

Brüssel, 19. märts 2026
(OR. en)

7498/26

Institutsioonidevaheline
dokument:
2026/0074 (COD)

COMPET 346
DRS 10
CODEC 482
IA 71
JAI 376
EMPL 76
ECOFIN 351

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	18. märts 2026
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2026) 321 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, MIS KÄSITLEB ÄRIÜHINGUTE 28. ÕIGUSRAAMISTIKKU – „EU INC.“

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2026) 321 final.

Lisatud: COM(2026) 321 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 18.3.2026
COM(2026) 321 final

2026/0074 (COD)

Ettepanek:

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,
MIS KÄSITLEB ÄRIÜHINGUTE 28. ÕIGUSRAAMISTIKKU – „EU INC.“**

{SEC(2026) 321 final} - {SWD(2026) 321 final} - {SWD(2026) 322 final}

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Praegustes poliitilistes ja majanduslikes oludes peab EL keskenduma konkurentsivõime taastamisele, enda ja teiste suurte majanduste vahelise innovatsioonilõhe kaotamisele ning tootlikkuse suurendamisele oma majanduskasvu edendamiseks, nagu on tungivalt rõhutatud Draghi aruandes konkurentsivõime kohta¹. Kuigi Euroopa Liitu peetakse tänu selle enam kui 450 miljoni inimesega ühtsele turule, tugevale taristule ja innovatsiooni avalikule toetamisele äriühingute jaoks üheks atraktiivseimaks piirkonnaks, jääb EL oma peamistest konkurentidest maha.

Äriühingud ning eelkõige idu- ja kasvufirmad on selle kasvupüüdluse keskmes. Nad aitavad oma äritegevuse ja kogu ELis tehtavate investeeringute kaudu märkimisväärselt kaasa ELi majanduslikule jõukusele ja konkurentsivõimele. Idu- ja kasvufirmad on tuntud oma paindlikkuse, riskijulguse ja skaleeritavusele keskendumise poolest ning neil on innovatsiooni ja majanduskasvu edendamisel üha olulisem roll. Nad kujundavad jätkuvalt ettevõtlusmaastikku, suurendavad konkurentsi ja on olulised töökohtade loojad. Kuid selleks vajavad äriühingud ning eelkõige idu- ja kasvufirmad prognoositavat õigusraamistikku, mis soodustab kasvu ja on kohandatud järjest digitaalsemas maailmas esile kerkivate uute majandusprobleemidega toimetulekuks. Seepärast moodustavad äriühingunormid soodsa ettevõtluskeskkonna ja investeeringute ligimeelitamise jaoks vajaliku õigusraamistiku põhialuse. Üks peamisi üldisi probleeme, millega ettevõtted ELis endiselt toime peavad tulema, on normide, sealhulgas äriühingunormide killustatus liikmesriikide vahel ning sellest tulenevad takistused äriühingutele kogu ühtsel turul.

Selles kontekstis rõhutati Letta aruandes ühtse turu tuleviku kohta tungivat vajadust kõrvaldada struktuursed tõkked, mis takistavad idu- ja kasvufirmadel piiriüleselt laieneda, ning kutsuti üles looma nn lihtsustatud Euroopa äriühingut. Samamoodi rõhutati Draghi aruandes liikmesriikide õiguse ja reguleerimise erinevusi, mis piiravad äriühingute suutlikkust tegutseda sujuvalt kogu ELi ühtsel turul, ning kutsuti üles võtma kasutusele uus kogu ELi hõlmav õiguslik statuut innovaatiliste idufirmade jaoks (nn uuenduslik Euroopa äriühing). Ka ettevõtlusringkonnad ja eelkõige idufirmade kogukond on tugevalt rõhutanud vajadust see killustatus kiiresti kõrvaldada, et julgustada asutajaid looma ettevõtteid ELis, aidata ELi äriühingutel areneda ja kasvada ning luua tingimused, mis tõmbaksid ligi investeeringuid ELi äriühingutesse.

Vastuseks sellele kuulutati komisjoni teatistes „ELi konkurentsivõime kompass“ välja äriühingute 28. õigusraamistik, mis on osa Euroopa majanduse konkurentsivõime suurendamiseks mõeldud terviklikust meetmepaketist. Täpsemalt on komisjoni teatistes „Hoiuste ja investeeringute liit. ELi kodanike jõukuse ja majandusliku konkurentsivõime kasvatamise strateegia“, „Ühtne turg: meie Euroopa koduturg ebakindlas maailmas. Ühtse turu lihtsamaks, sujuvamaks ja tugevamaks muutmise strateegia“ ning „ELi idu- ja kasvufirmade strateegia. Euroopa kui eelistatud alustamis- ja laienemiskoht“ esitatud meetmed, mis käsitlevad erainvesteeringute kaasamist, juurdepääsu rahastamisele, ühtse turu edasist teokstegemist ning idu- ja kasvufirmade väljavaadete parandamist ELis, ning rõhutatud olulist rolli, mida äriühingute 28. õigusraamistik võib neis kontekstides täita. Kahes viimati nimetatud teatistes teatati lisaks, et äriühingute 28. õigusraamistik hõlmab ELi äriühingute õigusraamistikku, mis põhineb vaikimisi digitaalsetel lahendustel. Äriühingute

¹ [Draghi aruanne Euroopa konkurentsivõime tuleviku kohta](#), september 2024.

28. õigusraamistiku ettepanek kuulutati välja ka komisjoni 2026. aasta teatises komisjoni tööprogrammi kohta.

Kiireloomulist vajadust parandada ELis ettevõtlustingimusi rõhutas ka Euroopa Ülemkogu, kes kutsus 2025. aastal komisjoni üles „pakkuma kooskõlas aluslepingute kohase vastava pädevusega välja äriühinguõigust käsitleva vabatahtliku 28. režiimi, mis võimaldab uuenduslikel ettevõtetel kasvada“. Paralleelselt kutsuti Euroopa Parlamendi omaalgatuslikus seadusandlikus raportis „28. režiim: uus õigusraamistik uuenduslike ettevõtete jaoks“ üles looma äriühingute 28. õigusraamistikku, mis peaks peamiselt hõlmama äriühinguõiguse norme ja kehtestama riigisisises õiguses uue äriühingu vormi koos äriühingu lihtsustatud asutamise ja registreerimisega. Samuti rõhutati vajadust töötajate aktsiaomandit hõlbustavate meetmete, vaidluste tõhusamat lahendamist tagavate mehhanismide ning töötajate osalusõigusi kaitsvate tugevate kaitsemeetmete järele.

Selle ettepaneku eesmärk on vastata nendele üleskutsetele, käsitledes riiklike reguleerivate raamistike killustatust ja sellest tulenevaid takistusi äriühingutele kogu ühtsel turul. Ettepanekus esitatakse äriühingute õigusraamistik, mis hõlmab ühtlustatud äriühingu õiguslikku vormi, mis tuleb kehtestada iga liikmesriigi õiguskorras. Lisaks ühtlustatakse sellega suur hulk äriühingunorme, et lahendada probleemid, millega nüüdisaegsed äriühingud ühtsel turul äriühingu kogu elutsükli vältel kokku puutuvad, sealhulgas äriühingu asutamise, sellele järgneva tegevuse ning likvideerimis- ja maksejõuetusmenetluste käigus. Lisaks nähakse ette ühtlustatud normid, mis võimaldavad äriühingutel kaasata erainvesteeringuid ühiste kiirete, digitaalsete ja kulutõhusate menetluste abil, mis muudaksid suure kasvupotentsiaaliga äriühingutel ühtsel turul kasvamise lihtsamaks ning võimaldaksid nii ELi kui ka kolmandate riikide investoritel äriühingutesse investeerida.

Käesoleva ettepaneku üldeesmärgid on luua paremad tingimused ettevõtlusega alustamiseks ning paremad võimalused kasvuks ja laienemiseks ELis ning soodustada suuremaid investeeringuid ELi ettevõtetesse, eelkõige nende varajases arenguetapis ja kasvufaasis. Nende paremate tingimuste ja võimaluste abil on ettepaneku eesmärk tugevdada ELi äriühingute ja ELi majanduse konkurentsivõimet ning parandada ühtse turu toimimist.

Selle saavutamiseks nähakse ettepanekuga eelkõige ette:

- ühine äriühingute õigusraamistik ELi äriühingute jaoks;
- lihtsad ja tõhusad äriühingunormid ja menetlused kogu nende elutsükli vältel ning
- investeerimist soodustav raamistik.
- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesolevas ettepanekus sätestatakse „EU Inc.“-äriühingute jaoks ühtlustatud äriühingute õigusraamistik, sealhulgas uus ühtlustatud äriühingu õiguslik vorm, mis tuleb kehtestada kõigi liikmesriikide õiguskorras. See täiendab olemasolevat ELi äriühinguõiguse *acquis*’d ja on sellega kooskõlas ning kasutab kodifitseeritud direktiivis (EL) 2017/1132² sätestatud digivahendeid, -süsteeme ja materiaalõiguse norme.

Ettepanek tugineb täielikult registrite sidestamise süsteemi (BRIS) kasutamisele, mis põhineb direktiivis (EL) 2017/1132 ja komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/1042³ sätestatud

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1132 äriühinguõiguse teatavate aspektide kohta (ELT L 169, 30.6.2017, lk 46, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1132/oj>).

³ Komisjoni 18. juuni 2021. aasta rakendusmäärus (EL) 2021/1042, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/1132 kohaldamise normid seoses registrite omavahelise ühendamise süsteemi tehnilise kirjelduse ja protseduuridega ning millega tunnistatakse kehtetuks

õiguslikel kohustustel, muutmata põhjalikult selle toimimist või taristut. Sarnaselt teiste piiratud vastutusega äriühingutega peavad ka „EU Inc.“-äriühingud esitama kohustuslikku äriühinguteavet ning äriregistrid teevad selle teabe avalikult kättesaadavaks. Selliseid nõudeid kohandatakse nii, et need kajastaksid äriühinguvormi „EU Inc.“ ühtlustatud tunnuseid, ning teave „EU Inc.“-äriühingute kohta tehakse kättesaadavaks ka ELi tasandil, nimelt BRISi kaudu Euroopa e-õiguskeskkonna portaalis, kasutades mitmekeelseid tähiseid. „EU Inc.“-äriühinguid käsitlev digitaalne teabevahetus äriregistrite vahel – ühekordse andmeesitamise põhimõtte kohaldamiseks – toimub samuti BRISi kaudu, nagu praegu muude piiratud vastutusega äriühingute puhul. „EU Inc.“-äriühingutel on ka Euroopa kordumatu tunnus (EUID). Ettepanekuga tagatakse lisaks, et „EU Inc.“-äriühingute suhtes kohaldatakse vähem formaalsusi, näiteks ei nõuta äriühingu dokumentidele apostilli, ning ühtlasi tehakse ettepanekuid täiendavate lihtsustamismeetmete kohta. Kui „EU Inc.“-äriühing luuakse piiriülese ümberkujundamise, ühinemise või jagunemise teel või kui tema puhul viiakse läbi piiriülene ümberkujundamine, ühinemine või jagunemine, kohaldatakse tema suhtes kehtivaid ELi norme piiriülese ühinemise, ümberkujundamise ja jagunemise kohta samamoodi nagu teiste ELi piiratud vastutusega äriühingute puhul.

Paljud käesoleva ettepaneku muud normid tuginevad äriregistritega seotud digitaalsetele menetlustele, kuid näevad samal ajal ette ka uusi ühtlustatud lahendusi ja täielikult digitaalsete menetlusi muudes valdkondades, mis on „EU Inc.“-äriühingute kasvuks olulised, eelkõige investeringute kaasamisega seotud menetlustes.

Innovaatilistest idufirmadest „EU Inc.“-äriühingute puhul täiendab ettepanek [*väljaannete talitus: viide Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2026/XXX, XXX 2026, millega ühtlustatakse teatavaid maksejõuetusõiguse aspekte*] ühtlustatud materiaalõiguslikke maksejõuetusnorme ning näeb eelkõige ette lihtsustatud lõpetamismenetluse ja sellises menetluses vara elektroonilise enampakkumise raamistiku. See ei mõjuta määru (EL) 2015/848⁴ sätestatud norme rahvusvahelise kohtualluvuse kindlaksmääramise, kohaldatava õiguse ja maksejõuetusasjades tehtud kohtuotsuste tunnustamise kohta. Samuti ei piira ettepanek direktiivi (EL) 2019/1023⁵ (ennetava saneerimise raamistike, võlgadest vabastamise ja äritegevuse keeldude ning saneerimis-, maksejõuetus- ja võlgadest vabastamise menetluste tõhususe suurendamise meetmete kohta) kohaldamist sellisel kujul, nagu see on liikmesriikide õigusesse üle võetud; seega kohaldatakse 2019. aasta direktiivi meetmeid „EU Inc.“-äriühingutele täielikult.

„EU Inc.“-äriühinguid käsitlev teabevahetus äriregistrite ning maksu- ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrite väljastamise eest vastutavate asutuste vahel on kooskõlas maksustamisalast halduskoostööd käsitlevate ELi õigusaktide eesmärkidega ning rahapesuvastaste õigusaktidega. Sellega tagatakse, et äriregistrites sisalduvat ja kohustusliku ennetava kontrolli käigus kontrollitud äriühinguteavet saab automaatselt kasutada maksu- ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrite väljastamiseks. Lisaks tagab äriühinguteabe edastamine äriregistrist tegelike kasusaajate

komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/2244 (ELT L 225, 25.6.2021, lk 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1142/oj>).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 141, 5.6.2015, lk 19–72, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/848/oj>).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1023, mis käsitleb ennetava saneerimise raamistikke, võlgadest vabastamist ja äritegevuse keeldu ning saneerimis-, maksejõuetus- ja võlgadest vabastamise menetluste tõhususe suurendamise meetmeid, ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132 (saneerimise ja maksejõuetuse direktiiv) (ELT L 172, 26.6.2019, lk 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1023/oj>).

registrile „EU Inc.“-äriühingu registreerimise käigus, et tegelike kasusaajate registris olev äriühinguteave vastab äriregistrites sisalduvale ajakohasele ja kontrollitud äriühinguteabele, ning aitab seega kaasa ELi rahapesuvastaste õigusaktide, eelkõige direktiivi (EL) 2024/1640⁶ ja määruse (EL) 2024/1624⁷ eesmärkide saavutamisele, kuna tegelike kasusaajate registritesse kantud andmete õigsus on keskse tähtsusega. See oleks kooskõlas ka BRISi ja tegelike kasusaajate registrite omavahelise ühendamise süsteemi (BORIS) kavandatava ühendamisega vastavalt äriühinguõiguse digivahendite ja -protsesside edasiarendamise direktiivile (EL) 2025/25⁸.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepanek järgib konkurentsivõime kompassi eesmärgi ja on nendega kooskõlas, võimaldades uuenduslike ettevõtetele saada kasu ühtsetest kogu ELis ühtlustatud normidest kõikjal, kus nad ühtsel turul investeerivad ja tegutsevad, ning vastab vahetult ühtse turu strateegias ning idu- ning kasvufirmade strateegias tehtud teadaandele ELi äriühingute õigusraamistiku kohta.

Käesolev ettepanek on tänu meetmetele, mille eesmärk on luua investeerimist soodustav raamistik, tihedalt seotud ka komisjoni algatustega hoiuste ja investeringute liidu raames. Sellega seoses on 2025. aastal avaldatud mitu algatust, mille eesmärk on parandada Euroopa ettevõtjate juurdepääsu rahastamisele, näiteks 2025. aasta detsembris vastu võetud turgude integreerimise pakett, ning 2026. aastaks on välja kuulutatud täiendavad algatused, sealhulgas ELi riski- ja arengukapitalifondide reform ning meetmed erasektori äriühingutesse investeerivate investorite väljumisvõimaluste toetamiseks.

„EU Inc.“-äriühingute äriühinguõiguse menetluste digitaliseerimine ei tugine üksnes olemasolevatele ELi äriühinguõiguse vahenditele, nagu eespool selgitatud, vaid täiendab ka muid ELi tasandil juba olemasolevaid (või praegu väljatöötatavaid) digivahendeid. Ettepanekus sätestatud uued digitaalsed menetlused tuginevad elektroonilise tuvastamise vahendite, sealhulgas Euroopa digiidentiteedikukrute ning usaldusteenuste kasutamisele, mis on sätestatud määruis (EL) nr 910/2014⁹ (eIDASe määruis), mida on muudetud määruisega (EL) 2024/1183,¹⁰ millega luuakse Euroopa digiidentiteedi raamistik, sealhulgas Euroopa digiidentiteedikukkur. See lähtub juba olemasolevast täiendavusest, mille kohaselt tugineb ELi äriühinguõiguse äriühingute asutajate, juhatuse liikmete ja investorite tuvastamisel Euroopa digiidentiteediraamistikule ning tagab võimaluse kasutada ELi äriühinguõiguse veebimenetlustes Euroopa digiidentiteedikukrut.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1640, mis käsitleb mehhanisme, mille liikmesriigid peavad kehtestama, et tõkestada finantssüsteemi kasutamist rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil, millega muudetakse direktiivi (EL) 2019/1937 ning muudetakse direktiivi (EL) 2015/849 ja tunnistatakse see kehtetuks (ELT L, 2024/1640, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj>).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta määruis (EL) 2024/1624, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist (ELT L, 2024/1624, 19.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj>).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 2024. aasta direktiiv (EL) 2025/25, millega muudetakse direktiive 2009/102/EÜ ja (EL) 2017/1132 seoses digitaalsete vahendite ja menetluste kasutamise laiendamise ja ajakohastamisega äriühinguõiguses (ELT L, 2025/25, 10.1.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2025/25/oj>).

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määruis (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj>).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. aprilli 2024. aasta määruis (EL) 2024/1183, millega muudetakse määrust (EL) nr 910/2014 seoses Euroopa digiidentiteedi raamistiku kehtestamisega (ELT L, 2024/1183, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1183/oj>).

Samuti täiendab käesolev ettepanek hiljutist komisjoni ettepanekut määruse kohta, millega luuakse Euroopa ettevõtluskukrud; see ettepanek tugineb Euroopa digiidentiteedi raamistikule¹¹ ja laiendab seda ning selle eesmärk on toetada äriühinguid ettevõtjatevahelises ja ettevõtjate ning avaliku sektori asutuste vahelises suhtluses. „EU Inc.“-äriühing võib sarnaselt mis tahes muule äriühingule pärast asutamist ja äriregistris registreerimist otsustada osta Euroopa ettevõtluskukru, et dokumente turvaliselt autentida, talletada ja jagada. See tugineb Euroopa ettevõtluskukru ettepaneku ja ELi äriühinguõiguse vahelisele üldisele kooskõlale, mille kohaselt kasutab ettevõtluskukkur äriühingute üheseks tuvastamiseks Euroopa kordumatut tunnust, st ELi äriühinguõiguse kohast äriühingu kordumatut tunnust, võimaldades seostada Euroopa ettevõtluskukrud äriregistrites sisalduva ametliku, ajakohase ja usaldusväärse äriühinguteabega. Lisaks muudetakse käesoleva ettepanekuga digivahendid, nagu ELi äriühingutõend ja ELi digitaalne volikiri, Euroopa ettevõtluskukrutege ühilduvaks ning võimaldatakse ettevõtluskukrut kasutaval „EU Inc.“-äriühingul seda käesoleva ettepaneku kohaselt kasutada.

Ettepanek täiendab ka muid ELi algatusi, mille eesmärk on hõlbustada piiriülest teabevahetust või menetlusi, näiteks ühtse digivärava määrust¹². Kuigi ühtse digivärava määrusega nähakse ette üldnormid, et hõlbustada kogu ELis veebipõhist juurdepääsu teabele, haldusmenetlustele ja abiteenustele, ning see hõlmab määruses kindlaks määratud laia valikut haldusmenetlusi, käsitletakse käesolevas ettepanekus konkreetseid äriühinguõiguse ja maksejõuetuse menetlusi, mis on kõigi äriühingute ja seega ka „EU Inc.“-äriühingute puhul ühtse digivärava kohaldamisalast sõnaselgelt välja jäetud. Samal ajal saavad „EU Inc.“-äriühingud, nagu ka muud äriühingud, kasutada menetlusi, mis kuuluvad ühtse digivärava kohaldamisalasse. Lingid selle määrusega ette nähtud „EU Inc.“-äriühingu õiguslikku vormi ja menetlusi käsitlevale teabele, mis on kättesaadavad riiklikel registreerimiseks mõeldud veebisaitidel, oleksid ühtse digivärava raames kättesaadavad ka portaali „Your Europe“ kaudu.

Ettepanek täiendab ka direktiivi (EL) 2019/1024¹³ avaandmete ja avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta. Kui avaandmete direktiiv hõlmab avaliku sektori teabe taaskasutamist kolmandate isikute poolt kaubanduslikul või mittekaubanduslikul eesmärgil, siis käesolevas ettepanekus keskendutakse otseste kasutajate, näiteks äriühingute, muude sidusrühmade ja avaliku sektori asutuste vajadusele saada juurdepääs usaldusväärsetele ja ajakohastele ametlikele äriühingu andmetele otse riiklikest äriregistritest ning neid andmeid kasutada.

Kuigi selle ettepaneku esmane eesmärk on tugevdada ELis asutatud ettevõtete konkurentsivõimet, võib „EU Inc.“-äriühingute õigusraamistiku ülesehitus tulevikus toetada ka kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide järkjärgulist integreerimist, tingimusel et sõlmitakse kahepoolsed kokkulepped, millega tagatakse kooskõla *acquis*'ga ning tingimuste ja kaitsemeetmete järgimine.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

¹¹ [COM\(2025\) 838 final](#).

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1724, millega luuakse ühtne digivärv teabele ja menetlustele ning abi- ja probleemilahendamisteenustele juurdepääsu pakkumiseks ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj>).

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1024 avaandmete ja avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta (uuesti sõnastatud), (ELT L 172, 26.6.2019, lk 56–83, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj>).

Ettepaneku aluseks on ELi toimimise lepingu artikkel 114, millega on Euroopa Parlamendile ja nõukogule antud volitus võtta liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamiseks meetmeid, mille eesmärk on siseturu rajamine ja selle toimimine.

Euroopa Liidu Kohtu praktika kohaselt eeldab ELi toimimise lepingu artikli 114 kasutamine, et õigusaktiga ühtlustatakse riigisisest õigust, mitte ei jäeta erinevate liikmesriikide õigust muutmata. Selle eesmärk peab tõepoolest olema parandada siseturu rajamise ja toimimise tingimusi. See peab aitama kõrvaldada takistusi põhivabaduste kasutamisel või kaotada konkurentsimoonutusi. Lisaks on Euroopa Kohus leidnud, et ELi toimimise lepingu artiklis 114 kasutatud väljendiga „ühtlustamise meetmed“ soovisid aluslepingu koostajad anda liidu seadusandjale kaalutlusruumi seoses soovitava tulemuse saavutamiseks kõige sobivama ühtlustamise meetodi valikuga, sõltuvalt nii üldisest kontekstist kui ka ühtlustatava valdkonna konkreetsetest asjaoludest¹⁴.

Selle ettepanekuga ühtlustatakse mitmes aspektis liikmesriikide õigust, mis reguleerib ELi ettevõtjate tegevust kogu nende elutsükli vältel. Selle eesmärk on parandada siseturu toimimist, luues äriühingute ja investorite jaoks tõhusa äriühingute õigusraamistiku. Sellega luuakse sellise reguleeriva keskkonna põhialus, mis võimaldab ettevõtjatel kaasata investeringuid ja kasvada. Selles kontekstis kehtestatakse ettepanekuga ühtlustatud õiguslik äriühinguvorm „EU Inc.“, mis tuleb ette näha iga liikmesriigi õiguskorras ja mille suhtes kohaldatakse ühtlustatud norme, mida asutajad ja äriühingud võivad otsustada kasutada. Sellega ühtlustatakse liikmesriikide õigusest lähtudes peamised tunnused, mis on vajalikud selleks, et tõhusalt lahendada probleemid, millega nüüdisaegsed ettevõtjad silmitsi seisavad. Ühtlustatud tunnuste kehtestamisega püütakse lahendada piiratud vastutusega äriühinguid reguleerivate õigusnormide üha süvenevat killustatust, mis väljendub uute riigisiseste õiguslike vormide lisandumises; nende tunnused erinevad küll märkimisväärselt, kuid nende eesmärk on sama: muuta normid ja menetlused paindlikumaks ning edendada idu- ja kasvufirmasid ning muid väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid. Ettepanekuga ühtlustatakse ka likvideerimis- ja maksejõuetusmenetluste teatavaid põhiaspekte.

Lisaks on ettepaneku eesmärk käsitleda riigisiseste reguleerimisviiside killustatust seoses „EU Inc.“-äriühingute teabe piiriülese kasutamise ja tunnustamisega äriregistrites ning notariaalsete või haldusaktide piiriülese kasutamise ja tunnustamisega ning kõrvaldada haldustõkked sellise teabe kasutamisel piiriülestes olukordades, sealhulgas haldus- või kohtumenetlustes (nt apostill), tuginedes sellistele meetmetele nagu ühtlustatud ELi äriühingu tõend ja ELi digitaalne volikiri. „EU Inc.“-äriühingutega seotud andmete piiriülese kasutamise edasiseks hõlbustamiseks ja nende äriühingute koormuse edasiseks vähendamiseks nähakse ettepanekus ette ka haldus- ja kohtuasutuste üldine kohustus tutvuda piiriüleste menetluste raames ELi tasandil avalikult kättesaadava teabega „EU Inc.“-äriühingute kohta, eelkõige registreeritud sidestamise süsteemi kaudu.

Lisaks on ettepaneku eesmärk hõlbustada kapitali vaba liikumist, ühtlustades äriühingutesse tehtavaid investeringuid mõjutavaid erinevaid norme ja menetlusi, sealhulgas seoses aktsiate ja aktsiate võõrandamisega. Ettepaneku eesmärk on kõrvaldada peamised tõkked, mis tulenevad erinevast äriühinguõigusest ja piiravad äriühingute jõupingutusi investorite kaasamisel, eelkõige teiste liikmesriikide ja kolmandate riikide investorite puhul. Kuna ettepanek käsitleb normide keerukust ja killustatust, mis pärsivad selliste investorite huvi nagu kolmandate riikide riskikapitaliinvestorid ja piiriülesed äriinglid, on see kooskõlas hoiuste ja investeringute liidu eesmärkidega.

¹⁴ Kohtuasi C-66/04, Ühendkuningriik vs. Euroopa Parlament ja nõukogu (suitsutuspreparaadid), punkt 45.

Lõpuks sätestatakse ettepanekus ühtlustatud normid, mille eesmärk on muuta halduskoostöö äriregistrite vahel ning äriregistrite ja muude asutuste vahel tõhusamaks ja tulemuslikumaks, et toetada ühtlustatud ja digitaalset äriühinguõiguse menetlusi ning võimaldada nende toimimist piiriülese kontekstis.

Ettepanek käsitleb ka teatavaid maksustamisega seotud küsimusi (eelkõige seoses ELis kohaldatavate töötajate aktsiaoptsioonidega (skeem EU-ESO)) ja töötajate osalusõigusi. Nende sätetega ei soovitata ühtlustada maksustamise ega töötajate õiguste valdkonda, vaid need on üksnes vahend õigusakti peamise eesmärgi saavutamiseks.

- **Subsidaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ettepaneku eesmärk on käsitleda probleeme, millega äriühingud puutuvad kokku riigisiseste äriühingunormide ja menetluste erinevuste tõttu. Seetõttu on vaja koordineeritud meetmeid ELi tasandil, et kehtestada ühine äriühingute õigusraamistik koos ühtlustatud äriühingu õigusliku vormi ja ELi kaubamärgiga, mida asutajad ja ettevõtjad võivad otsustada kasutada. Samamoodi on ELi tasandil vaja koordineeritud meetmeid, et tagada, et kõigis liikmesriikides on selle äriühingute õigusraamistiku alusel äriühingute asutamiseks ja õiguspäraseks tegevuseks kehtestatud ühised normid ja menetlused ning et need on omavahel kooskõlas ja toimivad piiriülestes olukordades. Eelkõige idu- ja kasvufirmade vajadusi ning talentide ja investeringute ligimeelitamist ja hoidmist silmas pidava lihtsustatud äriühingu õigusliku vormi sidusat ja ühtlustatud õigusraamistikku on võimalik luua üksnes ELi tasandil.

ELi meetmetel on ka märkimisväärne lisaväärtus, kuna ettepaneku eesmärk on tugineda BRISile, mis on ELi tasandil juba toimiv. Lisaks saab üksnes ELi meede tagada, et ühekordsuse põhimõtet kohaldatakse kõigis liikmesriikides ning et „EU Inc.“-äriühingute asutamine ei ole seega mitte ainult kiire, vaid ka täielikult digitaalne ning seda tunnustavad kõik riiklikud asutused ja äriregistrid.

Lisaks on vaja koordineeritud meetmeid, et luua investorisõbralik keskkond, sealhulgas õiguskindlus väljumisvõimaluste suhtes, eelkõige piiriülestes olukordades. Samuti on vaja ühtlustatud norme, et kehtestada piiriülestes olukordades toimivad töötajate aktsiaoptsioonide kavad, mis on „EU Inc.“-äriühingutele talentide ligimeelitamiseks ja hoidmiseks hädavajalikud. Kuigi liikmesriigid võiksid eraldi tegutsedes luua riigisiseseid õiguslikke vorme, ei saaks nad kehtestada üleeuroopalisi ühiseid norme, mehhanisme ja menetlusi, mis oleksid piisavalt ühilduvad ja sidusad, et toimida piiriülestes olukordades. Eelkõige idu- ja kasvufirmade vajadusi ning talentide ja investeringute ligimeelitamist ja hoidmist silmas pidava lihtsustatud äriühingu õigusliku vormi sidusat ja ühtlustatud õigusraamistikku on võimalik luua üksnes ELi tasandil.

Eeltoodud kaalutlusi arvestades on käesoleva ettepaneku kontekstis ELi tasandi meetmetel märkimisväärne lisaväärtus, kuna ettepanek keskendub ühise õigusraamistiku kehtestamise kaudu konkurentsivõime suurendamisele ja vajaliku õiguskindluse tagamisele. Liikmesriikide kahe- või mitmepoolne koostöö ei suudaks lahendada ühtse turu killustatust ja võiks vastupidi tuua kaasa selle veelgi suurema killustatuse. Asutajad puutuksid ELis äriühingute asutamisel ja juhtimisel jätkuvalt kokku raskustega, idu- ja kasvufirmad ei suudaks endiselt täiel määral kasutada ära ühtse turu ulatust ning osa ettevõtjaid riskiks kolida kolmandatesse riikidesse, kus kasvuks on atraktiivsemad tingimused.

- **Proportsionaalsus**

Kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ei lähe käesolev ettepanek kaugemale sellest, mida on vaja selle eesmärkide saavutamiseks. See on sihipärane, kuna käsitleb valdkondi, mille sidusrühmad, eelkõige äriühingud ja asutajad, konsultatsioonide käigus probleemsetena esile tõid. Lisaks keskendub ettepanek kogu ELi hõlmava ühtlustatud äriühingute õigusraamistikku

loomisele, millega tuleb tegeleda ELi tasandil ja mida ei oleks võimalik saavutada üksnes liikmesriikide meetmetega.

Ettepanekuga ei looda äriühinguvormi „EU Inc.“ õigusraamistiku tarbeks uusi süsteeme, vaid kasutatakse olemasolevaid digivahendeid ja -süsteeme, mis on välja töötatud kooskõlas kodifitseeritud direktiiviga (EL) 2017/1132, ning eelkõige tuginetakse BRISi süsteemile, et teha teave „EU Inc.“-äriühingute kohta avalikult kättesaadavaks ja võimaldada äriregistrite vahel digitaalselt vahetada teavet „EU Inc.“-äriühingute kohta ühekordsuse põhimõtte alusel, nagu see on ELi äriühinguõiguse *acquis*’ kohaselt teiste ELi piiratud vastutusega äriühingute puhul. Samuti tugineb see äriühingute õigusraamistikus sätestatud äriühinguõiguse menetluste e-identimise ja usaldusteenuste puhul Euroopa digiidentiteedi raamistikule, sealhulgas eIDASe määrusega loodud Euroopa digiidentiteedikukrule, ning tagab ühilduvuse kavandatava Euroopa ettevõtluskukruga.

Nagu mõjuhinnangus selgitatud, võimaldab käesolevas ettepanekus esitatud meetmepakett käsitleda kindlaks tehtud probleeme ja takistusi kõige põhjalikumal, tulemuslikumal ja tõhusamal viisil. Seda tehakse eelkõige nii, et nähakse ette ühtlustatud õiguslik vorm (äriühinguvorm „EU Inc.“) koos äratuntava kaubamärgiga, mis on avatud füüsilistele ja juriidilistele isikutele ning mille loomiseks on ette nähtud mitu võimalust, samuti ühtlustatakse äriühingute 28. õigusraamistiku kohaste äriühingute elutsükli eri osade jaoks asjakohased menetlused, sealhulgas asutamine, talentide ligimeelitamine ja hoidmine töötajate aktsiaoptsioonikavade abil, üldjuhtimis- ja kapitali säilitamise kord, sealhulgas miinimumkapitali nõude puudumine, investeringute kaasamine, et võimaldada kasvamist, ning tegevuse lõpetamine (vt mõjuhinnangu punkt 6). Mõjuhinnangus tehtud mitmele kriteeriumile tuginev analüüs, milles võeti kõigi poliitikavalikute puhul arvesse tulemuslikkust, tõhusust, sidusust ja proportsionaalsust, näitas, et kõik valitud meetmed andsid positiivse netokasu ning eelistatud meetmed saavutasid kõrgeima koha (vt mõjuhinnangu punkt 7 ja analüüsimeetodeid käsitlev lisa 4). Käesoleva ettepaneku hinnangulised kulud on eesmärkidega proportsionaalsed ning üldiselt eeldatakse sellest märkimisväärt kasu ettevõtetele, eelkõige idu- ja kasvufirmadele, nagu on esitatud mõjuhinnangus (vt punkt 8).

- **Vahendi valik**

Käesolev ettepanek esitatakse määrusena, mida peetakse kavandatud ulatusliku õigusaktide ühtlustamise saavutamiseks kõige sobivamaks õiguslikuks vahendiks.

Ettepanekuga nähakse ette mitmetahuline ja koordineeritud raamistik, mille eesmärk on lihtsustada äriühingute elutsükli liidus. Selle eesmärk on parandada siseturu kui terviku toimimist, mitte reguleerida kitsas tähenduses konkreetse tegevuse alustamist ja sellega tegelemist kogu liidus.

Määruse vahetu kohaldatavus vähendab regulatiivset keerukust ja pakub „EU Inc.“-äriühingutele ning nende investoritele kogu liidus suuremat õiguskindlust, aidates seeläbi kaasa ühtse turu toimimisele. Arvestades käsitletavaid küsimusi ning majanduslikku, sotsiaalset ja poliitilist konteksti, on määrus direktiivist sobivam, et tagada kogu ELis sidus ja asjakohane õiguskeskkond ning vähendada regulatiivseid erinevusi, mis takistaksid äriühingute kasvu siseturul. See võimaldab ühtlustatud ELi norme kiiresti ja vahetult kohaldada ning aitab seeläbi kindlakstehtud probleeme kiiremini lahendada. Nii jääb ära direktiiviga võrreldes pikk ülevõtmisprotsess, hoitakse ära võimalikud erinevused või moonutused ülevõtmisprotsessi käigus ning välditakse ülereguleerimist.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ettepanekuga ei muudeta kehtivaid õigusakte, vaid esitatakse uus äriühingute õigusraamistik. Seetõttu ei olnud kehtivate normide hindamine vajalik.

- **Konsulterimine sidusrühmadega**

Selle algatuse aluseks olevad tõendid, sealhulgas ettevõtete ja asutajate, eelkõige idu- ja kasvufirmade ees seisvate probleemide ja takistuste kohta, koguti laiaulatuslike konsultatsioonide kaudu. Lisaks andsid käesoleva ettepaneku ettevalmistamisse olulise panuse 20. jaanuaril 2026 vastu võetud Euroopa Parlamendi resolutsioon „28. režiim: uus õigusraamistik uuenduslike ettevõtete jaoks“¹⁵ ning arvamuste vahetus Euroopa Parlamendiga, mis toimus parlamendi omaalgatusliku seadusandliku raporti koostamise käigus. Arvamusi vahetati ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega, eeskätt äriühingute 28. õigusraamistikule keskendunud uuringu¹⁶ kontekstis.

Avalik konsultatsioon ja tagasisidekorje viidi mõlemad läbi 2025. aastal. Avalik konsultatsioon pälvis märkimisväärset tagasisidet: äriühingutelt, asutajatelt, investoritelt, ettevõtlusühendustelt, ELi kodanikelt, avaliku sektori asutustelt, õigusvaldkonna spetsialistidelt, akadeemilistelt ja teadusasutustelt, valitsusvälistelt organisatsioonidelt ning ametiühingutelt saadi 1 467 vastust. 80 % vastustest esitasid ELi kodanikud (kes olid peamiselt asutajad ja investorid) ja äriühingud ning 96 % äriühingutelt saadud vastustest pärines VKEdelt. Lisaks esitati konsultatsiooni raames 113 seisukohadokumenti. Tagasisidekorjele laekus 879 vastust¹⁷.

Üldiselt kinnitasid sidusrühmad kindlaks tehtud probleeme ja toetasid laias laastus ELi tasandi meetmeid. Äriühingud, asutajad ja investorid toetasid tugevalt ühist äriühingute õigusraamistikku, mis hõlmaks äriühingute asutamise ja neisse investeerimise digitaalseid ja tõhusamaid menetlusi ning meetmeid, mis hõlbustaksid töötajate ligimeelitamist ja hoidmist töötajate aktsiaoptsioonide abil. Sidusrühmade seas valitses üksmeel ka selles, et raamistikul peaks olema lai kohaldamisala ning et eelkõige ei tohiks seda piirata teatava äriühingute alamrühmaga, näiteks idufirmade või uuenduslike ettevõtetega. Õiguspraktikud rõhutasid vajadust saada ettevõtte asutamisel õigusnõu ning toonitasid ennetava kontrolli tähtsust ettevõtte asutamise menetlustes, samal ajal kui ametiühingud rõhutasid tungivaltp töötajate õiguste austamise tähtsust.

2025. aastal korraldati kaks veebiseminari idu- ja kasvufirmade ning investoritega, et arutada äriühinguõiguse takistusi, mis on seotud nii ettevõtte asutamise, juhtimise või lõpetamisega kui ka ettevõttesse investeringute kaasamise või sellesse investeerimisega ELis, neist takistustest tulenevaid kulusid ning mõju ja kasu, mida võiks oodata äriühingute 28. õigusraamistiku teemalises avalikus konsultatsioonis esitatud meetmetest. Teavet koguti ka arvukate kahepoolsete kohtumiste ja sihipäraste intervjuude kaudu, mis korraldati peamiste äriühinguõiguse valdkonna sidusrühmadega, sealhulgas ELi ja riigi tasandi organisatsioonidega, mis esindavad äriühinguid, õiguspraktikutega, sealhulgas notaritega, ametiühingutega, idufirmade kogukonna esindajatega ning üksikute äriühingutega. Samuti

¹⁵ [Euroopa Parlamendi 20. jaanuari 2026. aasta seadusandlik resolutsioon soovitud komisjonile 28. režiimi kohta: uus õigusraamistik uuenduslike ettevõtete jaoks \(2025/2079\(INL\)\)](#).

¹⁶ Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, „Establishing the 28th Regime: A Unified Legal Framework to Support Growth and Business“ (28. korra kehtestamine. Ühtne õigusraamistik kasvu ja ettevõtluse toetamiseks).

¹⁷ [Veebisait „Avaldage arvamust!“](#).

toimus arvukalt kahepoolseid kohtumisi riiklike asutuste, peamiselt äriühinguõiguse küsimuste eest vastutavate ministeeriumide esindajatega. Eesistujariik Taani korraldas 2025. aasta septembris nõukogu äriühinguõiguse töörühma koosolekul ka arvamuste vahetuse äriühingute 28. õigusraamistiku teemal.

Kõik need kohtumised andsid väärtuslikku teavet probleemide kohta, millega äriühingud ja muud sidusrühmad praegu kokku puutuvad, samuti küsimuste kohta, mis on äriühinguõiguse menetluste kontekstis eri sidusrühmade jaoks olulised. Äriühingud ja investorid tõid oma kogemuse põhjal konkreetseid näiteid halduskoormuse, kulude ja eri äriühinguõiguse menetluste jaoks vajaliku aja kohta ning jagasid seisukohti selle kohta, kuidas hõlbustada ELis äriühingute asutamist ja tegevust ning äriühingutesse investeringute ligimeelitamist.

2025. aastal toimusid volinik McGrathi kokku kutsunud kõrgetasemelise foorumi „Õigussüsteem majanduskasvu heaks“¹⁸ raames ka arutelud ettevõtlussektori, liikmesriikide, Euroopa Parlamendi õiguskomisjoni ning asjaomaste ELi tasandi sidusrühmade ühendustega, sealhulgas erinevaid ettevõtjaid, ametiühinguid ja õiguspraktikuid esindavate ühendustega. Äriühingute 28. õigusraamistikku arutati kõigil kohtumistel, keskendudes eelkõige ettevõtete ees seisvatele probleemidele, digilahendustele, õiguslikule lähenemisviisile ja investeringute kaasamise meetmetele. Nende arutelude käigus oldi üldiselt üksmeelel, et ettevõtluskeskkonda on vaja äriühingute jaoks parandada, ning äriühingute 28. õigusraamistikku toetati üldjoontes. Samas rõhutasid ametiühingud tungivalt töötajate õiguste kaitse olulisust, eelkõige seoses töötajate osalemisega juhatustes, ning kutsusid üles muutma kõigepealt Euroopa äriühingu (SE) määrust. Paljud osalejad rõhutasid äriühingute 28. õigusraamistiku vabatahtliku olemuse tähtsust. Mitu osalejat, eelkõige liikmesriike ja mõningaid ettevõtlusühendusi esindavad osalejad, suhtusid skeptiliselt sellesse, et käsitleda äriühinguõigusest kaugemale ulatuvaid küsimusi, nagu maksustamine, tööõigus või maksejõuetus, ning eelistasid keskenduda äriühinguõigusele. Mitu osalejat rõhutasid, et kuigi äriühinguõiguse killustatus on tõepoolest probleem, jäävad paljud raskused äriühinguõiguse valdkonnast väljapoole. Samuti tõstatati küsimus, kui oluline on mitte lasta äriühingute 28. õigusraamistiku kohastel äriühingutel hoida kõrvale normidest, mis käsitlevad töötajate osalemist äriühingute juhatustes. Osalejate, sealhulgas liikmesriikide, ettevõtlusühenduste ja õiguspraktikute seas valitses üldine üksmeel äriühingute õigusraamistiku laia kohaldamisala kasuks, st et seda ei piirata teatava äriühingute alamrühmaga, näiteks idufirmade või uuenduslike ettevõtetega, võttes arvesse raskusi sobiva määratluse kehtestamisel, halduskoormust nõuetele vastavuse tõendamisel ning probleeme juhul, kui ettevõtte enam määratlusele ei vasta.

Digitaliseerimise osas rõhutasid paljud kõrgetasemelise foorumi osalejad ELi äriühinguõiguses juba tehtud edusamme ning 2019. ja 2025. aasta digitaliseerimisdirektiivide arvessevõtmise ja BRISi ning Euroopa kordumatu tunnuse kasutamise tähtsust. Üldiselt pooldasid osalejad (vabatahtlikke) vorme, mis oleksid pigem mitmekeelsed või kakskeelsed kui üksnes ingliskeelsed. Mõned liikmesriigid ja notarid rõhutasid ennetava kontrolli tähtsust äriühingu asutamise menetlustes, sealhulgas notarite kaasamise olulisust.

Investeeringute kaasamise meetmete osas rõhutasid ettevõtlusühendused üldiselt äriühingute 28. õigusraamistiku olulist rolli investeringute praeguse killustatud keskkonna käsitlemisel. Kohaldatava kapitalikorra puhul pooldas enamik liikmesriike miinimumkapitali nõude kaotamist või vähendamist sümboolse summani ning enamik rõhutas alternatiivsete võlausaldajate kaitsemeetmete vajadust. Mõned liikmesriigid leidsid, et miinimumkapitali nõuet ei tohiks täielikult kaotada või et see ei tohiks olla üksnes sümboolne. Ettevõtlusühendused pidasid miinimumkapitali üldiselt takistuseks ning toetasid nullmäära,

¹⁸ [Kõrgetasemeline foorum „Justice for Growth“ \(„Õigussüsteem majanduskasvu heaks“\).](#)

sümboolset või väikest summat, samal ajal kui ametiühingud hoiatasid töötajate õigustest kõrvalehoidmise ja tühjade varifirmade leviku eest. Enamik liikmesriike oli valmis arutama nimiväärtuse põhimõtte kohaldamata jätmist, mis võimaldaks äriühingutel aktsiate väärtuse vabalt määrata; osa neist märkis, et kui nimiväärtusest loobutakse, on vaja võlausaldajate kaitsemeetmeid, ning mõned teised leidsid, et nimiväärtuse kaotamine ei ole vajalik. Mitu liikmesriiki väljendas huvi innovaatiliste rahastamisvahendite potentsiaali vastu varajase etapi rahastamise hõlbustamisel, samas kui mõned seadsid kahtluse alla vajaduse seadusandliku tegevuse järele, kuna äriühingud juba kasutavad selliseid vahendeid riigi tasandil. Kapitalistruktuuri küsimuses eelistas selge enamik liikmesriike aktsiapõhist mudelit. Liikmesriigid ja teised osalejad toetasid paindlikku lähenemisviisi, mille puhul aktsiate vaba võõrandatavus oleks vaikumise kohaldatav norm. Mõned liikmesriigid rõhutasid õiguskindluse tähtsust ning notarite ja/või äriregistrite rolli. Finantsturgudele juurdepääsu osas rõhutasid liikmesriigid ja teised osalejad vajadust võimaldada ettevõtetel kasvada äriühingute 28. õigusraamistiku piires, kuid arvamused lahknesid küsimuses, kas lubada juurdepääsu avalikele turgudele ilma äriühingu õiguslikku vormi muutmata.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

2025. aastal toimunud arutelud komisjoni äriühinguõiguse mitteametliku eksperdirühmaga (ICLEG), kuhu kuulus 16 äriühinguõiguse akadeemikut ja praktikut 12 liikmesriigist ja EFTA riikidest, andsid samuti olulise panuse käesoleva ettepaneku ettevalmistamisse¹⁹. Arutelude käigus leiti, et tulevast ettepanekut ei tohiks piirata teatavat liiki äriühingutega ning ei tohiks üritada selliseid ettevõtteid piiritleda. Rõhutati vajadust sidusa raamistiku järele, mis võimaldab riiklike erisusi, tagades samal ajal ühtsuse. Aruteludes rõhutati ka vajadust lihtsustada menetlusi, sealhulgas võimalust luua üks ELi juurdepääsupunkt ja kasutada asutamisel standardvorme. Samuti nimetati vajadust paindlikkuse ja digivahendite järele äriühingute üldjuhtimise valdkonnas. Valitses laialdane üksmeel selles, et oluline on käsitleda investeringute kaasamise seisukohast asjakohaseid meetmeid, sealhulgas muuta eraõiguslikud lepingulised instrumendid lihtsamini kasutatavaks ning vaadelda aktsialiike ja lubatud kapitali. Rõhutati vajadust nii lihtsuse kui ka paindlikkuse järele.

- **Mõjuhindang**

Õiguskontrollikomitee analüüsis käesoleva ettepaneku mõjuhindangut 11. veebruaril 2026. 13. veebruaril²⁰ saadi positiivne arvamus ja komitee soovitusi käsitleti nõuetekohaselt mõjuhindangu lõplikus versioonis.

Mõjuhindangus analüüsiti poliitikavalikuid seitsmes põhivaldkonnas. **Ettevõtjatele ühtlustatud äriühingu õigusliku vormi loomiseks** hinnatud poliitikavalikud erinesid kohaldamisala poolest: küsimus oli selles, kas äriühingute 28. õigusraamistikuga ühtlustatakse ainult äriühingu või ka selle filiaalide õiguslikku vormi, samuti selles, kes võiks sellise äriühingute 28. õigusraamistiku kohase äriühingu asutada ja millisel viisil. Eelistatud valik oli kehtestada uus ühtlustatud õiguslik vorm ELi kaubamärgiga äriühingute 28. õigusraamistiku kohase äriühingu jaoks, mida saavad asutada füüsilised ja juriidilised isikud või mis võib tekkida riigisisese ümberkujundamise ning piiriülese ümberkujundamise, jagunemise ja ühinemise teel, ning kehtestada ühtlustatud normid äriühingute 28. õigusraamistiku kohase äriühingu filiaalide jaoks. **Idufirmade registreerimise kiiremaks ja lihtsamaks muutmiseks** kaalutud poliitikavalikud põhinesid kõik sellel, et töötatakse välja BRISi kaudu toimiv ELi keskliides, millega äriühingute 28. õigusraamistiku kohaseid äriühinguid

¹⁹ [Komisjoni eksperdirühmade ja muude samalaadsete üksuste register: äriühinguõiguse ja äriühingu üldjuhtimise mitteametlik eksperdirühm \(E03036\).](#)

²⁰ SEC (2026) 321.

vastavates riiklikes äriregistrites registreerida saab, ning erinesid menetluste ühtlustamise taseme poolest. Eelistatud valik oli luua BRISil põhinev ELi keskliides, et registreerida äriühingute 28. õigusraamistiku kohased äriühingud ühtlustatud kakskeelsete vormide abil, ning näha registreerimiseks ette tähtaeg (48 tundi) ja 100 euro suurune kulude ülemmäär, mis hõlmab ka ennetavat haldus-, kohtu- või notarikontrolli, kui füüsilistest isikutest asutajad kasutavad standardvormi.

Registreerimise kontekstis **teabe esitamise ühekordsuse tagamiseks** kaalutud valikud erinesid nii kaasatud asutuste kui ka selle poolest, kas registreerimismenetluse käigus on võimalik saada registreerimise numbrid. Eelistatud valik oli tagada registreerimise käigus, et äriühingu teave edastatakse äriregistrist maksu- ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbri väljastamise eest vastutavale asutusele, sotsiaalkindlustusametile ja tegelike kasusaajate registrile, ilma et äriühingute 28. õigusraamistiku kohane äriühing peaks seda uuesti esitama (ühekordsuse põhimõte), ning et äriühing saab maksu- ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrid. **Äriühingu lõpetamise (likvideerimise) hõlbustamiseks** kaalutud valikud hõlmasid nii maksejõuetusvälist likvideerimist kui ka maksejõuetusega seotud tegevuse lõpetamist ning nägid ette menetluste lihtsustamise eri tasemel, sealhulgas digivahendite abil. Eelistatud valik oli tagada, et likvideerija poolt tegevuse lõpetamiseks (väljaspool maksejõuetust) esitatud dokumendid edastatakse äriregistrist teistele asutustele (ühekordsuse põhimõte); võimaldada võlausaldajatel esitada nõudeid veebis; näha ette lihtsustatud likvideerimismenetlus varade ja võlgadeta maksevõimeliste äriühingute jaoks ning lihtsustada maksejõuetusmenetlusi nende täieliku digitaliseerimise abil.

Talentide ligimeelitamiseks ja hoidmiseks kaalutud valikud nägid ette eri tasemel ühtlustamist, sealhulgas maksumeetmete osas. Eelistatud valik oli lubada äriühingute 28. õigusraamistiku kohastel äriühingutel luua töötajate aktsiaosaluskavasid, lasta välja erinevate hääleõigustega aktsialiike ning kehtestada äriühingute 28. õigusraamistiku kohaste äriühingute jaoks vabatahtlik ühine skeem EU-ESO koos selle alusel antavate töötajate aktsiaoptsioonide maksustamise ühtlustatud ajastusega. **Asutajate ja investorite jaoks paindliku üldjuhtimis- ja kapitalikorra loomiseks** kaalutud valikud hõlmasid meetmeid paindliku üldjuhtimissüsteemi ja digitaalsete menetluste tagamiseks kogu tegevusetapi vältel ning erinevaid käsitlusi seoses kapitalikorraga. Eelistatud valik oli luua paindlik üldjuhtimissüsteem; näha ette lihtsad ja täielikult digitaalsed menetlused kapitali suurendamiseks ja aktsiate väljalaskmiseks; võimaldada kasutada nüüdisaegseid varajase etapi rahastamisinstrumente, nagu Euroopa julgeolekumeetmete rahastamisvahendid, ning kehtestada asutamisel minimaalseks kapitaliks 0 eurot või 1 euro, ilma et nõutaks sissemakstud aktsiakapitali, ning näha ette ühtlustatud võlausaldajate kaitsemeetmed. Lõpuks keskendusid **väljumisvõimaluste hõlbustamiseks** kaalutud poliitikavalikud erineval määral aktsiate võõrandamise lihtsustamisele ning selle tagamisele, et äriühingute 28. õigusraamistiku kohastel äriühingutel oleks juurdepääs avalikele aktsiaturgudele. Eelistatud valik oli tagada, et äriühingute 28. õigusraamistiku kohaste äriühingute aktsiaid saaks võõrandada täiesti digitaalselt, ilma vahendajate kaasamiseta, ning anda liikmesriikidele võimalus anda äriühingute 28. õigusraamistiku kohastele äriühingutele juurdepääs avalikele aktsiaturgudele.

Eelistatud meetmete pakett koosnes eespool kirjeldatud seitsme põhivaldkonna raames valitud meetmetest. Need täiendavad üksteist ja võimaldavad terviklikku lähenemisviisi, mis hõlmab äriühingu elutsükli alates asutamisest kuni lõpetamiseni ning ka investeringute kaasamist ja võimalust pakkuda töötajate aktsiaoptsioone. Eeldatakse, et eelistatud meetmete pakett vähendab killustatust, pakkudes ettevõtetele, eelkõige idu- ja kasvufirmadele, ühtset ja sidusat äriühingute õigusraamistikku, mida kohaldatakse kõigis liikmesriikides, ning eeldatakse, et

kergesti äratuntav ELi kaubamärk suurendab läbipaistvust ja tugevdab usaldust äriühingute 28. õigusraamistiku kohaste äriühingute vastu nende sidusrühmade seas, kes äriühingutega kokku puutuvad, sealhulgas teiste ettevõtete kui äripartnerite, aga ka võlausaldajate, aktsionäride ja tarbijate seas.

Eeldatakse, et pakett vähendab märkimisväärselt halduskoormust ettevõtete jaoks, kes võtavad igas oma elutsükli etapis kasutusele äriühingute 28. õigusraamistiku kohase äriühinguvormi, tuues kasu eelkõige idu- ja kasvufirmadele, kuna paljud selle elemendid vastavad nende vajadustele, samuti ettevõtetele, kes tegutsevad kogu ELis. Ettevõtted saaksid kasu lihtsamatest ja tõhusamatest registreerimismenetlustest, mille puhul kohaldatakse teabe esitamisel ja sellele järgnevas asutustevahelises teabevahetuses ühekordsuse põhimõtet, samuti sellest, et asutamisel ei ole vaja sisse maksta miinimumkapitali, töötajate aktsiaosalust käsitlevast ühisest skeemist EU-ESO koos maksustamise ühtlustatud ajastusega ning meetmetest, millega lihtsustatakse ja digitaliseeritakse tegevuse lõpetamise menetlusi nende äriühingute 28. õigusraamistiku kohaste äriühingute puhul, mis tuleb likvideerida. Äriühingute 28. õigusraamistiku alla kuuluva 308 000 äriühingu puhul hoitakse kümne aasta jooksul kokku hinnanguliselt 328–440 miljonit eurot. Äriühingute 28. õigusraamistiku kohased äriühingud saaksid kasu ka äriühinguõiguse menetluste digivahenditest, sealhulgas võimalusest pidada aktsionäride ja juhatuse koosolekuid veebis. Samal ajal tooks see ettevõtetele eeldatavasti kaasa vaid piiratud ühekordsed kohanemiskulud, eelkõige neile juba olemasolevatele ettevõtetele, mis kujundataks ümber äriühingute 28. õigusraamistiku kohasteks äriühinguteks ja mis peaksid seetõttu kohandama oma sisemenetlusi, et hakata kasutama digitaalset menetlusi.

Samuti eeldatakse, et eelistatud meetmete pakett parandab märkimisväärselt investeerimiskeskonda. Investorid, sealhulgas riskikapitaliinvestorid ja muud varajase etapi investorid, kes investeerivad äriühingute 28. õigusraamistiku kohastesse äriühingutesse, saaksid kasu halduskoormuse vähenemisest, sealhulgas tänu sellele, et väheneks aeg ja kulud, mis on seotud õigusnõuete hoolsuskohase kontrolliga, aktsiate võõrandamisega seotud isikliku kohaloleku formaalsustega ning notarite ja muude vahendajate kohustusliku kaasamisega; hinnanguline kokkuhoid 500 000 euro suuruse kasvufaasi teisese aktsiavõõrandamistehingu puhul on 1 780–2 850 eurot. Samuti väheneks nii investorite kui ka äriühingute kulud ja koormus tänu kapitali suurendamise ja aktsiate emiteerimise täielikult digitaalsetele menetlustele; hinnanguline kokkuhoid on ligikaudu 1 100 eurot iga rahastamisvooruga kohta. Investorid saaksid kasu ka parematest väljumisvõimalustest liikmesriikides, kus äriühingute 28. õigusraamistiku kohastele äriühingutele antakse juurdepääs avalikele aktsiaturgudele ilma õigusliku ümberkujundamiseta. Töötajad, kes investeerivad äriühingute 28. õigusraamistiku kohastesse äriühingutesse skeemi EU-ESO kaudu, saaksid kasu lihtsast, aktsiaoptsioonipõhisest skeemist ja maksustamise soodsast ajastusest, mis väldib töötajate aktsiaoptsioonidelt tekkivat n-ö kuiva maksukulu.

Avaliku sektori asutused, sealhulgas äriregistrid, peaksid saama kasu tõhususe suurenemisest, mis tuleneb digitaalsetest menetlustest ja äriühinguteabe edastamisest ühekordsuse põhimõtte alusel. Ühised normid ja äratuntav ELi kaubamärk võivad samuti suurendada läbipaistvust ja usaldust avaliku sektori asutuste jaoks, eelkõige teistest liikmesriikidest pärit äriühingute 28. õigusraamistiku kohaste äriühingutega suhtlemisel. Kuna riiklikke IT-süsteeme on vaja kohandada äriühingute 28. õigusraamistiku kohaste äriühingute registreerimiseks mõeldud ELi keskliidesega, kaasnevad sellega eeldatavasti kõigi liikmesriikide peale kokku 2,7 miljoni euro suurused ühekordsed kulud. Liikmesriigid saaksid tugineda tehnoloogiale, mis on juba välja töötatud riiklike äriregistrite ühendamiseks BRISiga. Mõnel liikmesriigil tekivad ennetava kontrolli eest vastutavate asutuste äriregistritega ühendamisel tõenäoliselt lisakulud; nende suurus on hinnanguliselt ligikaudu 50 000 eurot iga asjaomase liikmesriigi kohta.

Äriühinguteabe automaatne edastamine äriregistrite ja muude asutuste vahel tooks samuti kaasa piiratud ühekordsed IT-kulud, arvestades riiklikes haldusasutustes juba käimas olevat digitaalset arengut. Registreerimise lõpuleviimiseks kehtestatav 100 euro suurune kulude ülemmäär (standardvormi kasutamise korral) vähendaks registreerimises, sealhulgas ennetavas kontrollis, osalevate äriregistrite ja muude asutuste tulusid. Eeldatakse, et seda tasakaalustab vähemalt osaliselt äriühingute 28. õigusraamistiku õigusliku vormi alusel loodud uute ettevõtete suurenev majandustegevus ja maksupanus.

Maksejõuetusmenetluste kontekstis võib tekkida teatavaid kulusid elektrooniliste enampakkumissüsteemide platvormide arendamiseks ja hooldamiseks; nende suurus on kõigi liikmesriikide peale kokku hinnanguliselt 500 000–700 000 eurot. Skeemi EU-ESO alusel töötajate aktsiaoptsioonide maksustamise aja ühtlustamine avaldaks negatiivset mõju likviidsusele nendes liikmesriikides, kus töötajate aktsiaoptsioonidest saadavat tulu maksustatakse praegu varasemas etapis, kuid mõju peaks olema mõõdukas ja ajutine, kuni maksud muutuvad sissenõutavaks.

Samamoodi saaksid vahendajad, näiteks notarid, kes on mitmes liikmesriigis kaasatud äriühinguõiguse menetlustesse, kasu suuremast õiguskindlusest tänu ühtlustatud äriühingute õigusraamistikule ning suuremast tõhususest tänu tõhusamatele ja digitaliseeritud menetlustele. Samas võivad üldiselt kaasneda teatavad ühekordsed kohanemiskulud, et kohendada vahendajate senised töövood ja IT-vahendid äriühingute 28. õigusraamistiku kohaste äriühingute jaoks ette nähtud digitaliseeritud ja lihtsustatud menetlustega. Registreerimise 100 euro suurune kulude ülemmäär tooks kaasa vahendajate, eelkõige notarite tulude vähenemise nendes liikmesriikides, kus nad on nendesse menetlustesse kaasatud; samuti tooks aktsiate võõrandamisel vahendajate kohustusliku kaasamise nõude kaotamine kaasa tulude vähenemise nendes liikmesriikides, kus vahendajad on aktsiate võõrandamisse kaasatud.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ettepanekul on oluline halduskoormuse vähendamise ja lihtsustamise mõõde, sealhulgas digitaliseerimise ja andmete esitamise ühekordsuse põhimõtte kohaldamise kaudu. Eelkõige, nagu eespool kirjeldatud, vähendab ettepanek eeldatavasti märkimisväärselt koormust, millega puutuvad kogu oma elutsükli vältel kokku äriühingud, kes otsustavad tegutseda äriühingute 28. õigusraamistiku alusel, mis sisaldab muu hulgas lihtsamaid ja tõhusamaid registreerimismenetlusi koos andmete esitamise ühekordsuse põhimõtte kohaldamisega, seda, et asutamisel ei ole vaja sisse maksta miinimumkapitali, töötajate aktsiaoptsioonide ühise skeemi EU-ESO kehtestamist koos maksustamise aja ühtlustamisega ning meetmeid, millega lihtsustatakse ja digitaliseeritakse äriühingute 28. õigusraamistiku kohaste äriühingute tegevuse lõpetamise menetlusi. Samuti lihtsustaks see tegevusetappi, kehtestades äriühinguõiguse menetluste jaoks digivahendid ning võimaldades aktsionäride ja juhatuse koosolekuid veebis. Ettepanek parandaks märkimisväärselt ka äriühingute 28. õigusraamistiku kohaste äriühingute ja investorite investeerimiskeskonda, vähendades halduskoormust muu hulgas tänu digitaalsetele menetlustele ja kapitalitehingute, sealhulgas kapitali suurendamise ja aktsiate võõrandamise lihtsustamisele; hinnanguline kokkuhoid on aktsiate võõrandamise tehingu puhul 1 780–2 850 eurot ja iga rahastamisvooru puhul ligikaudu 1 100 eurot.

Kuna enamik äsja asutatavaid äriühingute 28. õigusraamistiku kohaseid äriühinguid asutatakse tõenäoliselt füüsiliste isikute poolt ja need on VKEd, tooks hinnanguline halduskoormuse üldine vähenemine 328–440 miljoni euro võrra kümne aasta jooksul kasu peamiselt sellele ettevõtjate rühmale. Lisaks võiksid mõned olemasolevad VKEd samuti otsustada saada äriühingute 28. õigusraamistiku kohasteks äriühinguteks ning mõned teised

saaksid kasu kaudselt, näiteks äripartnerite või alltöövõtjatena. Algatusest saavad erilist kasu eelkõige idu- ja kasvufirmad, kuna selle paljud elemendid võtavad arvesse nende vajadusi.

Ühtsel turul äriühingute reguleerivat raamistikku ühtlustades ja tugevdades muudaks ettepanek ELi atraktiivsemaks asukohaks uuenduslikele ja kasvule suunatud ettevõtetele ning aitaks seeläbi kaasa ELi konkurentsivõimele. Sellega kehtestatakse ühised normid kogu ELi ühtsel turul ning äriühingute 28. õigusraamistiku kohast äriühingut tunnustatakse kõigis liikmesriikides, mis annaks teiste jurisdiktsioonidega võrreldes märkimisväärse eelise. Võimalus asutada äriühingute 28. õigusraamistiku kohaseid äriühinguid taskukohaselt ja kiiresti innustaks Euroopa asutajaid looma oma ettevõtteid ELis ning ettepanek suurendaks ka ELi atraktiivsust kasvukohana ja ettevõtetest väljumise kohana ning töötajate ligimeelitamise ja hoidmise kohana, pakkudes sobivat alternatiivi ELi-välistele jurisdiktsioonidele. Maksevõimeliste ja maksejõuetute äriühingute tegevuse lõpetamise tõhusamatel lähenemisviisidel peaks olema positiivne mõju ka konkurentsivõimele, kuna need peaksid vähendama tegevuse lõpetamise kulusid, mida peetakse ELis praegu teiste jurisdiktsioonidega võrreldes suuremaks.

Selles ettepanekus esitatakse vaikumisi digitaalne äriühingute õigusraamistik koos ainult digitaalsete normide ja protsessidega, mida kohaldatakse „EU Inc.“-äriühingutele kogu elutsükli vältel, ilma paberipõhiste alternatiivideta. Eelkõige nähakse ette „EU Inc.“-äriühingute täielikult veebipõhine registreerimine BRISi kaudu loodava ELi keskliidese abil, kasutades digitaalseid vorme; „EU Inc.“-äriühingu tegevuse jaoks olulised digivahendid, sealhulgas võimalus pidada aktsionäride ja juhatuse koosolekuid veebis, ning täielikult digitaalsed menetlused investeerimist soodustava raamistiku loomiseks, sealhulgas kapitali suurendamiseks, aktsiate emiteerimiseks ja aktsiate võõrandamiseks. Ettepanekuga nähakse ette ka teabe esitamise ühekordsuse põhimõte, mille kohaselt edastatakse äriühinguteave digitaalselt äriregistritest teistele asjaomastele asutustele, näiteks maksu- ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrite väljastamise eest vastutavatele asutustele, sotsiaalkindlustusasutustele ja tegelike kasusaajate registritele „EU Inc.“-äriühingute registreerimise kontekstis; see võimaldab tõhusaid ja turvalisemaid äriühingumenetlusi ning aitab tõkestada võimalikke kuritarvitusi, tagades, et need asutused kasutavad äriregistritest pärinevat sama kontrollitud äriühinguteavet. Lisaks kehtestatakse ettepanekuga avaliku sektori asutustele üldine kohustus tutvuda ELi tasandil avalikult kättesaadava äriühinguvormi „EU Inc.“ teabega, eelkõige BRISi kaudu piiriülestes menetlustes. Digitaliseerimine on oluline osa ka ettevõtete tegevuse lõpetamise menetlustes nii maksevõimeliste „EU Inc.“-äriühingute likvideerimise kui ka maksejõuetusmenetluste puhul.

Selline lähenemisviis vastab äriühingute ja eelkõige täielikult digitaalsete idu- ja kasvufirmade vajadustele, kusjuures valdav enamik sidusrühmi kinnitas konsultatsioonitegevuste käigus oma eelistust üksnes digitaalsete protsesside kasuks. Samas jäetakse ettepanekuga ettevõtetele paindlikkus valida vastavalt oma vajadustele ka muid lähenemisviise, näiteks aktsionäride ja juhatuse hübriidkoosolekud.

• **Põhiõigused**

Reguleerivat raamistikku lihtsustades ja killustatust ühtlustatud äriühingunormide kogumi kehtestamise kaudu vähendades hõlbustab käesolev ettepanek Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 15 lõike 2 rakendamist ning avaldab positiivset mõju harta artiklis 16 sätestatud ettevõtlusvabadusele. Ettepanek eeldab teatavat isikuandmete töötlemist, mis riivab Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 7 sätestatud õigust eraelu kaitsele ja artiklis 8 sätestatud õigust isikuandmete kaitsele. Eelkõige nõutakse ettepanekuga „EU Inc.“-äriühing käsitleva teava teabe avalikustamist riiklikes äriregistrites ja BRISi kaudu ning sellele teabele piiriülese juurdepääsu võimaldamist. Pealegi tehakse sarnased andmed olemasolevate piiratud

vastutusega äriühingute puhul liikmesriikides ja BRISi kaudu juba praegu avalikult kättesaadavaks. Lisaks kogub „EU Inc.“-äriühingute registreerimiseks ja dokumentide esitamiseks loodav ELi keskliides äriühingute andmeid ja edastab need riiklikule äriregistrile, ilma et need talletataks alaliselt ELi tasandil. Nagu ka praegu, peavad komisjon ja liikmesriigid tagama isikuandmete kaitse kooskõlas harta artikliga 8 ning ELi andmekaitseõigusega, sealhulgas asjakohase kohtupraktikaga. Samamoodi peavad ka maksu- ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrite väljastamise eest vastutavad asutused, sotsiaalkindlustusametid, muud asjaomased asutused ja tegelike kasusaajate registrid tagama ELi põhiõiguste harta artikli 8 ning ELi andmekaitseõiguse, sealhulgas asjakohase kohtupraktika kohase selliste isikuandmete kaitse, mida nad saavad „EU Inc.“-äriühingu või selle piiriülese filiaali registreerimise käigus. Kuna ettepanekuga nõutakse, et „EU Inc.“-äriühingud looksid digitaalse aktsiaraamatu, hõlbustab see harta ja ELi andmekaitse normide järgimist tänu nõudele, et põhikiri sisaldaks sellise aktsiaraamatuga seotud andmekaitse põhielemente.

4. MÕJU EELARVELE

Eelduste kohaselt on käesoleval ettepanekul liikmesriikide eelarvele mõju, mille hinnanguline suurus esitati käesoleva ettepaneku mõjuhinnangus ja mida on kirjeldatud eespool mõjuhinnangut käsitlevas punktis.

ELi eelarvele avalduva mõju osas laiendatakse käesoleva ettepanekuga BRISi süsteemi kohaldamisala ja kaasatakse uusi teabevahetuse liike äriregistrile vahel ning ELi keskliidese loomine „EU Inc.“-äriühingute asutamiseks ja selleks, et nad saaksid kogu oma elutsükli vältel esitada dokumente ja teavet; seda arendatakse edasi „EU Inc.“-äriühingute digitaalseks keskregistriks.

Selleks on vaja BRISi olemasolevaid tehnilisi kirjeldusi ja standardeid edasi arendada, jätkata IT-süsteemi jaoks täiendavate riistvaravahendite eraldamist ja tarkvara arendamist ning koordineerida riigi ametiasutuste tegevust, et võtta riiklikul tasandil kasutusele vajalikud IT-arendused.

Nende ülesannete täitmiseks on vaja suurendada komisjoni praeguseid BRISiga tegelevaid ressursse nii finants- kui ka inimressursside osas. Praegu BRISi korrapäraseks hoolduseks ette nähtud vahendeid tuleb järgmises finantstsüklis suurendada, et võimaldada komisjonil BRISi edasi arendada, sealhulgas luua BRISil põhinev ELi keskliides, arendada seda edasi digitaalseks keskregistriks ning laiendada teabevahetust äriregistrile vahel (sealhulgas uuringud, ettevalmistustööd, arendus- ja katsetustööd ning uute riistvaravahendite eraldamine).

5. MUU TEAVE

• Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

Komisjon annab vajaduse korral suuniseid (CLEGis tehtava tiheda koostöö kaudu liikmesriikide äriühinguõiguse ekspertidega, kahepoolse nõustamise kaudu), et toetada liikmesriike äriühinguvormi „EU Inc.“ õigusraamistiku tõhusal praktilisel rakendamisel kogu ELis. Komisjon teeb liikmesriikidega tihedat koostööd ka seoses ettepaneku jaoks vajaliku BRISi edasiarendamisega.

Komisjon jälgib ettepaneku kohaldamist, et hinnata selle eesmärkide saavutamist. Muu hulgas hõlmab järelevalve uue õigusliku äriühinguvormi „EU Inc.“ kasutuselevõtu analüüsi, „EU Inc.“-äriühingute asutamise analüüsi ning samuti analüüsitakse, kui paljud neist loodi ELi keskliidese kaudu ja ühtlustatud vorme kasutades. Samuti analüüsitakse meetmete mõju „EU

Inc.“-äriühingute elutsükli eri etappidele, näiteks aktsionäride veebikoosolekute kasutamist „EU Inc.“-äriühingutes, skeemi EU-ESO rakendanud „EU Inc.“-äriühingute osakaalu, „EU Inc.“-äriühingute edukaid rahastamisvoore või lihtsustatud maksevõimelise likvideerimise menetluste kasutamist. Asjakohast teavet kogutakse muu hulgas BRISis ja äriregistrites sisalduvate andmete põhjal, äriühinguvormi „EU Inc.“ õigusraamistiku kohaste menetlustega seotud riiklikelt asutustelt, asjaomaste sidusrühmadega tehtavate sihipäraste kontaktide kaudu ning vajaduse korral sihipäraste uuringute või analüüside abil.

Lisaks hindab komisjon käesoleva ettepaneku tulemuslikkust, tõhusust, sidusust ja ELi tasandi lisaväärtust mitte varem kui viis aastat pärast selle jõustumist, et anda liikmesriikidele piisavalt aega selle rakendamiseks ja tõendite kogumiseks.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Ipeatükk. Üldpõhimõtted

Esimeses peatükis määratletakse ettepaneku ese ning selliste ühtlustatud piiratud vastutusega äriühingute („EU Inc.“-äriühingute) põhijooned, mida käsitlevad normid sätestatakse käesolevas ettepanekus. Samuti loetletakse selles peamised mõisted.

„EU Inc.“-äriühingud on piiratud vastutusega äriühingud, mille võib asutada üks või mitu füüsilist või juriidilist isikut kas algusest peale või riigisisese või piiriülese ümberkujundamise, ühinemise või jagunemise teel. Need äriühingud omandavad õigusvõime, kui need registreeritakse selle liikmesriigi äriregistris, kus asub nende registrijärgne asukoht, ning iga liikmesriik tunnustab neid. Asutajatel on vabadus valida, millises liidu liikmesriigis äriühing asutada.

„EU Inc.“-äriühingu suhtes kohaldatakse käesolevat määrust, selle põhikirja ning muudes küsimustes riigisisest õigust, sealhulgas liidu õigust rakendavaid sätteid, mida kohaldatakse asjaomaste riigisiseste õiguslike vormide suhtes liikmesriigis, kus asub „EU Inc.“-äriühingu registrijärgne asukoht.

Määruse kohaselt peab „EU Inc.“-äriühingul olema eristatav ja selge nimi, millele järgneb tähis „EU Inc.“, ning samu põhimõtteid kohaldatakse „EU Inc.“-äriühingu filiaalide nimede suhtes.

Määruses sätestatakse „EU Inc.“-äriühingu põhikirja nõuded, sealhulgas lisas sätestatud minimaalne sisu. Põhikiri peab olema masinloetav ning selles sisalduv teave peab olema esitatud struktureeritud andmetena. Põhikiri tuleb koostada registreerimiskoha liikmesriigi ametlikus keeles või ametlikes keeltes ning rahvusvahelises äri- ja finantsvaldkonnas üldkasutatavas keeles. Põhikiri võib olla kas standardne või kohandatud.

ELi vormid on standardsed (näidispõhikirjad) ning kui neid kasutatakse asutamismenetluse osana, loetakse täidetuks kõik riigisiseseid nõudeid, mille kohaselt peab äriühingu põhikiri olema koostatud ja tõestatud nõuetekohases õiguslikus vormis.

„EU Inc.“-äriühingul peab olema registrijärgne asukoht ühes liikmesriigis ning lisaks peab tema juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht olema liidus.

Määruses sätestatakse „EU Inc.“-äriühingute jaoks üksnes digitaalsete menetluste põhimõte, mille kohaselt on neil õigus teha kõik määruse kohaldamisalasse kuuluvad toimingud täielikult veebis. Avaliku sektori asutus võib nõuda füüsilist kohalolekut üksnes erandlikel ja nõuetekohaselt põhjendatud asjaoludel õiguspärase eesmärgi saavutamiseks, näiteks et vältida identiteedi kuritarvitamist või tagada õigusvõimet käsitlevate normide järgimine. „EU Inc.“-äriühingu ja selle aktsionäride, sealhulgas aktsiate märkijate ja omandajate vaheline suhtlus peaks põhimõtteliselt toimuma samuti täielikult veebis.

Kõik äriühinguõiguse menetlused, mida „EU Inc.“-äriühingu suhtes selle elutsükli jooksul kohaldatakse, sealhulgas nende menetluste jaoks vajalikud maksed, on kavandatud nii, et neid saaks teha täielikult veebis, ilma füüsilist kohalolekut nõudmata, välja arvatud erandlikel ja põhjendatud asjaoludel.

„EU Inc.“-äriühingu suhtes kohaldatakse selle liikmesriigi töötajate osalusõiguse norme, kus asub tema registrijärgne asukoht. Kui ettevõtte luuakse piiriülese ümberkujundamise, jagunemise või ühinemise teel või kui ta teeb sellise tehingu, kohaldatakse tema suhtes direktiivis (EL) 2017/1132 sätestatud menetlusi, sealhulgas töötajate osalusõiguse kaitsemeetmeid.

II peatükk. ELi keskliides, asutamine ning dokumentide ja andmete esitamine

Selles peatükis käsitletakse „EU Inc.“-äriühingu asutamise menetlust kas BRISil põhineva ELi keskliidese kaudu, mis võimaldab 48 tunni jooksul toimuvat kiirmenetlust maksimaalse maksumusega 100 eurot, või täielikult veebipõhise asutamise kaudu riiklikus äriregistris. Mõlemal juhul tuleb esitada avalduse vorm. Kiirmenetluse puhul on standardne põhikiri kohustuslik. Muudel juhtudel võib kasutada standardset või kohandatud põhikirja. Asutajate tuvastamine ja nende allkirjad peavad olema kooskõlas eIDASE määrusega. Normid hõlmavad ennetavat kontrolli ning sätet, mille kohaselt ei või liikmesriigis ametist kõrvaldatud juhatuse liige saada „EU Inc.“-äriühingu juhatuse liikmeks.

ELi keskliideses tehakse kõigis liidu keeltes kättesaadavaks ELi vormid, avalduse vorm ning asutamist ja „EU Inc.“-äriühingu dokumentide esitamist käsitlevad asjakohased üksikasjalikud sammsammulised juhised. ELi keskliides võimaldab teha ka automaatseid ristkontrolle riiklikes äriregistrites registreeritud äriühingute olemasolevate nimede ja kaubamärkidega, kasutades BRISi ja Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti (EUIPO) registreeritud kaubamärkide keskandmebaasi jaoks välja töötatud IT-vahendite vahelist ühendust.

Teises liikmesriigis asuva „EU Inc.“-äriühingu tütarettevõtja võib samuti asutada ELi keskliidese kaudu või täielikult internetipõhiselt riiklikus äriregistris. Äriühingult, kes asutab „EU Inc.“-äriühingu tütarettevõtja, ei tohi nõuda selliste dokumentide või teabe esitamist, mis on BRISis kättesaadavad. Selle asemel peab tütarettevõtjat registreeriv äriregister võtma BRISist automaatselt Euroopa kordumatu tunnuse alusel andmed ja dokumendid tütarettevõtjat asutava äriühingu kohta.

Teave „EU Inc.“-äriühingu kohta, sealhulgas Euroopa kordumatu tunnus, samuti konkreetsed andmed, mis on vajalikud maksukohustuslasena registreerimise numbril, käibemaksukohustuslasena registreerimise numbril ja tegelike kasusaajate registri jaoks ning mis esitatakse avalduse vormi osana, tuleb digitaalselt vahetada registreerimiskoha äriregistri ning maksu- ja käibekohustuslasena registreerimise numbril väljastamise eest vastutavate asutuste, sotsiaalkindlustusasutuste ja tegelike kasusaajate registri vahel registreerimiskoha liikmesriigis. „EU Inc.“-äriühingutele antakse elektroonilise teabevahetuse käigus maksu- ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrid, ilma et neilt nõutaks eraldi avalduse esitamist nendele asutustele või lisateabe andmist, välja arvatud juhul, kui käibemaksukohustuslasena registreerimise numbril väljastamiseks on lisateave rangelt vajalik ja seda ei ole võimalik mujalt saada.

III peatükk. „EU Inc.“-äriühingu andmete kättesaadavus ja piiriülene kasutamine

Määrusega ühtlustatakse seda, milline „EU Inc.“-äriühinguga seotud põhiinfo ja dokumendid ning nende muudatused tuleb teha avalikult kättesaadavaks selles äriregistris, kus „EU Inc.“-äriühing on registreeritud. Määruses eristatakse dokumente ja teavet, mille peavad esitama „EU Inc.“-äriühingu asutajad või juhatuse liikmed, näiteks nimi ja õiguslik vorm,

registrijärgne asukoht või põhikiri; dokumente ja teavet, mille peavad esitama pädevad kohtud ja muud asjaomased avaliku sektori asutused, sealhulgas näiteks kehtetuks tunnistamise deklaratsioonid, ning dokumente ja teavet, mille määrab äriregister, näiteks Euroopa kordumatu tunnus või „EU Inc.“-äriühingu staatus. Määruses sätestatakse ka, millised dokumendid ja teave tuleb teha liidu tasandil BRISi kaudu kättesaadavaks ning millised neist tuleb teha tasuta kättesaadavaks.

Määrusega nähakse ette teabe ja dokumentide täielikult veebipõhine esitamine kas ELi keskliidese kaudu või otse riiklikele äriregistritele. Samuti kehtestatakse tähtajad, mille jooksul „EU Inc.“-äriühingud peavad andmed ja dokumendid esitama, et tagada äriregistrites talletatava teabe ja dokumentide ajakohasus. Tähtajad sõltuvad esitatavate dokumentide liigist ja esitamise viisist; ELi keskliidese kaudu ELi vormi struktuuris esitatud muudatuste puhul kohaldatakse kiirregistreerimismenetluse tähtaegu ja kulude piirmäära.

„EU Inc.“-äriühingu andmete piiriülese kasutamise hõlbustamiseks sätestatakse määruses üldine andmete esitamise ühekordsuse põhimõte, mille kohaselt ei peaks „EU Inc.“-äriühing oma andmeid haldus- ja kohtumenetlustes uuesti esitama, kui vastutavad asutused saavad tutvuda selle konkreetse teabega BRISi kaudu või asjaomases äriregistris.

„EU Inc.“-äriühingud peavad avalikustama oma identifitseerimisandmed ametlikus ärisuhtluses ja oma digitaalse asukoha andmetes ning määruses on loetletud selles kontekstis nõutav kõige asjakohasem teave. Selles peatükis nähakse ette ka digitaalse keskregistri väljatöötamine.

Sarnaselt teiste ELi piiratud vastutusega äriühingutega saavad ka „EU Inc.“-äriühingud kasutada ELi äriühingu tõendit, mille väljastavad ja tõestavad äriregistrid ning mis sisaldab olulist teavet „EU Inc.“-äriühingu kohta, samuti ELi digitaalset volikirja vahendina, millega volitada isikut esindama asjaomast äriühingut konkreetsetes piiriülestes menetlustes. Määruses nähakse ette nende vahendite ühilduvus ELi digiidentiteedikukrute ja tulevaste ettevõtluskukrute. Samuti vabastatakse määrusega äriregistritest saadud õigusliku vormiga „EU Inc.“ äriühinguga seotud dokumentide ja teabe tõestatud ära kirjad legaliseerimisest või muudest samalaadsetest formaalsustest, sealhulgas apostillist. Samamoodi vabastatakse määrusega legaliseerimisest või muudest samalaadsetest formaalsustest, sealhulgas apostillist, ka notariaalaktid või haldusdokumendid ning BRISi kaudu vahetatavad dokumendid ja teave, näiteks toimingueelsed tõendid. Samas nähakse ette ka kaitsemeetmed, mis on kättesaadavad ka teistele ELi piiratud vastutusega äriühingutele, juhaks kui teise liikmesriigi asutustel tekib põhjendatud kahtlus esitatud dokumendi või teabe päritolu või autentsuse suhtes. See piirab ka õigusliku vormiga „EU Inc.“ äriühinguga seotud dokumentide ära kirjade või väljavõtete, eelkõige tõestatud ära kirjade või väljavõtete tõlkimise nõudeid.

Käesolevas määruses sätestatakse ka BRISiga seotud sätted ning loetletakse küsimused, mida tuleb käsitleda selle määruse tulevases rakendusaktis.

IV peatükk. Piiriülesed filiaalid

„EU Inc.“-äriühingud võivad avada filiaale muudes liikmesriikides kui see liikmesriik, kus „EU Inc.“-äriühing on registreeritud, kas ELi keskliidese kaudu või täielikult veebipõhiselt riiklikus äriregistris, kasutades avalduse vormi, mis peab olema täielikult digitaalne ja koguma teavet struktureeritud andmetena. Filiaali registreeriv äriregister peab ühekordsuse põhimõtte kohaselt saama teabe „EU Inc.“-äriühingu kohta BRISi kaudu ja Euroopa kordumatu tunnuse alusel automaatselt, ilma et äriühinguvormiga „EU Inc.“ ettevõtte peaks seda teavet filiaali registreerimise eesmärgil uuesti esitama.

Järgides sama põhimõtet nagu „EU Inc.“-äriühingute registreerimisel, peaks see äriregister vahetama elektrooniliselt avalduse vormi osana saadud teavet „EU Inc.“-äriühingu ja filiaali

kohta ning muud asjaomases äriregistris ja BRISi kaudu kättesaadavat asjakohast teavet, näiteks Euroopa kordumatut tunnust, maksu- ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrite väljastamise eest vastutavate asutuste, sotsiaalkindlustusametite ja tegelike kasusaajate registriga. „EU Inc.“-äriühingu filiaal saab maksu- ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrid selle elektroonilise teabevahetuse käigus. „EU Inc.“-äriühingult ega selle filiaalilt ei tohi nõuda eraldi avalduse esitamist nendele asutustele ega lisateabe andmist, välja arvatud juhul, kui käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrit väljastamiseks on lisateave rangelt vajalik ja seda ei ole võimalik mujalt saada.

V peatükk. Tegevus

„EU Inc.“-äriühingu juhtimise korraldust ja tingimusi reguleerib põhikiri. „EU Inc.“-äriühingut juhib juhatus, mis võib koosneda ühest või mitmest liikmest. Vähemalt üks neist peab olema liidu resident. Juhatuse liikmed nimetatakse ametisse üldkoosolekul, kus võidakse anda neile ka siduvaid juhiseid.

Juhatuse liikmed vastutavad äriühingu esindamise eest. Nende suhtes kohaldatakse mitut kohustust, sealhulgas kohustust tegutseda äriühingu parimates huvides ja kooskõlas põhikirjaga. Samuti vastutavad nad äriühingu ees kohustuse rikkumise eest, mis põhjustab äriühingule kahju või kahjustab selle huve. Kui juhatuse liikmed teevad tegevusalaseid otsuseid heas usus ja mõistliku hoolsusega, kaitseb neid vastutuse eest ärilise kaalutluse reegel. Samuti ei saa äriühingu juhatuse liikmeid vastutusele võtta juhul, kui nad tegutsevad üldkoosoleku õiguspärase otsuse alusel.

„EU Inc.“-äriühingu juhatuse liikmed peavad üldjuhul teavitama äriühingut huvide konfliktist ja hoiduma osalemast otsuste tegemisel küsimustes, milles neil selline konflikt esineb. Põhikirjaga võib näha ette, et äriühingu ja juhatuse liikmete või muude seotud isikute vaheliste tehingute suhtes kohaldatakse konkreetseid avalikustamis- ja heakskiitmisnõudeid.

Üldkoosolekuid, juhatuse koosolekuid ja hääletamismenetlusi võib korraldada ja läbi viia täielikult või osaliselt veebis. Aktsionäride otsuste vastuvõtmiseks piisab üldjuhul lihthäälteenamusest. Põhikirja muutmise ning aktsialiigiga kaasnevaid õigusi mõjutavate otsuste puhul nähakse määruses ette konkreetsed hääletamuse või heakskiidu nõuded.

Vähemusaktsionäride kaitsmiseks raske ebaõiglase kahjustamise juhtude eest annab määrus aktsionäridele õiguse taotleda kohtult oma väljaastumist „EU Inc.“-äriühingust.

VI peatükk. Digitaalne aktsiaraamat, aktsiad ja aktsiate võõrandamine

Selles peatükis käsitletakse viisi, kuidas „EU Inc.“-äriühingu aktsiad, mis on alati elektroonilisel kujul, äriühingu poolt digitaalselt registreeritakse ja võõrandatakse. Digitaalne aktsiaraamat peaks sisaldama kõiki asjakohaseid andmeid „EU Inc.“-äriühingu aktsiate kohta ning teavet nende omandiõiguse iga muutuse kohta. Nende andmete alusel saab äriühing väljastada igale aktsionäriale digitaalse aktsiatähe. Aktsiate registreerimisel on konstitutiivne toime ning see võimaldab aktsionäridel oma õigusi teostada.

Aktsiaga seotud õigused ja kohustused on kõigi aktsiate puhul võrdsed, kui põhikirjas ei ole ette nähtud teisiti. Põhikirjaga võib kehtestada mitu aktsialiiki, millega kaasnevad erinevad õigused ja kohustused. Eelkõige võib põhikirjaga ette näha aktsiad, mis annavad õiguse mitmele häälele, või hääleõiguseta aktsiad.

Määrusega nähakse ette „EU Inc.“-äriühingu aktsiate vaba võõrandatavus, kui põhikirjas ei ole ette nähtud piiranguid, nagu olemasolevate aktsionäride eesõigused või nõue saada enne võõrandamist äriühingu nõusolek. Võõrandamise saab teha täielikult veebis, kasutades elektrooniliselt allkirjastatud lepinguid, äriühingule esitatavat elektroonilist teadet ning omandiõiguse muutuse registreerimist digitaalses aktsiaraamatus.

„EU Inc.“-äriühingud võivad juhul, kui nad vastavad kõigile liidu ja riigisisese õiguse kohastele nõuetele, taotleda oma aktsiate kauplemisele võtmist mitmepoolsetes kauplemissüsteemides, näiteks VKEdes kasvatuturgudel, ning liikmesriigid võivad samuti lubada neil taotleda oma aktsiate kauplemisele võtmist reguleeritud turul, kui kõik kohaldatavad nõuded on täidetud.

VII peatükk. Rahastamine

Selle peatüki sätetega kehtestatakse „EU Inc.“-äriühingu jaoks paindlik rahastamisraamistik.

„EU Inc.“-äriühingu aktsiatel puudub nimiväärtus, kui põhikirjas ei ole ette nähtud teisiti. Seetõttu ei kujuta need endast ettevõtte kapitali mürdosa. Samuti ei pea „EU Inc.“-äriühingul olema minimaalset kapitali ning tavapäraseid kapitali säilitamise norme kohaldatakse üksnes ulatuses, milles äriühing otsustab kapitali koguda. Kõigi väljamaksete suhtes kohaldatakse siiski bilansitesti ja maksevõimelisuse testi, mis tagavad, et äriühing jääb elujõuliseks ja suudab rahuldada võlausaldajate nõudeid. Mõlemat testi kohaldatakse ka juhul, kui äriühing omandab oma aktsiaid või kui aktsiad ostetakse tagasi.

Kui „EU Inc.“-äriühingu aktsiatel puudub nimiväärtus, võib aktsia eest makstava asjakohase tasu aktsiate emiteerimisel vabalt määrata ning samuti võib vabalt määrata, kas kapitali sissemakse tuleb teha või mitte. Lisaks ei piira määrus aktsia eest antava tasu liiki, võimaldades muu hulgas mitterahalisi sissemakseid töö tegemise ja teenuste osutamise kohustuse kujul.

Esimeste aktsiate märkimine deklareeritakse äriühingu põhikirjas ning uusi aktsiaid võib lasta välja üldkoosoleku otsuse alusel, kusjuures üldkoosolek võib volitada ka juhatust või muud äriühingu organit otsustama aktsiate emiteerimise üle. Lisaks võib üldkoosolek otsustada või volitada muud äriühingu organit otsustama uutele aktsiatele õigust andvate instrumentide, näiteks vahetusinstrumentide ja ostutähtede emiteerimise üle. Olemasolevatel aktsionäridel on üldjuhul eesõigus rahalise tasu eest väljalastavate uute aktsiate ja uutele aktsiatele õigust andvate instrumentide suhtes, mis võimaldab neil säilitada oma osaluse äriühingus.

Kuigi „EU Inc.“-äriühingult ei nõuta miinimumkapitali, annab määrus talle võimaluse suurendada oma kapitali suurust igal ajal kas kapitali sissemakse vormis tasu eest aktsiate emiteerimise kaudu või reservide kapitaliks muutmise teel. Kapitali vähendamiseks on vaja kohandatud bilansitesti, maksevõimelisuse testi ja sõltumatu eksperdi aruannet.

VIII peatükk. ELis kohaldatav töötajate aktsiaoptsioonide skeem

Selles peatükis antakse „EU Inc.“-äriühingutele võimalus kehtestada ELis kohaldatav töötajate aktsiaoptsioonide skeem, mille alusel nad annavad välja ostutähti tingimustele vastavatele isikutele, näiteks „EU Inc.“-äriühingu ja selle tütarettevõtjate töötajatele ning juhatuse liikmetele. Pärast kohustusliku ooteaja möödumist, mille üldkoosolek otsustab skeemi kehtestamisel, võivad selliste ostutähtede omanikud kasutada oma õigust omandada „EU Inc.“-äriühingu aktsiaid.

Skeemi EU-ESO alusel ostutähtedest saadud tulu maksustamine lükatakse edasi kuni ajani, mil ostutähtede kasutamise tulemusena saadud aktsiad võõrandatakse.

IX peatükk. Maksejõulise „EU Inc.“-äriühingu lõpetamine

Selles peatükis sätestatakse lõpetamise ja likvideerimisega seotud normid, sealhulgas digitaalsed menetlused. Selles nähakse ette maksejõulise „EU Inc.“-äriühingu lõpetamise täielikult veebipõhine registreerimine äriregistris ning kohustatakse äriregistrit äriühingu staatust viivitamata ajakohastama. Mis puudutab „EU Inc.“-äriühingu õigustühisust, mis toob kaasa likvideerimise, siis sätestatakse määruuses ammendav loetelu õigustühisuse alustest, mille peab tuvastama kohus.

Määruses nähakse likvideerimise eesmärgil ette andmete ühekordne esitamine, mille kohaselt edastab „EU Inc.“-äriühingu registreerimiskoha äriregister asjaomase teabe pädevatele riiklikele asutustele, kes ei saa nõuda, et äriühing esitaks selle eraldi. Määruses nähakse ette ka dokumentide digitaalne esitamine äriregistrile ning digitaalne suhtlus võlausaldajate ja „EU Inc.“-äriühingu või likvideerija vahel.

Kui „EU Inc.“-äriühing on oma majandustegevuse lõpetanud ja tal puuduvad varad ning võlad või kui võlausaldajad on andnud oma nõusoleku ja kui pooleli ei ole kohtu- ega haldusmenetlusi, nähakse määruses ette võimalus kasutada kiirendatud likvideerimismenetlust. Sellisel juhul kohaldatakse lühikesi tähtaegu, kuid võlausaldajad võivad kiirmenetlusele siiski vastuväiteid esitada ning maksuhaldurid võivad sellele vastu seista. Likvideerimise võib lõpule viia ligikaudu kolme kuu jooksul ja kustutada äriühingu registrist. Raamatupidamisdokumente ja registrikandeid säilitab kuue aasta jooksul pärast kustutamist määratud isik ning juhatuse liikmed vastutavad solidaarselt nõuete eest, mis olid pärast esitamisest hoolimata veel menetluses või mida ei olnud kiirmenetluse jooksul veel esitatud.

X peatükk. Maksejõuetute äriühingute likvideerimine

Selles peatükis sätestatakse normid lihtsustatud likvideerimismenetluste kohta innovaatilistest idufirmadest „EU Inc.“-äriühingutele. Riigisisesed maksejõuetusraamistikud ei sobi alati maksejõuetute innovaatilistest idufirmadest „EU Inc.“-äriühingute nõuetekohaseks ja proportsionaalseks käsitlemiseks. Seetõttu on ettepaneku eesmärk tagada, et innovaatilistest idufirmadest „EU Inc.“-äriühingud likvideeritakse korralikult, kasutades kiiret ja kulutõhusat menetlust. Selle peatüki sätete peamine eesmärk on menetlust lihtsustada ja sellega seotud halduskulusid vähendada. Põhimõtteliselt peaks võlgnik lihtsustatud likvideerimismenetluse vältel säilitama kontrolli ettevõtte vara ja tegevuse üle.

Liikmesriigid peaksid tagama, et kogu pädeva asutuse ja kui see on asjakohane, pankrotihalduri suhtlus lihtsustatud likvideerimismenetluste osalistega saaks toimuda elektrooniliste sidevahendite teel. Lihtsustatud likvideerimismenetlust võib alustada võlgniku taotlusel või võlausaldaja taotlusel. Avalduse esitamise lihtsustamiseks luuakse komisjoni rakendusaktiga tüüpvorm. Lihtsustatud likvideerimismenetluse ajal peaks võlgnikul olema võimalik taotleda individuaalsete täitemeetmete peatamist.

Võlausaldajate nõuete esitamine ja tunnustamine lihtsustatud likvideerimismenetluses lähtub eeldusest, et enamik nõudeid esitatakse võlgniku kirjaliku avalduse alusel. Lisaks avalduses esitatud nõuetele võivad võlausaldajad esitada täiendavaid nõudeid. Nõuete tunnustamise lihtsustamiseks loetakse võlgniku avalduses loetletud nõuded tunnustatuks, välja arvatud juhul, kui võlausaldaja neile eraldi vastuväite esitab. Pärast pankrotivara moodustamist otsustab pädev asutus, kas ta hakkab vara realiseerima või lõpetab lihtsustatud likvideerimismenetluse kohe, sest vara väärtus muudab realiseerimise ebamõistlikuks.

Veel üks kulusid vähendav tegur on võimalus, et kohus müüb varad elektroonilise enampakkumissüsteemi kaudu, mille iga liikmesriik peaks looma lihtsustatud menetluse osana innovaatilistest idufirmadest „EU Inc.“-äriühingute jaoks. Võlgniku vara tuleks realiseerida elektroonilise avaliku enampakkumise teel, kui pädev asutus ei leia, et varade iseloomu või menetluse asjaolude tõttu on asjakohasem müüa varad muul viisil.

Määrusega nõutakse, et liikmesriigid looksid ja haldaksid üht või mitut elektroonilist enampakkumissüsteemi maksejõuetusvara realiseerimiseks maksejõuetusmenetlustes, mida kohaldatakse vähemalt innovaatilistest idufirmadest „EU Inc.“-äriühingutele. Võttes eeskujuks muud detsentraliseeritud elektroonilisi registreid ühendavad ELi projektid, näiteks BRISi ja maksejõuetusregistrite ühendamise süsteemi (IRI), peab komisjon looma süsteemi,

mis ühendab Euroopa e-õiguskeskkonna portaali kaudu omavahel riiklikud elektroonilised enampakkumissüsteemid ning mis peaks toimima keskse elektroonilise juurdepääsupunktina. Sellise ühendamissüsteemi lisaväärtus on see, et kõik enampakkumised on juurdepääsetavad ühe platvormi kaudu, mis on kättesaadav kõikides ELi ametlikes keeltes. Ühendamissüsteemi tehniline kirjeldus määratakse kindlaks rakendusakti(de)ga.

XI peatükk. Keelatud nõuded

Selles peatükis sätestatakse keelatud nõuete loetelu, et tagada, et liikmesriigid kohtlevad „EU Inc.“-äriühinguid õiguses ja praktikas võrreldavate aspektide puhul muude õiguslike vormidega võrreldes mittediskrimineerivalt, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et erinev kohtlemine on objektiivselt põhjendatud ja proportsionaalne.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,
MIS KÄSITLEB ÄRIÜHINGUTE 28. ÕIGUSRAAMISTIKKU – „EU INC.“

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,²¹
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni 29. jaanuari 2025. aasta teatises „ELi konkurentsivõime kompass“²² on tehtud ettepanek kehtestada äriühingute jaoks 28. õigusraamistik, et võimaldada uuenduslikel ettevõtetel järgida ühtseid ühtlustatud õigusnorme olenemata kohast, kus nad siseturul investeerivad ja tegutsevad. Komisjoni 21. mai 2025. aasta teatises „Ühtne turg: meie Euroopa koduturg ebakindlas maailmas. Ühtse turu lihtsamaks, sujuvamaks ja tugevamaks muutmise strateegia“²³ ning 28. mai 2025. aasta teatises „ELi idu- ja kasvufirmade strateegia. Euroopa kui eelistatud alustamis- ja laienemiskoht“²⁴ on lisaks märgitud, et 28. õigusraamistik hõlmaks äriühingute suhtes kohaldatavat ELi õigusraamistikku, mis põhineks vähemalt digitaalsetel lahendustel.
- (2) Euroopa Ülemkogu kutsus 2025. aasta märtsis ja oktoobris komisjoni üles esitama kooskõlas oma vastava aluslepingute kohase pädevusega viivitamata ettepanek äriühingute vabatahtliku 28. õigusraamistiku kohta, mis võimaldab uuenduslikel ettevõtetel kasvada. Euroopa Parlamendi 20. jaanuari 2026. aasta resolutsioonis „28. režiim: uus õigusraamistik uuenduslike ettevõtete jaoks“ kutsuti komisjoni koostama ambitsioonikas ettepanek, milles keskendutakse äriühinguõiguse normidele ja mille alusel kehtestatakse riigisisestes õigusaktides uus äriühinguvorm aktsiaturul noteerimata piiratud vastutusega äriühingute jaoks ning milles rõhutatakse muu hulgas vajadust meetmete järele, mis aitaksid töötajatel hõlpsamini aktsiaid omandada, tagaksid vaidluste tõhusama lahendamise ja võimaldaksid jõudsalt kaitsta töötajate osalusõigusi.

²¹ ELT C [...], [...], lk [...].

²² [Konkurentsivõime kompass](#), jaanuar 2025.

²³ [Ühtse turu teatis](#), mai 2025.

²⁴ [ELi idu- ja kasvufirmade strateegiat käsitlev teatis](#), mai 2025.

- (3) 27 riiklikku õigussüsteemi, mis näevad piiratud vastutusega äriühingute jaoks ette erinevad normid, menetlused ja õiguslikud vormid, on kujundanud liidus killustatud ja keerulise ettevõtlusmaastiku, mis tekitab asutajates, äriühingutes ning liidu ja kolmandate riikide investorites õiguskindlusetust ja toob neile kaasa kulud. Seepärast on liidu konkurentsivõime suurendamiseks vaja lihtsustada õigusraamistikku ja ühtlustada õigusakte, et vähendada killustatust, eelkõige kehtestades ühtlustatud äriühingunormid (sealhulgas uue ühtlustatud riigisisese õigusliku vormi), mis hõlmavad kogu äriühingu elutsüklit, ka selle likvideerimist ja maksejõuetust. Ühtlustatud norme on vaja ka selleks, et äriühingud saaksid meelitada ligi erasektori investeeringuid ühiste kiirete, digitaalsete ja kulutõhusate normide ja menetluste kaudu, mis aitaksid kiiresti kasvavatel äriühingutel siseturul hõlpsamini laieneda ning võimaldaksid nii liidu kui ka kolmandate riikide investoritel äriühingutesse investeerida ning pakuksid investoritele paindlikumaid väljumisvõimalusi, kui nad soovivad oma investeeringu likvideerida.
- (4) Tuleks kehtestada ühtlustatud äriühinguraamistik ja uus piiratud vastutusega äriühingu õiguslik vorm „EU Inc.“. See uus õiguslik äriühinguvorm tuleks kehtestada kõigi liikmesriikide õiguskorras. Uue riigisisese õigusliku vormi raamistik ja eripärad tuginevad riigisiseste õigusnormide ja menetluste mitmekesisusele ning ühtlustavad neid norme ja menetlusi, et need vastaksid äriühingute, eelkõige idu- ja kasvufirmade ning liidust ja kolmandatest riikidest pärit investorite vajadustele. Nagu muud riigisisesed õiguslikud vormid, peaks ka „EU Inc.“-äriühing olema asutatud liikmesriigis ja selle suhtes tuleks üldiselt kohaldada äriühingu registreerimise liikmesriigi õigust. Samal ajal tuleks selle suhtes kohaldada käesoleva määrusega kehtestatud ühtlustatud õigusnorme. Õigusnormide ühtlustamine aitaks hõlbustada piiriülest äritegevust siseturul ning liidu ja kolmandate riikide investorite investeeringuid sellistesse äriühingutesse ning tagaks, et asjaomaste normide ja menetlustega vähendatakse asutajate ja äriühingute ning investorite halduskoormust ja kulusid.
- (5) Käesolevas määruses sätestatud „EU Inc.“-raamistik vastab eelkõige idu- ja kasvufirmade vajadustele, kuid peaks olema õiguslikult avatud kõigile asutajatele ja äriühingutele, kes peavad seda oma ärimudeli jaoks sobivaks. „EU Inc.“-äriühingu peaksid saama asutada nii füüsilised kui ka juriidilised isikud. „EU Inc.“-äriühingut peaks olema võimalik asutada *ex nihilo* ja olemasolevatel äriühingutel peaks olema võimalik end „EU Inc.“-äriühinguks ümber kujundada. Peale selle peaks olemasolevatel äriühingutel, sealhulgas „EU Inc.“-äriühingutel, olema võimalik asutada „EU Inc.“-tütarettevõtjaid – äriühinguvormi „EU Inc.“ saaksid seega kasutada ka kontsernid. Lisaks peaks – eelkõige tagamaks, et „EU Inc.“-raamistikust saaksid kasu kasvufirmad – olema võimalik asutada „EU Inc.“-äriühing kas riigisisese jagunemise või ühinemise teel või piiriülese ümberkujundamise, ühinemise või jagunemise teel kooskõlas normidega, mida on juba ühtlustatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1132²⁵.
- (6) Selleks et tagada „EU Inc.“-äriühingute jaoks ühine ja ühtne õigusraamistik olenemata sellest, millises liikmesriigis need on asutatud, tuleks äriühinguõigusega seotud küsimusi reguleerida üldiselt kas käesoleva määruse või „EU Inc.“-äriühingute põhikirjaga. Liikmesriigi õigust tuleks kohaldada kõigis neis küsimustes,

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1132 äriühinguõiguse teatavate aspektide kohta (ELT L 169, 30.6.2017, lk 46, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1132/oj>).

mille puhul see on käesoleva määrusega ette nähtud, ja küsimustes, mida käesoleva määrusega ei reguleerita.

- (7) „EU Inc.“-äriühinguid, mis on asutatud registreerimise liikmesriigis ja mis tegutsevad kooskõlas käesoleva määruse sätetega kogu liidus, tuleks tunnustada kõigis liikmesriikides. Selleks peaksid need äriühingud lisama oma nimele ühise, eristatava ja selge nimetuse „EU Inc.“. Seda nimetust tuleks kasutada muutmata kujul ja seda ei tohiks tõlkida. Nimetus „EU Inc.“ aitaks suurendada läbipaistvust ja usaldust, sest see tagaks äripartneritele, investoritele, muudele sidusrühmadele ja tarbijatele ning avaliku sektori asutustele teadmise, et tegemist on äriühinguga, millel on kogu liidus ühesugused omadused. Registreerimisel omandaks „EU Inc.“-äriühing juriidilise isiku staatuse, selle nimi määratakse kindlaks põhikirjas ja selle õigusjärglus oleks tähtajatu.
- (8) Selleks et tagada kogu siseturul õiguskindlus ühise nimetuse „EU Inc.“ kasutamisel, on oluline, et sama nime all ei tegutseks rohkem kui üks äriühing. Seepärast tuleks nimetust „EU Inc.“ kandva äriühingu nime suhtes kohaldada erinorme, millega tagatakse, et see nimi on sobilik ja kordumatu. Samamoodi peaksid eristatavad nimed olema kontserni tütarettevõtjatel, samas kui filiaalide nimed peaksid sisaldama sellise „EU Inc.“-äriühingu kordumatut nime, mille juurde nad kuuluvad. Keelatud peaksid olema eksitavad nimed, näiteks nimi, mis viitab avalikule ülesandele või omandile, mida äriühingul tegelikult ei ole, või tegevuseesmärgile või -alale, mis ei ole äriühingu põhikirjaga kooskõlas. Selle kindlakstegemist, et „EU Inc.“-äriühingu kavandatud nimi ei kattu kaubamärgiga, mis on juba registreeritud, peaks aitama lihtsustada automaatne kontroll, mis põhineb registreeritud sidestamise süsteemi (BRIS) ja Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti (EUIPO) registreeritud kaubamärkide keskandmebaasi välja töötatud IT-vahendite vahelisel ühendusel. See ühendus peaks olema EUIPO jaoks ka vahend kaubamärgi taotlejate esmaseks teavitamiseks sellest, kas kaubamärk on identne või sarnane olemasoleva „EU Inc.“-äriühingu nimega.
- (9) Põhikiri on äriühingu jaoks peamine õiguslik raamistik, mis määrab kindlaks tema sisemise korralduse. Liikmesriikide õigusnormid on selles aspektis aga erinevad. Mõnes liikmesriigis peab äriühingul olema kaks eraldi dokumenti, nimelt asutamisdokument ja põhikiri, mõnes teises liikmesriigis ainult üks dokument. „EU Inc.“-äriühingute jaoks tuleb need normid ühtlustada. Seega tuleks „EU Inc.“-äriühingu põhikiri olenemata äriühingu registreerimise liikmesriigist sätestada ühesainsas, teatava kindla miinimumsisuga dokumendis. Arvestades põhikirja ülimat olulisust äripartnerite, avaliku sektori asutuste, võlausaldajate, sealhulgas muudest liikmesriikidest pärit võlausaldajate, ning iseäranis liidu ja kolmandate riikide investorite jaoks, peaks see olema koostatud nii „EU Inc.“-äriühingu registreerimise liikmesriigi ametlikus keeles või ametlikes keeltes kui ka rahvusvahelises äri- ja finantstegevuses tavapäraselt kasutatavas keeles. See, et põhikirjaga saab tutvuda rahvusvahelises äri- ja finantstegevuses tavapäraselt kasutatavas keeles, aitaks tagada, et teave „EU Inc.“-äriühingu kohta on kergesti ligipääsetav ja arusaadav mitte ainult siseturu sidusrühmadele, vaid ka kolmandate riikide investoritele.
- (10) Asutajatel peaks ühelt poolt olema võimalik asutada „EU Inc.“-äriühing, millel on nende vajadustele kohandatud põhikiri, aga teiselt poolt tuleks „EU Inc.“-äriühingute jaoks näha ette ühtlustatud ja mitmekeelsed ELi põhikirja vormid. 27 erineva riigisisese põhikirja vormi kasutamine tooks asutajate ja äriühingute jaoks endiselt kaasa killustatuse ning lisakulud. Ühtlustatud ELi vormid, mis sisaldaksid kogu liidus kasutatavat näidis põhikirja, võimaldaksid äriühingu kiiresti ja tsentraliseeritult

registreerida ning aitaksid tagada, et kõik põhikirjaga seotud ametlikud nõuded on täidetud.

- (11) Iga „EU Inc.“-äriühingu suhtes, nagu ka kõigi teiste liidu äriühingute suhtes, tuleks kohaldada põhivabadusi ja Euroopa Liidu Kohtu praktikat. Seega võib „EU Inc.“-äriühing olla asutatud ükskõik millises liikmesriigis ja võib ise valida oma peamise majandustegevuse koha. See tähendab, et „EU Inc.“-äriühingu asutajatel peaks olema võimalik valida, millises liikmesriigis nad oma äriühingu asutavad, ning seega, millises liikmesriigis oleks äriühingu registrijärgne asukoht. „EU Inc.“-äriühingult ei saa nõuda, et tema juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht oleks samas liikmesriigis kui tema registrijärgne asukoht. Kõik liikmesriigid peaksid tunnustama mõnes teises liikmesriigis seaduslikult asutatud „EU Inc.“-äriühingu õigus- ja teovõimet.
- (12) Selleks et tagada tõeliselt tõhus ja konkurentsivõimeline äriühingu struktuur ning tõhusad ja konkurentsivõimelised toimingud ja investeerimismenetlused, mis võimaldaksid ligi meelitada nii asutajaid kui ka investoreid, on tarvis, et menetlused oleksid täielikult digitaalsed. Kuigi kehtiva liidu äriühinguõiguse digitaliseerimisel (muu hulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide (EL) 2019/1151²⁶ ja (EL) 2025/25²⁷ abil) on juba tehtud märkimisväärsed edusamme, peaks „EU Inc.“-äriühingute jaoks mõeldud õigusraamistik minema normide ja menetluste ühtlustamisel veelgi kaugemale ning nägema ette täieliku digitaalsuse põhimõtte ja protsessid, mida kohaldatakse kogu äriühingu elutsükli jooksul, sealhulgas investeringutega seotud teabevahetuse ja menetluste suhtes. Täielikult digitaalseid menetlusi tuleks kohaldada ka juhul, kui menetluse lõpuleviimiseks on vaja teha makse. Sellisel juhul on asjakohane tagada, et makset saab teha laialdaselt kättesaadavate piiriüleste makseteenuste abil, näiteks krediitkaardi, pangaülekande või mõne muu tavapäraselt kasutatava maksevahendiga.
- (13) Äriühingutevahelist ning äriühingute ja riigi vahelist suhtlust aitavad toetada Euroopa ettevõtluskukrud, kui need on vastu võetud [*väljaannete talitus: palun lisage viide ettepanekule, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust Euroopa ettevõtluskukrute loomise kohta*]. Nii õigusliku vormiga „EU Inc.“ kui ka muus vormis äriühingutel peaks pärast asutamist ja äriregistrisse kandmist olema võimalik selline kukkur osta, et oma dokumente turvaliselt autentida, säilitada ja jagada. Käesoleva määrusega tagatakse Euroopa ettevõtluskukrute ja peamiste digivahendite, näiteks ELi äriühingu tõendi ja ELi digitaalse volikirja ühilduvus, et „EU Inc.“-äriühingud saaksid täielikult kasutada kõiki Euroopa ettevõtluskukrute pakutavaid võimalusi. Euroopa ettevõtluskukrud koos usaldusteenustega peaksid olema „EU Inc.“-äriühingute jaoks ka üks valikuline vormide allkirjastamise võimalus, kui nad registreerivad filiaali või asutavad tütarettevõtjat.

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1151, millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132 seoses digitaalsete vahendite ja menetluste kasutamisega äriühinguõiguses (ELT L 186, 11.7.2019, lk 80, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1151/oj>).

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 2024. aasta direktiiv (EL) 2025/25, millega muudetakse direktiive 2009/102/EÜ ja (EL) 2017/1132 seoses digitaalsete vahendite ja menetluste kasutamise laiendamise ja ajakohastamisega äriühinguõiguses (ELT L, 2025/25, 10.1.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2025/25/oj>).

- (14) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1724,²⁸ millega luuakse ühtne digivärv, on ette nähtud siseturu toimimise seisukohast asjakohase teabe, menetluste ja abiteenuste internetipõhise pakkumise üldnormid. Määrus (EL) 2018/1724 hõlmab mitmesuguseid kõnealuse määruse II lisas sätestatud haldusmenetlusi, mis on kasulikud nii õigusliku vormiga „EU Inc.“ kui ka muus vormis äriühingute jaoks. Kõnealuse määruse II lisas on aga siiski täpsustatud, et määruse kohaldamisalast on välja jäetud äriühinguõigus ja kõikide äriühingute maksejõuetusmenetlused ehk siis ka menetlused käesolevas määruses sätestatud „EU Inc.“-äriühingute jaoks.
- (15) Veebipõhist juurdepääsu teabele liidu ja liikmesriikide õigusest tulenevate normide ja menetluste kohta määruses (EL) 2018/1724 kindlaks määratud valdkondades, sealhulgas teabele äriühingu asutamise, juhtimise ja lõpetamise kohta, pakub ettevõtjatele ja kodanikele portaali „Your Europe“. Seega peaks kooskõlas määrusega (EL) 2018/1724 ja selle I lisaga olema portaal „Your Europe“ avalikult kättesaadav ka teave õigusliku vormi „EU Inc.“ kohta ning „EU Inc.“-äriühingu asutamise, juhtimise ja lõpetamise menetluste kohta, samuti lingid riiklikel veebipõhise registreerimise saitidel avaldatud teabele.
- (16) On oluline tagada, et äriühinguvormi „EU Inc.“ käsitlev õigusraamistik pakuks asutajatele, äriühingutele, investoritele ja muudele sidusrühmadele kergesti äratuntavat ning ühtlasi kindlat ja usaldusväärset õiguslikku vormi ning et seda õiguslikku vormi ei oleks võimalik kasutada selleks, et minna mööda õigustest, eelkõige töötajate õigusest osaleda äriühingute juhtorganites. Kui „EU Inc.“-äriühingu registrijärgse asukoha liikmesriigis on olemas töötajate osalust käsitlevad normid, kohaldatakse neid norme seega ka selle äriühingu suhtes. Nõnda tagatakse „EU Inc.“-äriühingute ja võrreldavate riigisiseste õiguslike vormidega äriühingute võrdne kohtlemine ning riiklikud kaitsemeetmed ja töötajate omandatud õigused. Sellega seoses tuleb ka meelde, et individuaalseid töösuhteid, sealhulgas „EU Inc.“-äriühingutes, reguleeritakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 593/2008²⁹.
- (17) Kui „EU Inc.“-äriühing on asutatud piiriülese ümberkujundamise, ühinemise või jagunemise teel või kui see äriühing teeb sellise tehingu, tuleks järgida direktiivi (EL) 2017/1132 II jaotises sätestatud norme ja menetlusi. Seega saab „EU Inc.“-äriühingust, mis end piiriüleselt ümber kujundab, „EU Inc.“-äriühing sihtliikmesriigis. Direktiivi (EL) 2017/1132 normide ja menetluste üldine eesmärk on hõlbustada piiriülest liikuvust ning pakkuda samal ajal töötajatele, vähemusaktsionäridele ja võlausaldajatele tõhusaid kaitsemeetmeid. Selleks et säilitada töötajate osalemisõigused, kui see on asjakohane, on direktiiviga ette nähtud, et direktiivis sätestatud künnise saavutamise korral peaks piiriülest tehingut tegev äriühing alustama oma töötajate või nende esindajatega läbirääkimisi, et leida mõlemat poolt rahuldav lahendus, mis aitab omavahel sobitada äriühingu õiguse teha piiriülene tehing ja töötajate osalemisõigused.
- (18) „EU Inc.“-äriühingute, nagu ka muude piiratud vastutusega äriühingute suhtes, tuleks asjakohasel juhul kohaldada töötajate teavitamist ja ärakuulamist käsitlevat liidu

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1724, millega luuakse ühtne digivärv teabele ja menetlustele ning abi- ja probleemilahendamisteenustele juurdepääsu pakkumiseks ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj>).

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrus (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma I“) (ELT L 177, 4.7.2008, lk 6–16, ELI: [määrus – 593/2008 – ET – Rooma I määrus – EUR-Lex](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/REGULATIONS/?uri=CELEX:32008R0593)).

õigusraamistikku, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2002/14/EÜ³⁰ ja 2009/38/EÜ³¹ ning nõukogu direktiive 2001/23/EÜ³² ja 98/59/EÜ³³.

- (19) „EU Inc.“-äriühingu asutamine riigisisese või piiriülese ühinemise teel ei piira ettevõtjate koondumise üle kontrolli kehtestamist käsitlevate õigusaktide kohaldamist ei liidu tasandil (nõukogu määrusega (EÜ) nr 139/2004³⁴) ega ka liikmesriigi tasandil.
- (20) „EU Inc.“-äriühingu asutamise ning eriti äriühingu põhikirja ja selle muudatuste suhtes tuleks kohaldada käesolevas määruses sätestatud ennetavat haldus-, kohtulikku või notariaalset kontrolli ja õiguspärasuse kontrolli, et tagada nende usaldusväärsus ja hõlbustada nende kohaldamist, eelkõige piiriülestes olukordades. Nagu iga muu äriühinguvormi puhul, on ennetav kontroll oluline, et tõrjuda maksudest kõrvalehoidumise või rahapesuga seotud kuritahtlikke või petturlikke varifirmasid. Samas on ühtlustatud ja tõhus ennetav kontroll oluline ka selleks, et vähendada haldusformaalsusi äriühingu andmete kasutamisel teiste äriühingute, näiteks äripartnerite, või siis võlausaldajate ja avaliku sektori asutuste poolt ning tagada vastastikune tunnustamine ja selle kaudu ühekordsuse põhimõtte tulemuslik kohaldamine.
- (21) Selleks et asutajatel oleks lihtne asutada „EU Inc.“-äriühing liidu tasandi tsentraliseeritud taristu kaudu, olenemata sellest, millises liikmesriigis nad soovivad seda teha, peaks komisjon tagama tsentraliseeritud ja kasutajasõbraliku ELi keskliidese, mis peaks võimaldama asjaomased menetlused lõpule viia, ilma et oleks vaja kasutada 27 erinevat riigisisest menetlust. ELi keskliides tuleks luua osana registrite sidestamise süsteemist (BRIS), mis ühendab kõigi liikmesriikide äriregistreid ja pakub oma platvormi kaudu äriregistritele vahendeid piiriüleseks turvaliseks teabevahetuseks. ELi keskliides peaks edastama teabe ja dokumendid turvaliselt selle liikmesriigi äriregistrile, kus „EU Inc.“-äriühing registreeritakse, ning äriregistreid peaksid vahetama automaatselt asjakohast teavet ennetavat kontrolli tegevate asutustega. Samuti peaks liides võimaldama asutajatel või nende volitatud esindajatel jälgida reaalselt „EU Inc.“-äriühingu registreerimise seisu.
- (22) ELi keskliides peaks võimaldama asutada äriühinguid ja teha ennetavat haldus-, kohtulikku või notariaalset kontrolli kiirmenetluse korras 48 tunni jooksul ja maksimaalselt 100 EUR eest, kui „EU Inc.“-äriühingu asutamiseks kasutatakse ühtlustatud avaldusvormi ja põhikirja koostamiseks ette nähtud ELi vorme. Avalduse vorm ja ELi vormid tuleks teha kättesaadavaks masinloetavas ja otsingut võimaldavas vormingus, et edendada piiriülest koostalitlusvõimet ja hõlbustada avaliku sektori asutuste vahelist automaatset andmevahetust, ning neid peaks olema võimalik saada ELi keskliideseist. Asutatud äriühingutel, sealhulgas „EU Inc.“-

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/14/EÜ, millega kehtestatakse töötajate teavitamise ja nõustamise üldraamistik Euroopa Ühenduses – Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühisdeklaratsioon töötajate esindamise kohta (EÜT L 80, 23.3.2002, lk 29–34).

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta direktiiv 2009/38/EÜ Euroopa töö- ja ohutusnõukogu asutamise või töötajate teavitamise ja nendega konsulteerimise korra sisseseadmise kohta liikmesriigiülestes ettevõtetes või kontsernides (uuesti sõnastatud) (ELT L 122, 16.5.2009, lk 28–44).

³² Nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/23/EÜ ettevõtjate, ettevõtete või nende osade üleminekul töötajate õigusi kaitsvate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 82, 22.3.2001, lk 16–20).

³³ Nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiiv 98/59/EÜ kollektiivseid koondamisi käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 225, 12.8.1998, lk 16–21).

³⁴ Nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (EÜ ühinemismäärus) (ELT L 24, 29.1.2004, lk 1–22).

äriühingutel, peaks olema võimalik asutada sama menetluse korras ka tütarettevõtja. Selle liikmesriigi äriregister, kus tütarettevõtja registreeritakse, peaks saama tütarettevõtjat asutavat äriühingut käsitleva teabe automaatselt BRISist. Lisaks peaks asutajatel ja äriühingutel olema võimalus asutada nende vajadustele kohandatud põhikirjaga äriühing või asutada äriühing otse riiklikus äriregistris.

- (23) Selleks et digitaalset registreerimist ning dokumentide ja andmete esitamist veelgi lihtsustada ja ühtlustada ning „EU Inc.“-äriühingutele juhiseid sisaldavaid vabatahtlikke vorme ja näidiseid pakkuda, peaks komisjon ELi keskliidest edasi arendama, et kujundada liikmesriikide registrite funktsioonidele ja olemasolevale ühendavale taristule tuginedes välja „EU Inc.“-äriühingute digitaalne keskregister.
- (24) Käesolev määrus ei tohiks mõjutada liidu või liikmesriikide valdkondlikke õigusakte, mis on seotud konkreetse äritegevusega. Selleks et tagada „EU Inc.“-äriühingu kiire internetipõhine asutamine või selle filiaali internetipõhine registreerimine, ei tohiks liikmesriigid seada asutamise või registreerimise tingimuseks seda, et enne asutamise või registreerimise lõpuleviimist tuleb saada tegevus- või muu luba, välja arvatud juhul, kui see on liikmesriigi õiguses nii sätestatud eesmärgiga tagada teatava tegevuse nõuetekohane kontroll.
- (25) Äriühingu asutamise kontekstis nõutakse riigisiseses õiguses sageli, et asutajad esitaksid äriühingut käsitleva teabe maksustamise, sotsiaalkindlustuse või rahapesuvastase võitluse eesmärgil eraldi mitmele avaliku sektori asutusele. See põhjustab viivitusi ja lisakulusid äritegevuse käivitamisel. Halduskoormuse ja kulude vähendamiseks ning menetluste kiire lõpuleviimise tagamiseks tuleks need normid ja menetlused ühtlustada ning kanda hoolt selle eest, et „EU Inc.“-äriühingut registreeriv äriregister ja asjaomased riiklikud asutused vahetaksid omavahel andmeid ainult üks kord. Ühekordsuse põhimõtte kohaldamine maksuhaldurite, sotsiaalkindlustusasutuste ja tegelike kasusaajate registrite suhtes aitaks võidelda ka võimalike kuritarvituste vastu – sellega tagataks, et äriregistrid jagavad andmeid ametiasutuste ja tegelike kasusaajate registriga ning kõik kasutavad samu äriühingu andmeid.
- (26) Teabe ühekordne esitamine tähendab, et „EU Inc.“-äriühingut registreeriv äriregister peaks edastama asjaomased äriühingu andmed, sealhulgas Euroopa kordumatu tunnuse, automaatselt neile asutustele, mis vastutavad maksukohustuslasena registreerimise numbriga ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbriga määramise eest, samuti sotsiaalkindlustusasutustele ja tegelike kasusaajate registrile, ilma et asutajad ja äriühingud peaksid selle teabe neile asutustele ise uuesti esitama. Automaatselt tuleks edastada ka sellised avalduse vormil esitatud andmed, mida on vaja maksukohustuslasena registreerimise numbriga ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbriga saamiseks ning mida nõuab tegelike kasusaajate register. Lisaks peaks „EU Inc.“-äriühing saama maksukohustuslasena registreerimise numbriga ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbriga kõnealuse digitaalse andmevahetuse raames, ilma et tal oleks vaja esitada eraldi avaldus, välja arvatud piiratud arvul põhjendatud juhtudel, kui käibemaksukohustuslasena registreerimise numbriga määramise eest vastutavad asutused nõuavad juhtumipõhist lisateavet.
- (27) Selleks et suurendada usaldust „EU Inc.“-äriühingute vastu ja soodustada nende äriühingute läbipaistvust, anda kolmandatele isikutele usaldusväärset teavet ning hõlbustada nende äriühingute tehinguid ja tegevust siseturul, on äärmiselt oluline tagada, et „EU Inc.“-äriühinguid käsitlevale teabele oleks lihtne juurde pääseda. Seepärast tuleks teha mitmekeelseid märgiseid kasutav ühtlustatud teave „EU Inc.“-

äriühingute kohta BRISi kaudu liidu tasandil kättesaadavaks Euroopa e-õiguskeskonna portaalis ja ka liikmesriikide äriregistrites, nagu seda tehakse muude liidu äriühingute puhul. Lisaks peaksid „EU Inc.“-äriühingud avalikustama sidusrühmadega suhtlemise hõlbustamiseks oma identifitseerimisandmed ametlikus ärisuhtluses ja oma digitaalse asukoha andmetes, et sidusrühmad saaksid äriühingu hõlpsasti tuvastada ja temaga ühendust võtta ning leida „EU Inc.“-äriühingu kohta kõige asjakohasema teabe, sealhulgas tema Euroopa kordumatu tunnuse. Kõigil sidusrühmadel, nende hulgas äriühingutel, ametiasutustel ja üldsusel laiemalt, peab olema võimalik tugineda äriühingu andmetele nii ärisuhtes kui ka haldusmenetlustes, näiteks maksu- või tööalastes menetlustes, sealhulgas töötajate lähetamisel, ning kohtumenetlustes. Seepärast on oluline tagada, et „EU Inc.“-äriühinguid käsitlev teave, mis on BRISi kaudu ja liikmesriikide äriregistrites avalikult kättesaadav, oleks usaldusväärne ja ajakohane, nagu seda on ka teisi ELi äriühinguid käsitlev teave. Usaldusväärne ja ajakohane teave aitab ühtlasi tõkestada pettust ja kuritarvitamist ning piiriülestes olukordades saab sellist teavet kasutada ilma täiendavate formaalsusteta.

- (28) BRISi kaudu ja liikmesriikide äriregistrites avaldatav liidu tasandi usaldusväärne ja ajakohane teave „EU Inc.“-äriühingute kohta peaks hõlmama kogu äriühingu elutsükli, sealhulgas äriühingu likvideerimist. Liikmesriikide ametiasutused peaksid seega saama seda teavet täielikult kasutada. Samal ajal tuleks nõuda, et ametiasutused hangiksid teavet ja tutvuksid sellega ilma, et nad paluksid „EU Inc.“-äriühingutel seda eraldi esitada, välja arvatud juhul, kui teavet ja dokumente on tarvis spetsiaalsete menetlusnõuete täitmiseks, näiteks asjaomase maksudeklaratsiooni koostamiseks või hankemenetluse raames esitatud pakkumuse tõendamiseks. Selleks et juurdepääsu teabele veelgi hõlbustada, peaks liikmesriikide ametiasutustel olema võimalik BRISiga oma vabatahtliku riikliku juurdepääsupunkti kaudu otse ühenduda. Komisjon võib omakorda sisse seada vabatahtlikud juurdepääsupunktid süsteemidele, mille on välja töötanud ja mida käitavad oma haldusülesannete täitmiseks või liidu õiguse sätete järgimiseks kas komisjon või muud liidu institutsioonid, organid või asutused, näiteks Euroopa Pangandusjärelevalve, mis on avanud vabatahtliku juurdepääsupunkti Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2022/2554³⁵ raames.
- (29) Et hõlbustada „EU Inc.“-äriühingu piiriülest tegevust siseturul, peaks see äriühing suutma tõendada oma seaduslikku asutamist liikmesriigis lihtsate ja usaldusväärsete vahenditega, mida teised liikmesriigid peaksid tunnustama. Seepärast peaks „EU Inc.“-äriühingutel, nagu ka teistel liidu äriühingutel, olema võimalik eri eesmärkidel kasutada direktiiviga (EL) 2025/25 kehtestatud ühtlustatud ELi äriühingutõendit, sealhulgas liikmesriikide ametiasutustes või liidu institutsioonides ja organites toimuvates haldusmenetlustes ning teistes liikmesriikides toimuvates kohtumenetlustes. ELi äriühingutõend sisaldab olulisi andmeid „EU Inc.“-äriühingu kohta, selle annavad välja ja kinnitavad liikmesriikide äriregistrid ning see on kättesaadav kõigis liidu ametlikes keeltes. Lisaks peaks „EU Inc.“-äriühingul, nagu ka teistel liidu äriühingutel, olema võimalik kasutada ELi digitaalset volikirja, mis on samuti kehtestatud direktiiviga (EL) 2025/25, et volitada teatavat isikut esindama äriühingut konkreetsetes piiriülese mõõtmega menetlustes. ELi digitaalset volikirja

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2554, mis käsitleb finantssektori digitaalset tegevuskerksust ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 1060/2009, (EL) nr 648/2012, (EL) nr 600/2014, (EL) nr 909/2014 ja (EL) 2016/1011 (ELT L 333, 27.12.2022, lk 1–79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2554/oj>).

tuleks aktsepteerida tõendina selle kohta, et volitatud isikul on õigus „EU Inc.“-äriühingut esindada.

- (30) Selleks et veelgi hõlbustada piiriüleseid menetlusi ja vähendada halduskoormust, peaks „EU Inc.“-äriühingul olema võimalik kasutada oma äriühingu andmeid teistes liikmesriikides ilma koormavate formaalsusteta, sealhulgas suhtluses pädevate asutustega või kohtumenetlustes. Seetõttu ei tohiks liikmesriikidel olla võimalik nõuda, et „EU Inc.“-äriühinguga seotud dokumentide ja andmete kinnitatud ära kirjad, mis on saadud äriregistrist, tuleb legaliseerida või nendega seoses tuleb täita mõni muu sarnane formaalsus, näiteks lisada neile apostill. Samuti ei tohiks nõuda legaliseerimist ega sarnast formaalsust seoses notariaalaktide või haldusdokumentide ning BRISi kaudu vahetatavate dokumentide ja andmete, näiteks tehingueelsete tõenditega. Samal ajal tuleks pettuse või võltsimise vältimiseks kohaldada direktiivis (EL) 2025/25 sätestatud kehtivaid kaitsemeetmeid, mis tähendab, et selle liikmesriigi ametiasutustel, kus äriühingu dokument või andmed esitatakse, peaks nende päritolu või ehtsuse suhtes tekkinud põhjendatud kahtluse korral olema võimalik kontrollida dokumenti või andmeid need välja andnud registri või samas liikmesriigis asuva registri kaudu.
- (31) Kehtiva liidu äriühinguõiguse *acquis*’ga, eelkõige direktiiviga (EL) 2025/25, on juba tehtud märkimisväärsed edusamme keelebarjääride ületamisel äriühinguõiguse menetlustes ning „EU Inc.“-äriühingud peaksid neist kasu saama. Vastuseks äriühingute ja eelkõige idufirmade kogukonna üleskutsule teha äriühingute asutamise ja neisse investeerimise menetlused võimalikult suures ulatuses kättesaadavaks keeles, mida tavapäraselt kasutatakse rahvusvahelises äri- ja finantstegevuses, astutakse käesoleva määrusega samm edasi ja võetakse kasutusele kakskeelne avalduse vorm ja standardne põhikiri, mis on kättesaadavad registreerimise liikmesriigi ametlikus keeles või ametlikes keeltes ning rahvusvahelises äri- ja finantstegevuses tavapäraselt kasutatavas keeles. See, et põhikiri on äriregistris ja BRISi kaudu avalikult kättesaadav mõlemas keeleversioonis, võimaldab investoritel, võlausaldajatel ja avaliku sektori asutustel tutvuda äriühingu kõige olulisema dokumendiga rahvusvahelises äri- ja finantstegevuses tavapäraselt kasutatavas keeles. Selle olulise dokumendi avaldamine rahvusvahelises äri- ja finantstegevuses tavapäraselt kasutatavas keeles vähendab ka märkimisväärselt tõlgete tegemise vajadust ning aitab seega kahandada siseturul tegutsevate äriühingute ja sidusrühmade halduskoormust ja kulusid. Seega ei tohiks nõuda „EU Inc.“-äriühingu dokumentide ära kirjade või väljavõtete tõlget, kui see konkreetne teave on kättesaadav näiteks „EU Inc.“-äriühingu põhikirjas või BRISi kaudu. Kinnitatud tõlget peaks olema võimalik nõuda üksnes juhul, kui see on rangelt vajalik, näiteks juhul, kui dokumendid tuleb teha avalikult kättesaadavaks äriregistris või kohtumenetlustes.
- (32) „EU Inc.“-äriühingutel peaks olema paindlikkus korraldada ja juhtida oma äritegevust vastavalt mitmesugustele vajadustele, mis on seotud nende suuruse, tegevusalade või turuvajadustega. Seetõttu peaks aktsionäridel olema vabadsus määrata põhikirjas kindlaks „EU Inc.“-äriühingu korraldus, järgides käesolevas määruuses sätestatud ühtlustatud nõudeid. „EU Inc.“-äriühingul peaks olema juhatuse ühe või mitme juhatuse liikmega, kes on füüsilised isikud ja kellest vähemalt üks peaks olema liidu resident. „EU Inc.“-äriühingul võib olla ka muid organeid, näiteks järelevalveorgan.
- (33) Selleks et „EU Inc.“-äriühingut tõhusalt juhtida, peaks juhatusel olema võimalik teostada kõiki äriühingu volitusi, välja arvatud olulistest küsimustest, nagu

raamatupidamise aastaaruande heakskiitmine, mis on reserveeritud üldkoosolekule või mõnele muule äriühingu organile. Üldkoosolekul peaks olema ka õigus nimetada ametisse või vabastada igal ajal ametist mõni juhatuse liige, olenemata kindlast ametiajast, mis on äriühingu ja juhatuse liikme vahel kokku lepitud. Põhimõtteliselt peaksid juhatuse liikmed esindama „EU Inc.“-äriühingut kaasjuhtidena ühiselt, kuid aktsionärid võivad otsustada, et kõik või teatavad juhatuse liikmed võivad esindada äriühingut individuaalselt.

- (34) Kõigi „EU Inc.“-äriühingute juhatuse liikmete suhtes peaksid kehtima ühtlustatud üldised juhatuse liikmete kohustused. Käesolevas määruses sätestatud üldised kohustused ei tohiks muuta ega välistada konkreetsetes olukordades kehtida võivaid täiendavaid kohustusi, näiteks neid, mis kehtivad maksejõuetuse tõenäolisuse korral ja mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/1023³⁶ artiklis 19. Oma ülesannete täitmisel peaksid „EU Inc.“-äriühingute juhatuse liikmed tegutsema heas usus ja piisava hoolikuse, asjatundlikkuse ja hoolsusega ning neil peab olema piisavalt teavet, et nende otsused teeniksid äriühingu parimaid huve. Äriühingu parimates huvides tegutsemisega peaks kaasnema ka kohustus vältida huvide konflikte, mis tähendab, et juhatuse liikmed peaksid teavitama juhatust või üldkoosolekut igast võimalikust huvide konfliktist ega tohiks üldjuhul osaleda selliseid konflikte esile kutsuvate otsuste tegemisel.
- (35) Pidades silmas „EU Inc.“-äriühingute suuruse, juhtimisstruktuuride ning aktsionäride struktuuride mitmekesisust, ei tohiks nende äriühingute suhtes kohaldada liikmesriikide kehtestatud ühtseid norme äriühinguga seotud osapooltega tehtavate tehingute reguleerimiseks. Teatavate või kõigi aktsionäride huvide kaitsmiseks peaks „EU Inc.“-äriühingul olema siiski võimalik sätestada oma põhikirjas, et teatavad tehingud, mis tehakse otse või kaudselt teatavate äriühinguga seotud osapooltega, näiteks juhatuse liikmete või aktsionäridega, tuleb esitada üldkoosolekule või mõnele muule äriühingu organile heakskiitmiseks või selliste tehingute sõlmimise kavatsusest tuleb üldkoosolekule või muule organile teada anda. Aktsionäridel peaks olema võimalik kohandada nõutavat heakskiitmise või teavitamise korda põhikirjas nii, et see sobiks kõige paremini kokku äriühingu suuruse ja struktuuriga.
- (36) Selleks et hõlbustada ja kiirendada otsuste tegemist „EU Inc.“-äriühingutes olenemata nende registreerimise liikmesriigist, tuleks otsuste tegemist reguleerivad õigusnormid ühtlustada. Tuleks tagada, et nii liidu kui ka kolmandate riikide aktsionärid saavad osaleda üldkoosolekutel, et selliseid koosolekuid võib pidada kas täielikult internetipõhiselt või siis hübriidvormis ning et kõiki aktsionäre on võimalik usaldusväärselt tuvastada ning neil on võimalik koosolekutel osaleda ja hääletada. Samuti peaks otsuste tegemise tõhustamiseks olema teatavates olukordades võimalik teha otsuseid kirjalikult ning neid peaks olema võimalik vastu võtta ka elektrooniliselt. Otsused tuleks vastu võtta kvoorumil alusel ja häälteenamusega, ent aktsionäridel peaks olema võimalik põhikirjas sätestatud kvoorumit ja häälteenamuse nõudeid muuta. Kuna põhikiri on äriühingu jaoks väga oluline, tuleks selle muudatused vastu võtta kvalifitseeritud häälteenamusega, et tagada vähemusaktsionäride kaitse. Konkreetsete aspektide jaoks, näiteks kui „EU Inc.“-äriühingul on ainult üks aktsionär või sellest saab ühe aktsionäri äriühing, tuleks

³⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1023, mis käsitleb ennetava saneerimise raamistikke, võlgadest vabastamist ja äritegevuse keeldu ning saneerimis-, maksejõuetus- ja võlgadest vabastamise menetluste tõhususe suurendamise meetmeid, ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132 (saneerimise ja maksejõuetuse direktiiv) (ELT L 172, 26.6.2019, lk 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1023/oj>).

kehtestada ühtlustatud normid, millega reguleeritakse muu hulgas ka asjaomase teabe üldsusele kättesaadavaks tegemist äriregistrites ja BRISi kaudu, et tagada kolmandate isikute usaldusväärne teavitamine. Käesolevas ettepanekus sisalduvad normid on kooskõlas ELi normidega, mis käsitlevad ühe osanikuga äriühinguid ja on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/102/EÜ³⁷.

- (37) Et tagada tasakaal enamusaktsionäride ja juhatuse märkimisväärse mõju, „EU Inc.“-äriühingute põhikirjaga võimaldatava olulise vabaduse ning vähemusaktsionäride kaitsmise vajaduse vahel, tuleks vähemusaktsionäridele ette näha taganemisõigus erandlikel juhtudel, kui on ilmselgelt kahjustatud nende huve. Taganemisõigust peaks olema lubatud kasutada näiteks juhul, kui äriühing on jäänud ilma olulisest osast oma varast, kui üldkoosolek on andnud juhatuse liikmetele korralduse jätta kasutamata märkimisväärne ärivõimalus ja taganemisõigust kasutav aktsionär ei ole sellega nõus või kui äriühingu tegevus on oluliselt muutunud. Seda, kas äriühingu tegevust juhitakse survestavalt, peaks aga hindama pädev kohus, kes peaks võtma arvesse kõiki konkreetse juhtumi asjaolusid.
- (38) Iga „EU Inc.“-äriühing peaks looma oma digitaalse aktsiaraamatu ja seda ajakohastama. Aktsiaraamatu loomise ja ajakohastamise peaks saama delegeerida ka kolmandale isikule, kes vastutab selle eest äriühingu nimel. Uue tehnoloogia rakendamist silmas pidades tuleks aktsiate, digitaalse aktsiaraamatu ja digitaalse aktsiatähega seotud nõudeid käsitada tehnoloogianeutraalsena. Tingimusel et „EU Inc.“-äriühing täidab digitaalse aktsiaraamatu ja digitaalse aktsiatähega seotud nõudeid, peaks tal olema vabadus valida, kuidas aktsiaraamatut luua ja hallata, kas kasutada selleks hajusraamatu tehnoloogiat ning kas esitada digitaalsed aktsiatähed tokenitena. Digitaalse aktsiaraamatu ajakohastamine tähendab, et selles registreeritakse iga aktsiate võõrandamine ja aktsionär saab aktsiatähe, mis kinnitab tema aktsionäristaatust.
- (39) Kooskõlas kapitali vaba liikumise põhimõttega ja selleks, et äriühingutel oleks vajalik vabadus laieneda ja meelitada ligi uusi investoreid, tuleks tagada, et aktsiate võõrandamine toimuks ilma piiranguteta, välja arvatud juhul, kui äriühingu põhikirjas on sätestatud teisiti. Aktsiate võõrandamisena käsitatakse nii aktsiate omandamist kui ka nende tasuta üleandmist, näiteks annetamist, ning see võib olla seotud kas täieliku omandiõigusega või osaga sellest.
- (40) Ehkki kõigi aktsiatega peaksid kaasnema võrdsed õigused ja kohustused, peaks „EU Inc.“-äriühingul olema lubatud otsustada, et eri liiki aktsiatega kaasnevad erinevad majanduslikud õigused või hääleõigused – see aitab arvestada teatavate aktsionäride nõuetega. Liikmesriigid ei tohiks sellist eristamist riigisisese õigusega keelata ega sellele tingimusi seada. Erinevad majanduslikud või hääleõigused võivad teenida eri eesmärgi. Näiteks võivad need aidata asutajatel kaitsta äriühingut vaenuliku ülevõtmise eest.
- (41) Et pakkuda „EU Inc.“-äriühingule laialdasi rahastamisvõimalusi ja äriühingu investoritele usaldusväärseid väljumisvõimalusi ning edendada selle kaudu kapitali vaba liikumist liidus ja kolmandatest riikidest, ei tohiks „EU Inc.“-äriühingu väärtpaberitega kauplemine piirduda pelgalt võlainstrumentidega. „EU Inc.“-äriühingul peaks olema oma aktsiatega kauplemiseks juurdepääs mitmepoolsetele

³⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta direktiiv 2009/102/EÜ, mis käsitleb äriühinguõiguses reguleeritavaid ühe osanikuga osaühinguid (ELT L 258, 1.10.2009, lk 20–25, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/102/2013-07-01>).

kauplemissüsteemidele, näiteks VKEdel kasvuturgudele, ning liikmesriigid ei tohiks sellist juurdepääsu keelata. Kui „EU Inc.“-äriühing taotleb oma aktsiate kauplemisele võtmist sellistel turgudel, peaks ta täitma kõiki liidu ja liikmesriikide õiguse alusel kohaldatavaid nõudeid, sealhulgas neid, mis on juba ühtlustatud määrusega (EL) nr 596/2014,³⁸ mis käsitleb turukuritarvitusi, ja direktiiviga (EL) 2024/2810,³⁹ mis käsitleb mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuure äriühingutes, kes taotleavad oma aktsiate kauplemisele võtmist mitmepoolses kauplemissüsteemis.

- (42) Selleks et veelgi toetada kasvufirmasid ja küpsemaid „EU Inc.“-äriühinguid omakapitali kaudu rahastamise vajaduste rahuldamisel, võivad liikmesriigid lubada „EU Inc.“-äriühingutel taotleda, et nende aktsiad võetaks kauplemisele reguleeritud turul. Selline juurdepääs peaks samuti eeldama, et äriühing täidab kõiki kohaldatavaid liidu ja liikmesriikide õigusnorme, näiteks nõudeid, mis on sätestatud määruses (EL) 2017/1129,⁴⁰ mis käsitleb väärtpaberite avalikul pakkumisel või reguleeritud turul kauplemisele võtmisel avaldatavat prospekti, direktiivis 2007/36/EÜ⁴¹ noteeritud äriühingute aktsionäride teatavate õiguste kasutamise kohta ja direktiivis 2004/109/EÜ,⁴² mis käsitleb läbipaistvuse nõuete ühtlustamist seoses teabega, mis kuulub avaldamisele emitentide kohta, kelle väärtpaberid on lubatud reguleeritud turul kauplemisele.
- (43) Liidu äriühingute rahastamist käsitlevate riigisiseste õigusaktide killustatus piirab äriühingute suutlikkust meelitada ligi investoreid, eelkõige teistest liikmesriikidest ja kolmandatest riikidest. Piiriüleseid investoreid, näiteks riskikapitaliste ja äriingleid, heidutavad suured tehingukulud, keerukad piiriüleised hoolsuskohustused ja tundmatud riigisisised äriühingustruktuurid. Nende takistuste ületamiseks ja selleks et saavutada kooskõla komisjoni 19. märtsi 2025. aasta teatisega „Hoiuste ja investeringute liit. ELi kodanike jõukuse ja majandusliku konkurentsivõime kasvatamise strateegia“, tuleks „EU Inc.“-äriühingute suhtes kohaldada ühtlustatud rahastamisraamistikku. See raamistik peaks olema kavandatud eelkõige piiriüleste omakapitaliinvesteringute ligimeelitamiseks ja hõlbustamiseks ning pakkuma ühtlustatud, äärmiselt paindlikke ja õiguskindlaid rahastamismehhanisme. Samuti peaks see tasakaalustama ja võtma arvesse asutajate ning varajase etapi ja kasvuinvestorite vajadusi, tagamaks, et „EU Inc.“-äriühingud oleksid riskikapitali ja muude üleilmsete investeringute pärast konkureerides ülimalt atraktiivsed.

³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 596/2014, mis käsitleb turukuritarvitusi (turukuritarvituse määrus) ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/6/EÜ ja komisjoni direktiivid 2003/124/EÜ, 2003/125/EÜ ja 2004/72/EÜ (ELT L 173, 12.6.2014, lk 1–61, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/596/2024-12-04>).

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/2810, mis käsitleb mitu häält andvate aktsiatega aktsiastruktuure äriühingutes, kes taotleavad oma aktsiate kauplemisele võtmist mitmepoolses kauplemissüsteemis (ELT L, 2024/2810, 14.11.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2810/oj>).

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1129, mis käsitleb väärtpaberite avalikul pakkumisel või reguleeritud turul kauplemisele võtmisel avaldatavat prospekti ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/71/EÜ (ELT L 168, 30.6.2017, lk 12–82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1129/2024-12-04>).

⁴¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta direktiiv 2007/36/EÜ noteeritud äriühingute aktsionäride teatavate õiguste kasutamise kohta (ELT L 184, 14.7.2007, lk 17–24, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2007/36/2024-01-09>).

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/109/EÜ läbipaistvuse nõuete ühtlustamise kohta teabele, mis kuulub avaldamisele emitentide kohta, kelle väärtpaberid on lubatud reguleeritud turul kauplemisele, ning millega muudetakse direktiivi 2001/34/EÜ (ELT L 390, 31.12.2004, lk 38–57, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2004/109/2024-01-09>).

- (44) Selleks et tagada paindlikud investeerimistingimused kogu liidus, ei tohiks nõuda, et „EU Inc.“-äriühingu aktsiatel oleks nimiväärtus. Vaikimisi ei tohiks aktsiad moodustada ka osa äriühingu kapitalist. Seega ei tohiks aktsiaga kaasnevad majanduslikud ja kontrolliõigused sõltuda kapitali tehtud sissemaksest. „EU Inc.“-äriühingutel peaks olema võimalus pakkuda asjakohaseid õigusi ja nõuda aktsiate eest sissemakset ilma piirava kohustusliku seoseta äriühingu kapitali ja aktsiate vahel, nii et see oleks äriühingu huvides ja meelitaks kõige paremini ligi omakapitaliinvesteeringuid.
- (45) Nimiväärtuseta aktsiate võimaldamine on eriti oluline selleks, et lihtsustada riskikapitali ja varajases etapis rahastamist käsitlevat ühist korda. Traditsioonilistes nimiväärtuse süsteemides ei saa aktsiaid välja lasta nende nimiväärtusest madalama hinnaga, ent see tekitab struktuurseid takistusi kriitilistes olukordades, kus äriühingu väärtus on vähenenud ja uue omakapitali kaasamiseks tuleb uued aktsiad välja lasta eelmisest madalama hinnaga. Nimiväärtuseta aktsiad hõlbustavad ka selliste vahetusinstrumentide sujuvat toimimist nagu lihtsad kokkulepped tulevase osaluse saamiseks (Simple Agreements for Future Equity – SAFE) ja lihtsat tüüpi väärtpaberid (Keep It Simple Securities – KISS). Kui selliseid instrumente tuleb konverteerida kõikuva diskonteeritud hinnaga, võib nimiväärtuse põhimõtte jäik kohaldamine instrumendi kasutamist seaduslikult takistada. Kui aktsiate nimiväärtusega seotud kohustuslikud nõuded kaotatakse, on „EU Inc.“-äriühing võimeline hinnastama oma omakapitali dünaamiliselt, tulema toime väärtuse kõikumistega ja sõlmima investeerimiskokkuleppeid tingimustel, mis on kooskõlas maailmaturu standarditega.
- (46) „EU Inc.“-äriühingutel peaks olema võimalik hankida omakapitali paindlikult ning asutajatel ja aktsionäridel peaks olema vabadus valida neile sobivad rahastamisvõimalused ilma liikmesriikide erinevatest õigusnormidest tulenevate tarbetute õiguslike piiranguteta. Seetõttu ei tohiks „EU Inc.“-äriühingute kapitali suurust seadusega kindlaks määrata ja see võib kogu äriühingu tegutsemisaja jooksul olla 0 eurot. Kapitali puudumise korral tuleks tagada võlausaldajatele ajakohased ja tõeliselt tõhusad kaitsemeetmed muude vahendite, nimelt aktsionäridele tehtavaid väljamakseid reguleerivate bilansi- ja maksevõimelisuse testide abil. Tavapäraseid kapitali säilitamise norme tuleks kohaldada ainult juhul, kui asutajad ja aktsionärid otsustavad kapitali suurendada.
- (47) „EU Inc.“-äriühingute rahastamise raamistik võimaldab omakapitaliinvesteeringuid väga paindlikult jaotada. Kui äriühing laseb välja uusi aktsiaid, peaks tal olema võimalik nõuda nende eest tasu kapitali sissemakse vormis, samuti peaks ta saama kaasata omakapitali, mis ei moodusta osa tema seadusega ette nähtud minimaalsest omakapitalist. Selline struktuur tagab spetsiaalsete aktsialiikide, samuti aktsiate tagasiostmise, aktsiate tagasivõtmise ja keerukate rahastamismehhanismide toimimise ilma tavapäraste kapitali säilitamise normidega vastuollu minemata.
- (48) Et lihtsustada igat liiki omakapitaliinvesteeringute tegemist „EU Inc.“-äriühingusse, tuleks aktsia eest tehtava sissemaksena aktsepteerida mis tahes majandusliku väärtuse üleandmist. „EU Inc.“-äriühingul ei tohiks olla kohustust nõuda aktsiate eest viivitamatut sissemakset, välja arvatud juhul, kui aktsiad lastakse välja kapitali sissemakse vormis makstava tasu eest. Selleks et vältida äriühingu registreerimisel viivitusi, mis on tingitud nõudest avada esimeste aktsiate eest sissemakse tegemiseks äriühingu pangakonto, ei tohiks seega nõuda, et sissemakse tehtaks enne, kui äriühing on registreeritud. Võimaldada tuleks ka mitterahalisi sissemakseid töö ja teenuste vormis, kuid nende väärtus peaks alati olema kindlaks määratud. Juhul kui

mitterahalise sissemakse väärtus on ülehinnatud, peaksid aktsionärid äriühingule puudujäägi hüvitama.

- (49) „EU Inc.“-äriühingu esimeste aktsiate märkimine kuulutatakse välja põhikirjas, aga selle järgnevat aktsiate väljalaskmine peaks üldjuhul põhinema üldkoosoleku otsusel. Rahastamisvoorude kiire korraldamise hõlbustamiseks peaks „EU Inc.“-äriühingul olema ka õigus volitada uute aktsiate väljalaskmise kohta otsuseid tegema oma juhatust. Sellise volituse puhul tuleks nõuda üksnes lubatud aktsiate maksimaalse arvu kindlaksmääramist, kuid võib kohaldada igasuguseid täiendavaid piiranguid, mida aktsionärid peavad asjakohaseks. Väikeste tehingukulude tagamiseks ja piiriülestelt investeringutelt tõkete kõrvaldamiseks peaks uute aktsiate märkimine toimuma elektrooniliselt ja sellele ei tohiks kohaldada liikmesriikide kehtestatud täiendavaid formaalsusi.
- (50) Rahalise sissemakse eest välja lastud uute aktsiate ostueesõigus peaks üldjuhul olema olemasolevatel aktsionäridel, et nad saaksid oma osa äriühingus säilitada. Samas peaks uute investorite liitumise kergendamiseks olema üldkoosolekul või juhatusel (kui viimane on selleks volitatud) siiski võimalus selliseid õigusi muuta või need välistada.
- (51) Kui liidu ja liikmesriikide õigusaktidega ette nähtud asjakohased nõuded on täidetud, võib „EU Inc.“-äriühing välja lasta mis tahes liiki väärtpabereid. Selleks et hõlbustada eelkõige varajase etapi investeringuid, näiteks vahetusvõlakirjade (lihtsad kokkulepped tulevase osaluse saamiseks (SAFE) ja lihtsat tüüpi väärtpaberid (KISS)) väljalaskmist ning töötajate aktsiaomandit „EU Inc.“-äriühingus, peaks äriühingul olema ka suur paindlikkus lasta välja selliseid instrumente, mis annavad nende omanikele õiguse uutele aktsiatele. Nagu uute aktsiate väljalaskmise puhul, tuleks toetada ka selliste instrumentide kiiret väljalaskmist, nähes ette võimaluse volitada juhatust nende instrumentide väljalaskmise üle otsustama. Kuna sellised instrumendid viivad lõppkokkuvõttes uute aktsiate väljalaskmiseni, peaks nende ostueesõigus üldjuhul olema olemasolevatel aktsionäridel. Kui uusi aktsiaid lastakse välja instrumentidest tulenevate nõuete rahuldamiseks, ei peaks juhatus vajama täiendavat volitust ja olemasolevatel aktsionäridel ei tohiks olla uute aktsiate ostueesõigust.
- (52) Kuigi „EU Inc.“-äriühingult ei tohiks nõuda suuremat kapitali kui 0 eurot, peaks äriühingul olema võimalus suurendada oma kapitali mitte ainult uute aktsiate väljalaskmisega vastutasuna kapitali sissemaksete eest, vaid ka omakapitali muude osade konverteerimisega kapitaliks, välja arvatud juhul, kui selline konverteerimine on vastuolus nende osade eesmärgiga.
- (53) Aktsionäridele tuleks väljamakseid teha bilansitesti ja maksevõimelisuse testi alusel, tagamaks, et „EU Inc.“-äriühing püsib pärast väljamaksete tegemist elujõuline ja täidab oma kohustusi võlausaldajate vastu. Bilansitesti ja maksevõimelisuse testi usaldusväärsuse tagamiseks tuleks kõigilt juhatuse liikmetelt nõuda, et nad kinnitaksid nende kahe testi tulemused, ning juhul kui teste ei tehta või neid ei tehta nõuetekohase hoolsusega, peaksid juhatuse liikmed selle eest isiklikult vastutama. Peale selle tuleks aktsionäridelt nõuda, et nad tagastaksid ebaseaduslikud väljamaksed, juhul kui nad olid või oleksid pidanud olema rikkumisest teadlikud.
- (54) „EU Inc.“-äriühingul ei tohiks olla võimalik märkida oma aktsiaid. Paindliku rahastamisstruktuuri tagamiseks peaks tal siiski olema võimalik oma aktsiaid osta, kui üldkoosolek või juhatus (kui viimane on selleks volitatud) on teinud vastava otsuse. Selleks et kindlustada äriühingu elujõulisus, tuleks väljamaksete suhtes

kohaldatavaid kaitsemeetmeid kohaldada ka äriühingu oma aktsiate ostmise suhtes. Kui oma aktsiad on ostetud, peaks äriühingul olema täielik paindlikkus otsustada, kas hoida neid hilisemaks kasutamiseks või need võõrandada või tühistada. Oma aktsiate tühistamise peaks otsustama üldkoosolek või juhatus, kui viimane on selleks volitatud.

- (55) Selleks et „EU Inc.“-äriühingutesse oleks veelgi lihtsam investeerida, sealhulgas investoritel, kes soovivad jätta endale eelnevalt kindlaks määratud väljumisvõimaluse, peaks „EU Inc.“-äriühingutel olema võimalik välja lasta ka tagasiostetavaid aktsiaid. Tagasiostmise korral tuleks need aktsiad tühistada ja investorile tuleks maksta tagasiostuhind. Äriühingu elujõulisuse säilitamiseks tuleks aga „EU Inc.“-äriühingult tagasiostuhinna maksmist nõuda üksnes juhul, kui see makse on kooskõlas väljamaksete suhtes kohaldatavate kaitsemeetmetega.
- (56) Kui äriühing on oma kapitali suurendanud, tuleks selle vähendamise suhtes üldiselt kohaldada samasugust bilansitesti ja maksevõimelisuse testi nagu väljamaksete suhtes. Et kaitsta võlausaldajaid, kes võivad tugineda aktsiakapitalile, mis annab neile lisatagatise äriühingu kohustuste täitmata jätmise korral, peaks nende testidega kaasnema sõltumatu eksperdi aruanne, milles antakse kinnitus selle kohta, et ekspert on uurinud äriühingu seisundit ega ole teadlik asjaoludest, mis viitaksid sellele, et bilansitest ja maksevõimelisuse test ei ole usaldusväärsed. Kui kapitali vähendatakse ainult kahjumi katmiseks või kui seda suurendatakse samal ajal vähemalt selle vähendamise summa võrra, ei ole täiendav kaitse põhjendatud ja seepärast ei tohiks vähendamise suhtes kõnealuseid kaitsemeetmeid kohaldada.
- (57) Talentide ligimeelitamiseks ja hoidmiseks on oluline pakkuda töötajatele võimalust osaleda äriühingu omakapitalis ja aidata neil oma äriühingusse investeerida – nõnda antakse töötajatele võimalus äriühingu kasvust osa saada. Praegu takistavad äriühingute kasvu siseturul liikmesriikide erinevad nõuded selles valdkonnas. „EU Inc.“-äriühingud peaksid seetõttu saama kasutada lihtsat ja ühtlustatud töötajate aktsiaoptsioonide skeemi, mida nad saaksid oma töötajate suhtes kohaldada kogu siseturul. Selline skeem, EU-ESO (*EU employee stock option*), peaks võimaldama „EU Inc.“-äriühingul anda välja ostutähti suurele hulgale õigustatud isikutele, kelle hulka kuuluvad mitte ainult äriühingu enda, vaid ka selle tütarettevõtjate juhatuse liikmed ja töötajad. Kooskõlas eesmärgiga meelitada ligi ja hoida talente ning motiveerida töötajaid osalema „EU Inc.“-äriühingu kasvus, tuleks ostutähtede suhtes kohaldada minimaalset õiguste omandamise perioodi ning neid ei tohiks anda välja isikutele, kellel on äriühingus juba märkimisväärne osalus. Kui skeem EU-ESO on paigas, tuleks juhatust volitada andma välja ostutähti ja rahuldama ostutähtedest tulenevaid nõudeid selle skeemi piires kas uute aktsiate väljalaskmise või omandis hoitavate oma aktsiate võõrandamise teel.
- (58) Töötajatele välja antud ostutähti võib liikmesriikide õigusaktide alusel maksustada praegu eri ajal. Selline olukord vähendab ostutähtede atraktiivsust, eriti piiriülestel juhtudel, kuna muudab skeemi keeruliseks ning võib kaasa tuua realiseerimata tulu maksustamise ja seega rahavoogude kaotuse töötajate jaoks. Nende probleemide lahendamiseks ja tagamaks, et maksustamine toimub kõigis liikmesriikides samal ajal, tuleks skeemi EU-ESO alusel välja antud ostutähtedest saadud tulu maksustada ainult üks kord, kui ostutähe kasutamisel omandatud aktsiad võõrandatakse. Ostutähe andmise, sellega seotud õiguste omandamise ega ostutähe kasutamise ajal ei tohiks maksustatava tulu tekkimist eeldada. Seda, kuidas ostutähe kasutamisel omandatud aktsiate võõrandamisest saadud tulu maksustamise eesmärgil määratleda ja millist maksumäära (milliseid maksumäärasid) kohaldada, peaksid saama otsustada

liikmesriigid. Topeltnaksustamise vältimiseks või selleks, et hoida ära liikmesriikidevahelisi vaidlusi piiriülestes olukordades, on siiski äärmiselt oluline, et kõik liikmesriigid arvutaksid maksustatavat tulu ühtemoodi. Seepärast peaks maksustamine toimuma sellise summa alusel, mis võrdub aktsiate õiglase turuväärtuse (müügikuupäeval) ja nende omandamise hinna vahega. Paljud liikmesriigid on kehtestanud töötajate aktsiaoptsioonide või sarnaste instrumentide suhtes juba maksusoodustusrežiimid. Juhul kui skeem EU-ESO vastab selliste instrumentide asjakohastele kriteeriumidele, tuleks selle skeemi raames ostutähe kasutamisel välja lastud aktsiaid maksustada samamoodi, kui see on ette nähtud liikmesriikide õigusega.

- (59) Oluline on kasutusele võtta digilahendused, mis on kasulikud ka äriühingu elutsükli lõpus, nii maksejõulise lõpetatava äriühingu kui ka maksejõuetusmenetluses oleva äriühingu jaoks, sest need lahendused aitavad lõpetamismenetlust tõhustada. See omakorda võimaldab äriühingutel suunata oma inimressursid ja rahalised vahendid uutesse ettevõtlusprojektidesse ning vähendab seega ebaõnnestumise kulusid. See on oluline vähemate ressurssidega väikeettevõtjate ja eelkõige idufirmade jaoks, kelle ebaõnnestumise määr kipub olema kõrgem kui suurematel ettevõtjatel.
- (60) Seepärast tuleks täielikult digitaalseid menetlusi hõlmavat lähenemisviisi kohaldada ka maksejõuliste „EU Inc.“-äriühingute lõpetamise ja likvideerimise suhtes, mis tähendab, et „EU Inc.“-äriühingul või likvideerijal, kes võib olla kas juhatuse liige või riigisiseste õigusaktide alusel nimetud äriühinguväline isik, peaks olema võimalik esitada kogu lõpetamise ja likvideerimisega seotud teave või dokumendid äriregistrile täielikult internetipõhiselt ning asjaomase äriühingu võlausaldajatel peaks olema võimalik esitada oma nõuded äriühingule või likvideerijale samuti täielikult digitaalselt. Nagu „EU Inc.“-äriühingu asutamisel, tuleks ka selle lõpetamisel tagada sujuv ühekordne andmevahetus äriühingu registreerinud äriregistri ja muude sama liikmesriigi pädevate asutuste, näiteks maksu- või sotsiaalkindlustusasutuste vahel, kes on äriühingu likvideerimise protsessiga seotud. See tähendaks, et „EU Inc.“-äriühing ei pea teistele ametiasutustele uuesti esitama teavet, mille ta on juba esitanud äriregistrile, ning see peaks aitama vähendada viivitusi ja kulusid, mis tulenevad teabe mitmekordsest esitamisest lõpetamismenetluses, mis peaks kulgema kõigi sidusrühmade huvides kiiresti. Kuna äriühingu likvideerimises osalevad riiklikud asutused võivad liikmesriigiti erineda, peaks iga liikmesriik otsustama, milliste riiklike asutuste suhtes äriregistriga toimuva ühekordse andmevahetuse põhimõtet kohaldada.
- (61) Lisaks digivahendite abil menetluse tõhususe suurendamisele on ka oluline tagada, et võlausaldajatel ja muudel kolmandatel isikutel oleks äriregistrites ja BRISi kaudu kerge leida läbipaistvat teavet „EU Inc.“-äriühingu likvideerimise kohta – selleks tuleks äriühingutele ja äriregistritele kehtestada ühtlustatud kohustused. Juhul kui maksejõuline „EU Inc.“-äriühing tuleb likvideerida õigustühisuse tõttu, tuleks õiguskindluse tagamiseks selle tingimused ja tagajärjed ühtlustada ning õigustühisust peaks saama tuvastada üksnes kohtuotsusega ja ainult teatavatel kindlatel põhjustel.
- (62) Lihtsate likvideerimisjuhtumite jaoks, näiteks juhuks, kui maksejõuline äriühing on oma majandustegevuse lõpetanud ja tal ei ole kohustusi, on tarvis lihtsustatud norme, et võimaldada neil äriühingutel umbes kuni kolme kuu jooksul menetlus lõpule viia ja end äriregistrist kustutada lasta. Sellist kiirendatud likvideerimist tuleks võimaldada neile „EU Inc.“-äriühingutele, kelle suhtes ei ole pooleli ühtegi haldus-ega kohtumenetlust, kellel ei ole majanduslikuks kasutamiseks kättesaadavat vara, mis tuleks igal juhul jaotada hiljemalt likvideerimise avalduse esitamise ajal, ja kellel

ei ole võlgu. Kiirmenetlust peaks saama kasutada ka selliste lihtsate juhtumite korral, millega on seotud mõned võlausaldajad ja seega ka teatavad kohustused, ent sellisel juhul saab kiirmenetluse algatada ainult asjaomaste võlausaldajate nõusolekul.

- (63) Kiirmenetlus võimaldab äriühingutel oma tegevuse lühikese aja jooksul lõpetada, kuid see peaks tagama ka võlausaldajate kaitse ja võimaldama asjaomastele kolmandatele isikutele läbipaistvat teavet. Selleks tuleks teha „EU Inc.“-äriühingu registreerinud äriregistris avalikult kättesaadavaks teave selle kohta, et kõnealuse äriühingu suhtes on algatatud kiirendatud likvideerimismenetlus, ja avaldada äriühingu esitatud asjakohased dokumendid, sealhulgas kõigi juhatuse liikmete avaldus, milles kinnitatakse, et selle menetluse läbiviimiseks vajalikud tingimused on täidetud. Kuna kiirmenetlus piirdub lihtsate likvideerimisjuhtumitega, peaks „EU Inc.“-äriühingut saama esindada kas juhatuse liige või muu volitatud isik, ilma et oleks vaja määrata likvideerijat.
- (64) Selleks, et saavutada lühimenetluse ja võlausaldajate piisava kaitse vahel õige tasakaal, peaks „EU Inc.“-äriühingu võlausaldajatel olema võimalik kiirmenetlus vaidlustada, kuid suhteliselt lühikese 30päevase tähtaja jooksul pärast menetluse algatamist käsitleva teabe avaldamist äriregistris. Selle kaitsemeetmega soovitakse eelkõige kaitsta võlausaldajaid, kelle nõudeid ei ole kajastatud „EU Inc.“-äriühingu juhatuse liikmete avalduses ega finantsaruandes. Need võlausaldajad, kes on menetluse algatamiseks juba nõusoleku andnud, peaksid saama menetluse vaidlustada üksnes mõjuvatel põhjustel, nagu puudus või viga nende antud nõusolekus või märkimisväärne muutus asjaoludes. Selleks et äriregistril oleks võimalik ilmselt põhjendamatud vastuväited tähelepanuta jätta, peaksid võlausaldajad äriregistrile vastuväiteid esitades oma nõudeid „EU Inc.“-äriühingu vastu põhjendama. Kui äriregister saab võlausaldajatelt põhjendatud vastuväited, peaks ta esitama „EU Inc.“-äriühingule teabe võlausaldajate ja nende nõuete põhjuste kohta.
- (65) Tagamaks, et kiirendatud likvideerimismenetluses oleval „EU Inc.“-äriühingul ei ole maksuvõlga või ta ei ole jätnud täitmata oma maksukohustusi, peaks „EU Inc.“-äriühingu registreerimise liikmesriigi maksuhalduril olema 30 päeva aega, et väljastada tõend maksude tasumise kohta või esitada vastuväide kiirendatud likvideerimismenetluse suhtes. Seda tähtaega peaks olema võimalik pikendada maksimaalselt 30 päeva võrra, kui on tarvis lisateavet või kui maksuhaldur peab tegema täiendavaid toiminguid. Haldusviivituste vähendamiseks tuleks juhul, kui maksuhaldur ei ole äriregistrile algse või pikendatud tähtaja jooksul oma seisukohta teatanud, lähtuda sellest, et maksuhaldur on andnud loa või tal ei ole vastuväiteid.
- (66) Pärast võlausaldajatele ja maksuhaldurile ette nähtud tähtaegade möödumist ja kui neilt ei ole saadud vastuväiteid, peaks äriregister „EU Inc.“-äriühingu registreeringu viivitamata kustutama. Kui äriregister saab võlausaldajatelt põhjendatud vastuväiteid pärast 30päevase tähtaja möödumist, kuid enne „EU Inc.“-äriühingu registreeringu kustutamist, peaks tal olema võimalik neid vastuväiteid arvesse võtta ja otsustada äriühing registrist kustutamata jätta, et tagada võlausaldajate nõuete kaitse. Selleks et „EU Inc.“-äriühingu võimalike varade, kohustuste või haldus- või kohtumenetlustega oleks võimalik pärast äriregistrist kustutamist sujuvalt edasi tegeleda, peaks üldkoosoleku või kohtu määratud isik säilitama kuue aasta jooksul äriühingu raamatupidamis- ja muid dokumente. Äriregistrist kustutatud „EU Inc.“-äriühingu võlausaldajate rahuldamata nõuete eest peaksid solidaarselt vastutama juhatuse liikmed.

- (67) Riigisisesed maksejõuetusnormid ei võimalda alati nõuetekohaselt ja proportsionaalselt ümber käia maksejõuetute innovaatilistest idufirmadest „EU Inc.“-äriühingutega. Innovaatilistel idufirmadel tuleb sageli kokku puutuda käibekapitali nappuse, kõrgemate intressimäärade ja suuremate tagatisnõuetega, mistõttu on neil keerulisem või koguni võimatu rahalisi vahendeid hankida, eriti siis, kui neil on finantsprobleemid. Võttes arvesse innovaatiliste idufirmade ainulaadseid omadusi ja nende erivajadusi, kui nad on finantsraskustes, eelkõige vajadust kiiremate, lihtsamate ja taskukohasemate menetluste järele, peaks neil olema maksejõuetuse korral võimalik algselt oma erivajadustele kohandatud lihtsustatud likvideerimismenetlus.
- (68) Tavapärase maksejõuetusmenetluse algatamiseni viib liikmesriikides harilikult kas rahavoolise maksejõuetuse test või bilansitest. Et lihtsustada maksejõuetusmenetluse algatamist kergesti kontrollitavate tingimuste alusel, peaks innovaatilistest idufirmadest „EU Inc.“-äriühingute lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise kriteeriumiks olema suutmatuse tasuda võlgu tähtaja saabumisel. Liikmesriigid peaksid määrama kindlaks ka konkreetseid tingimused, mis osutavad sellele, et see kriteerium on täidetud, kusjuures need tingimused peavad olema selged, lihtsad ja asjaomase idufirma jaoks kergesti kontrollitavad.
- (69) Erinevalt restruktureerimisest on maksejõuetusest tingitud likvideerimise korral äärmiselt oluline see, et menetlusse kaasatakse pankrotihaldur, kes tagab kõigi õiguslike nõuete täitmise ja tegutseb võlausaldajate huvides. Tema eriteadmisi on vaja eelkõige töötajate õiguste kaitsmise või keskkonnaõiguse standardite järgimisega seotud küsimustes. Seega tuleb innovaatilistest idufirmadest „EU Inc.“-äriühingute lihtsustatud likvideerimismenetluste sujuvaks haldamiseks üldjuhul määrata pankrotihaldur. Erandina ja üksnes juhul, kui võlgniku usaldusväärne käitumine maksejõuetuseni viinud perioodil seda õigustab, peaks kas võlgnikul endal, võlausaldajal või võlausaldajate rühmal olema õigus taotleda, et likvideerimismenetlus viidaks läbi ilma pankrotihaldurita. Sellise erandi lubamise üle otsustab pädev kohus või asutus, kes võtab arvesse kõiki olulisi asjaolusid.
- (70) Selleks et innovaatilistest idufirmadest „EU Inc.“-äriühingute lihtsustatud likvideerimismenetlus oleks kiire ja kulutõhus, tuleks see läbi viia ja lõpetada kuue kuu jooksul alates lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise avalduse esitamisest. Samuti tuleks minimeerida oluliste menetlusetappide, sealhulgas menetluse algatamise, nõuete esitamise ja tunnustamise või vara realiseerimisega seotud formaalsusi. Innovaatilistest idufirmadest „EU Inc.“-äriühingud peaksid saama algselt lihtsustatud likvideerimismenetluse ilma, et neid esindaks advokaat või muu õiguspraktik, kasutades vaid tüüpvormi, mis on selleks otstarbeks välja töötatud.
- (71) Liikmesriigid peaksid võimaldama võlgnikel, võlausaldajatel, pankrotihalduritel ning kohtu- ja haldusasutustel kasutada elektroonilisi sidevahendeid kõigis maksejõuetusmenetluse etappides – see aitaks veelgi vähendada menetluse kulusid ja kestust.
- (72) Innovaatilise idufirmast „EU Inc.“-äriühingu võlgnikul peaks olema võimalik konkreetseid täitemeetmeid ajutiselt peatada, et säilitada pankrotivara väärtus ning tagada õiglane ja nõuetekohane menetlus.
- (73) Liikmesriigid peaksid kandma hoolt selle eest, et maksejõuetusmenetluse korral on pankrotivara võimalik realiseerida elektroonilise enampakkumise teel, välja arvatud juhul, kui pädev asutus ei pea sellist vara realiseerimise viisi asjakohaseks. Seega

peaksid liikmesriigid oma territooriumil sel eesmärgil looma ühe või mitu elektroonilise enampakkumise süsteemi ja seda/neid hooldama. See kohustus ei tohiks piirata liikmesriike kasutamast mitmesuguseid muid platvorme, mille kaudu korraldatakse elektroonilisi enampakkumisi teatavat eri liiki vara realiseerimiseks. Maksejõuetusmenetluses võlgnike vara realiseerimiseks kasutatavad enampakkumise süsteemid tuleks Euroopa e-õiguskeskkonna portaali kaudu omavahel ühendada. See portaal peaks olema keskne elektrooniline juurdepääsupunkt riiklikus süsteemis või süsteemides korraldatavatele elektroonilistele enampakkumistele, võimaldama kasutajatele otsingufunktsiooni ja suunama neid asjaomastele riiklikele veebiplatvormidele, kui nad kavatsevad pakkumisel osaleda.

- (74) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks mitmekeelsete ELi vormide kehtestamise, mitmekeelse avaldusvormi, BRISi kaudu edastatavate ja kättesaadavaks tehtavate andmete ning ELi äriühingu tõendi ja ELi digitaalse volikirja ning *[väljaannete talitus: palun lisage viide ettepanekule, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust Euroopa ettevõtluskukrute loomise kohta]* osutatud Euroopa ettevõtluskukrute kokkusobivuse küsimuses, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused.
- (75) Lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise avalduse standardvormiga ning elektroonilise enampakkumise süsteemide omavaheliseks ühendamiseks vajaliku tehnilise spetsifikatsiooni ja menetlustega seotud rakendamisvolitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁴³.
- (76) Diskrimineerimiskeeluga, mis on üks liidu õiguse aluspõhimõtteid, nõutakse, et sarnaseid olukordi ei käsitletaks erinevalt, välja arvatud juhul, kui erinev käsitlemine on objektiivselt põhjendatud. Seepärast peaksid liikmesriigid kohtlema „EU Inc.“-äriühinguid võrreldes muude õiguslike vormidega äriühingutega sarnastes küsimustes juriidiliselt ja faktiliselt mittediskrimineerival viisil, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et erinev kohtlemine on objektiivselt põhjendatud ja proportsionaalne. Seega tuleb õigused ja privileegid, mis on liikmesriikides muudele äriühinguvormidele seaduslikult antud või praktikas kättesaadavad, põhimõtteliselt anda või kättesaadavaks teha ka „EU Inc.“-äriühingutele. Erinev kohtlemine peaks olema erandkorras võimalik üksnes juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud konkreetsete ja veenvate asjaoludega ning on proportsionaalne taotletava eesmärgiga.
- (77) Teatavad riigisisised õigusnormid takistavad eriti suurel määral turuosalistel vabalt kasutada aluslepingutes sätestatud põhivabadusi. Need õigusnormid kehtivad küll kõigi turuosaliste suhtes, ent on eriti kahjulikud nendele, kelle majandustegevuse eesmärk on innovatsioon, tootlikkus ja laienemine siseturul, eelkõige piiriüleses kontekstis, ning kes sageli asutatakse äriühinguvormiga „EU Inc.“. Sellised äriühingud – iseäranis need, kes vajavad avaliku sektori toetust –, on eriti haavatavad teatavate suurte riigi tasandi piirangute suhtes, mis on Euroopa Liidu Kohtu praktikast silmas pidades selgelt põhjendamatud või ebaproportsionaalsed.
- (78) Selleks et sellised meetmed ei takistaks siseturu head toimimist ning et vähendada vajadust pikkade ja kulukate kohtuvaidluste järele, tuleks need piirangud täielikult keelata, jätmata võimalust neid põhjendada. Käesoleva määruse sätteid ei mõjuta liidu valdkondlikust õigusest tulenevaid nõudeid. Samuti ei tohiks käesolevat määrust

⁴³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13–18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

tõlgendada nii, nagu õigustaks see asutamisvabaduse ning kaupade, töötajate ja teenuste vaba liikumise piiranguid, mis on vastuolus ELi toimimise lepingu või muude liidu õiguse sätetega, sealhulgas seoses isikute või äriühingutega, kes ei kuulu käesoleva määruse kohaldamisalasse.

- (79) Äriregistrid, maksukohustuslasena ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbri väljastamise eest vastutavad asutused, sotsiaalkindlustusasutused ja tegelike kasusaajate registrid peaksid töötleva seaduslike esindajate ja muude äriühingut seaduslikult esindada võivate isikute ning ainuaktsionäride isikuandmeid, sealhulgas registrites avalikult kättesaadavaks tehtavaid isikuandmeid, kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679⁴⁴. Komisjon peaks töötleva isikuandmeid käesoleva määruse kontekstis kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1725⁴⁵.
- (80) „EU Inc.“-äriühingud peaksid töötleva isikuandmeid digitaalses aktsiaraamatus kooskõlas määrusega (EL) 2016/679. Andmekaitse normide järgimise hõlbustamiseks ja proportsionaalsete andmekaitsemeetmete rakendamise tagamiseks sisaldavad põhikirja koostamiseks ette nähtud ELi vormid digitaalse aktsiaraamatuga seotud andmekaitse sätteid.
- (81) Ehkki kohtusüsteemi korraldamine kuulub liikmesriikide endi pädevusse, võiksid nad määrata või luua spetsiaalse erikohtu või -koja selliste vaidluste lahendamiseks, millega on seotud „EU Inc.“-äriühingud ja mille raames käsitletakse käesoleva määrusega hõlmatud küsimusi. See hõlbustaks menetluste sujuvat läbiviimist ja aitaks kujundada välja sidusa riigisisese kohtupraktika, sest käesoleva määruse kohaldamisalas tekkivaid vaidlusi lahendaksid kohtunikud, kellel on eriteadmised äriühingu- ja maksejõuetusõiguse alal. Vaidluste kiirem ja odavam lahendamine suurendaks uue õigusliku vormi atraktiivsust võimalike kasutajate jaoks ning vähendaks idu- ja kasvufirmade motivatsiooni kolida kolmandate riikide jurisdiktsiooni. Lisaks on komisjoni teatises „Euroopa õiguslase koolituse strateegia aastateks 2025–2030“ kindlaks tehtud vajadus täiendada õigusvaldkonna spetsialistide oskusi käesoleva määrusega kavandatud õigusraamistikus; neid oskusi saab spetsialiseerumisprotsessi käigus kohendada.
- (82) Käesolev määrus ei mõjuta liikmesriikide õigust vaadata läbi äriühingute asutamise ja filiaalide registreerimise avaldusi, et võidelda kooskõlas liidu õigusega pettuse või kuritarvitamise vastu, ega liikmesriikide, sealhulgas nende politsei või muude pädevate asutuste uurimis- ja täitemeetmeid. Samuti ei tohiks määrus mõjutada liidu ja liikmesriikide õigusest tulenevaid kohustusi, mis on seotud rahapesuvastase võitluse ja terrorismi rahastamise tõkestamisega. Võttes arvesse seaduslike äristruktuuride kuritarvitamise ohtu, mis on esile toodud Europoli 2025. aasta raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtude hinnangus, peavad liidu ja liikmesriikide ametiasutused kandma hoolt selle eest, et organiseeritud kuritegelikud rühmitused ega muud kurjategijad äriühinguvormi „EU Inc.“ ei kuritarvitaks.

⁴⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/2016-05-04>).

⁴⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

- (83) Käesolev määrus ei mõjuta liidu ega liikmesriikide tööõigust. Vastavaid õigusnorme tuleks kohaldada „EU Inc.“-äriühingute suhtes samamoodi, nagu neid kohaldatakse muude liidu piiratud vastutusega äriühingute suhtes. Käesoleva määrusega kehtestatav äriühingualane õigusraamistik moodustab osa siseturu õiguskeskkonnast ja põhineb liidu äriühinguõiguse *acquis*’l.
- (84) Käesoleva määruse eesmärke, nimelt luua liidus ühine õigusraamistik äriühingute, eelkõige idu- ja kasvufirmade jaoks, näha ette lihtsad ja tõhusad äriühingunormid ja menetlused, mis katavad kogu äriühingu elutsükli, ning tagada, et äriühingunormidega luuakse investeerimist soodustav tugiraamistik, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid nende ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil. Seega võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (85) Komisjon peaks käesolevat määrust hindama. Hindamisel tuleks muu hulgas keskenduda uue õigusliku äriühinguvormi „EU Inc.“ kasutuselevõtule, „EU Inc.“-äriühingute asutamisele ning sellele, kui palju äriühinguid on asutatud ELi keskliidese kaudu ja ühtseid vorme kasutades. Komisjon peaks ka vaatama iga viie aasta tagant ühtlustatud tarbijahinnaindeksi alusel läbi maksimaalse kulu 100 eurot, mis on ELi keskliidese kaudu toimuva kiirendatud asutamismenetluse maksumus.
- (86) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõikele 1 on konsulteeritud Euroopa Andmekaitseinspektoriga, kes esitas oma arvamuse [*lisada kuupäev*].
- (87) Selleks et anda liikmesriikidele ja äriühingutele ettevalmistusaega, tuleks käesolevat määrust hakata kohaldama 12 kuud pärast selle jõustumist,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK. ÜLDPÕHIMÕTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesolevas määruses sätestatakse normid, millega parandatakse siseturu toimimist ning luuakse äriühingute ja investorite jaoks tõhus õigusraamistik; selleks tehakse järgmist:

- luuakse piiratud vastutusega äriühingu uus ühtlustatud õiguslik vorm (edaspidi „EU Inc.“-äriühing), mis sätestatakse iga liikmesriigi õiguskorras;
- luuakse äriregistrite sidestamise süsteemil (BRIS) põhinev ELi keskliides selliste äriühingute registreerimiseks, mis valivad õigusliku vormi „EU Inc.“, ja „EU Inc.“-äriühingute dokumentide ja andmete esitamiseks;
- kehtestatakse meetmed, millega vähendatakse takistusi „EU Inc.“-äriühingutega seotud dokumentide ja andmete kasutamisel ja vastuvõtmisel, sealhulgas ühekordsuse põhimõtte kohaldamise kaudu;
- kehtestatakse meetmed, millega vähendatakse „EU Inc.“-äriühingute elutsükli jooksul käesoleva määrusega hõlmatud menetlustest, sealhulgas investeerimisega seotud menetlustest, tulenevat halduskoormust;

- (e) kõrvaldatakse „EU Inc.“-äriühingute rahastamise ja sellistesse äriühingutesse investeerimise takistused;
- (f) ühtlustatakse õigusliku vormi „EU Inc.“ valivate äriühingute konkreetsete liikide suhtes kohaldatavate maksejõuetusmenetluste teatavad aspektid;
- (g) keelatakse teatavad diskrimineerivad meetmed „EU Inc.“-äriühingute suhtes, mille registrijärgne asukoht on teises liikmesriigis.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „ELi keskliides“ – direktiivi (EL) 2017/1132 artiklis 22 osutatud digitaalne kasutajaliides, mille loob, mida käitab ja mida hoiab käigus komisjon ning mis põhineb BRISil ja selle liidu digitaalsel juurdepääsupunktil;
- (2) „äriregistrite sidestamise süsteem“ – direktiivi (EL) 2017/1132 artiklis 22 osutatud registrite sidestamise süsteem, mis tegutseb liidu tasandil ning koosneb liikmesriikide äriregistritest, platvormist ja Euroopa e-õiguskeskkonna portaalist (edaspidi „BRIS“);
- (3) „äriregister“ – direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 16 lõikes 1 osutatud keskregister, äriregister või äriühingute register;
- (4) „aktsionär“ – asutajaaktsionär või muu juriidiline või füüsiline isik, kes on kantud digitaalsesse aktsiaraamatusse;
- (5) „põhikiri“ – asutamisdokument ja põhikiri üheainsa dokumendina;
- (6) „filiaal“ – püsiv tegevuskoht, mis ei ole eraldi juriidiline isik, kuid millel võib olla eraldi juhtorgan ning mille kaudu äriühing tegeleb majandustegevusega;
- (7) „täielikult internetipõhine menetlus“ – menetlus, mille saab teostada täielikult internetis, ilma et oleks vaja isiklikult kohale ilmuda mis tahes asutusse või isiku juurde või ametisse, mis on riigisisese õiguse kohaselt volitatud tegelema menetluse mis tahes aspektiga;
- (8) „töötajate osalus“ – direktiivi 2001/86/EÜ artikli 2 punktis k määratletud osavõtt;
- (9) „asutamine“ – „EU Inc.“-äriühingu asutamise menetlus, sealhulgas kõik selle äriregistrisse kandmiseks vajalikud sammud;
- (10) „dokumentide ja andmete esitamine“ – dokumentide ja andmete esitamine äriregistrile, kas otse või ELi keskliidese kaudu;
- (11) „äriühingu tegevusala“ – äriühingu põhitegevus, mida väljendatakse Euroopa Ühenduse majanduse tegevusalade statistilise klassifikaatori (NACE) vastava koodi abil, ning kui see on asjakohane, konkreetsem tegevus ja eesmärk;
- (12) „ühe aktsionäri äriühing“ – äriühing, mille kõik aktsiad kuuluvad ühele

aktsionärile;

- (13) „likvideerimine“ – majandustegevuse lõpetanud äriühingu likvideerimise menetlus;
- (14) „ELi digitaalne volikiri“ – standardne, digitaalselt autenditud dokument, mis volitab isikut esindama liidus äriühingut piiriülestes äriühinguõiguse alastes menetlustes ja mida tunnistatakse tõendina selle kohta, et volitatud isikul on õigus äriühingut esindada kooskõlas direktiivi (EL) 2017/1132 artikliga 16c;
- (15) „ELi äriühingu tõend“ – liikmesriigi äriregistri väljastatud tõestatud dokument, mis sisaldab selles äriregistris registreeritud äriühingu põhilandmeid ja mida tunnistatakse ELi liikmesriikides kooskõlas direktiivi (EL) 2017/1132 artikliga 16b;
- (16) „legaliseerimine“ – formaalsus, millega kinnitatakse avaliku võimu kandja allkirja ehtsust dokumendil, kõnealuse dokumendi allkirjastanud isiku pädevust ja asjakohasel juhul kõnealusel dokumendil oleva pitseri või templi ehtsust;
- (17) „sarnane formaalsus“ – apostilli konventsiooniga ette nähtud tõendi lisamine;
- (18) „filiaali registreerimine“ – protsess, mis lõpeb liikmesriigis avatud filiaaliga seotud dokumentide ja andmete avaldamisega;
- (19) „seotud osapool“ – seotud osapool samas tähenduses nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1606/2002⁴⁶ kohaselt vastu võetud rahvusvahelistes raamatupidamisstandardites;
- (20) „väljamakse“ – majandusliku väärtuse otsene või kaudne üleandmine aktsionärile ilma nõuetekohase sissemakse ja tegeliku majandusliku eesmärgita, välja arvatud kapitali vähendamine, äriühingu oma aktsiate omandamine ja aktsiate tagasiostmine;
- (21) „digitaalne aktsiaraamat“ – äriühingule või kolmandale isikule kuuluvate aktsiate register, mida hoitakse digitaalselt ja mis sisaldab teavet aktsiate omandiõiguse kohta mis tahes ajal, osutades iga aktsia omanikule ja varasematele võõrandamistele;
- (22) „aktsia võõrandamine“ – tehing, millega kaasneb muutus aktsia omandiõiguses, olenemata sellest, kas tehing tehakse sissemakse eest või tasuta;
- (23) „digitaalne aktsiatäht“ – äriühingu väljastatud õiguslik dokument, millel on märgitud digitaalse aktsiaraamatuga tõendatult aktsionärile kuuluvad aktsiad ja mis kinnitab omandiõigust sellel märgitud aktsiatele;
- (24) „mitmepoolne kauplemissüsteem“ – direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 22 määratletud mitmepoolne kauplemissüsteem;
- (25) „reguleeritud turg“ – direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 21 määratletud reguleeritud turg;
- (26) „vahetatav instrument“ – instrument, mille omanikul on täielik või osaline õigus või kohustus vahetada oma nõue äriühingu vastu uute äriühingu aktsiate vastu;
- (27) „ostutäht“ – instrument, mille omanikul on õigus märkida sissemakse eest äriühingu

⁴⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. juuli 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1606/2002 rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite kohaldamise kohta (EÜT L 243, 11.9.2002, lk 1–4), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2002/1606/2008-04-10>).

uusi aktsiaid;

- (28) „eesõigus“ – olemasoleva aktsionäri eesõigus uute aktsiate või neile õiguse andvate instrumentide omandamisel;
- (29) „lõpetamine“ – otsus või sündmus, sealhulgas üldkoosoleku otsus, põhikirjas sätestatud tähtaja möödumine või sündmus või kohtuotsus, mis tähistab äriühingu tavapärase majandustegevuse lõppu ja algatab likvideerimise, välja arvatud maksejõuetusõiguses sätestatud restruktureerimise ja saneerimise korral;
- (30) „maksejõulise äriühingu likvideerimine“ – likvideerimine, mille algatamise ajal äriühing on suuteline ettenähtud tähtjaks täielikult tasuma oma võlad.

Artikkel 3

Õiguslik vorm ja üldpõhimõtted

„EU Inc.“ on õiguslik vorm, mille iga liikmesriik sätestab oma õiguskorras ja millel on järgmised omadused:

- (a) äriühingu aktsionär ei vastuta selle kohustuste eest;
- (b) äriühingul on registreerimise liikmesriigi õiguse kohaselt juriidilise isiku staatus ja teised liikmesriigid tunnustavad seda staatust;
- (c) äriühingu võivad asutada üks või mitu füüsilist või juriidilist isikut;
- (d) äriühingu võib asutada artiklite 16–19 kohaselt eimillestki (*ex nihilo*) või artikli 21 kohaselt riigisisese või piiriülese ümberkujundamise, ühinemise või jagunemise teel;
- (e) äriühingule antakse registreerimisel direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 16 lõike 1 kohaselt Euroopa kordumatu tunnus (EUID);
- (f) äriühing asutatakse tähtajatult, kui selle põhikirjas ei ole sätestatud teisiti.

Artikkel 4

„EU Inc.“-äriühingute suhtes kohaldatavad normid

1. „EU Inc.“-äriühinguid reguleeritakse käesoleva määrusega ja nende põhikirjaga, mis peab vastama käesoleva määruse nõuetele.
2. Käesoleva määruse või põhikirjaga reguleerimata küsimusi reguleeritakse nende riigisisese õiguse sätetega, sealhulgas liidu õigust üle võtvate sätetega, mida kohaldatakse selle liikmesriigi asjaomaste riigisiseste õiguslike vormide suhtes, kus on „EU Inc.“-äriühingu registrijärgne asukoht.
3. Liikmesriigid määravad lõikes 2 osutatud asjaomased riigisisessed õiguslikud vormid, mille sätteid „EU Inc.“-äriühingute suhtes kohaldatakse.

Artikkel 5

Juriidilise isiku staatus

1. „EU Inc.“-äriühing kantakse selle liikmesriigi äriregistrisse, mille äriühing on valinud oma registrijärgseks asukohaks.
2. Käesoleva määruse artiklite 16–19 kohaselt asutatud „EU Inc.“-äriühing saab juriidilise isiku staatuses kuupäeval, mil see kantakse äriregistrisse.

Kui „EU Inc.“-äriühingu nimel on tehtud õigustoiminguid enne selle artiklite 16–19 kohast registreerimist ja kui äriühing ei võta pärast registreerimist endale sellistest toimingutest tulenevaid kohustusi, kannavad selliseid toiminguid teinud füüsilised ja juriidilised isikud piiramatut solidaarvastutust, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

Artikkel 6

„EU Inc.“-äriühingu ja selle filiaali nimi

1. Äriühingu nimi peab vastama järgmistele nõuetele:
 - (a) selle järel on sõnad „EU Inc.“;
 - (b) seda saab kasutada nimenä;
 - (c) see ei eksita üldsust, eelkõige äriühingu majandustegevuse olemuse suhtes;
 - (d) see ei ole vastuolus avaliku korra või heade kommetega ning
 - (e) see erineb piisavalt muude selliste äriühingute nimedest, mis on registreeritud mis tahes liikmesriigis õiguslikus vormis „EU Inc.“ ja kättesaadavad BRISi kaudu.
2. Äriühingu nime registreerimine ei mõjuta muude isikute võimalikke nõudeid seoses liidu või riigisisese õiguse vastase nime kuritarvitamisega.
3. „EU Inc.“-äriühingu filiaalil on äriühinguga sama nimi, mida võib täiendada, et osutada filiaalile.
4. Liikmesriigid ei kohalda norme, millega sekkutakse põhjendamatult õiguspärasesse nime registreerimisse ja kasutamisse kogu liidus.

Artikkel 7

Põhikiri

1. „EU Inc.“-äriühingul peab olema põhikiri.
2. Põhikirjas tuleb käsitleda vähemalt neid küsimusi, mis on sätestatud käesolevas määruses, nagu on määratud kindlaks selle lisas.
3. Põhikiri peab olema digitaalne ja masinloetav ning selles sisalduv teave tuleb esitada struktureeritud andmetena.
4. Põhikiri koostatakse vähemalt ühes registreerimise liikmesriigi ametlikest keelest ning rahvusvahelises äri- ja finantstegevuses tavapäraselt kasutatavas keeles ning see

avalikustatakse artikli 25 lõike 1 kohaselt.

5. Kui „EU Inc.“-äriühing võtab vastu artiklis 8 osutatud standardse põhikirja, on mõlemad keeleversioonid võrdse õigusliku jõuga.

Kui „EU Inc.“-äriühing võtab vastu mittestandardse põhikirja, on eri keeleversioonide vastuolu korral ülimuslik versioon, mis on koostatud registreerimise liikmesriigi ametlikus keeles või ametlikes keeltes.

„EU Inc.“-äriühing vastutab kahju eest, mida kolmandad isikud on kandnud seetõttu, et rahvusvahelises äri- ja finantstegevuses tavapäraselt kasutatavas keeles koostatud mittestandardse põhikirja versioon, millest nad on lähtunud, on ebatäpne, mittetäielik ja eksitav.

Artikkel 8

Standardse põhikirja ELi vormid

1. ELi keskliidese või äriregistri kaudu toimuva äriühingu asutamise raames võib kasutada standardse põhikirja ELi vorme (edaspidi „ELi vormid“).
2. Kui kasutatakse ELi vorme, loetakse täidetuks nõue, mille kohaselt tuleb kooskõlas riigisisese õigusega juriidiliselt nõuetekohases vormis koostada ja tõestada äriühingu põhikiri.
3. Komisjon kehtestab rakendusaktidega standardse põhikirja mitmekeelsed ELi vormid.

Artikkel 9

Registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht ja peamine tegevuskoht

1. „EU Inc.“-äriühingu registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht ja peamine tegevuskoht peab olema liidus.
2. Lõiget 1 kohaldatakse ka juhul, kui „EU Inc.“-äriühing luuakse direktiivi (EL) 2017/1132 kohase piiriülese ümberkujundamise, ühinemise või jagunemise teel.

Artikkel 10

Täielikult digitaalsete menetluste põhimõte

1. Liikmesriigid tagavad, et kõik käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad menetlused saab teostada täielikult internetipõhiselt.
2. Suhtlus „EU Inc.“-äriühingu ja selle aktsionäride, sealhulgas aktsiate märkijate ja ostjate vahel toimub täielikult internetipõhiselt, kui põhikirjas või „EU Inc.“-äriühingu ja selle aktsionäri vahelises lepingus ei ole sätestatud teisiti.
3. Erandina lõikest 1 võib mis tahes asutus või isik või amet, mis on riigisisese õiguse kohaselt volitatud tegelema lõikes 1 osutatud menetluste aspektidega, võtta erandjuhul meetmeid, mis seisnevad nõudes, et avaldaja ilmuks sellesse asutusse või selle isiku juurde või sellesse ametisse kohale, kui see on nõuetekohaselt

põhjendatud ülekaaluka avaliku huviga, et takistada identiteedi kuritarvitamist või muutmist või tagada avaldaja õigus- ja teovõimet ning äriühingu esindamise õigust reguleerivate normide järgimine. Isiku kohale ilmumist võib nõuda ainult juhtumipõhiselt, kui on põhjust kahtlustada isikuandmete võltsimist või artikli 14 lõike 2 punktis d osutatud nõuete täitmata jätmist ning tingimusel, et menetluse muid etappe saab teostada internetipõhiselt.

Artikkel 11

Maksed

1. Kui menetlus eeldab makse tegemist, tagavad liikmesriigid, et makse saab teha piiriüleste makseteenuste puhul laialdaselt kättesaadavat internetipõhist makseteenust kasutades, mis võimaldab makse teinud isiku tuvastamist ja mida osutab liikmesriigis asutatud finantsasutus või makseteenuse pakkuja.
2. Makse saab teha internetipõhiselt liidus tegutseva panga pangakontole. Lisaks saab tõendi selliste maksete tegemise kohta samuti esitada internetipõhiselt.

Artikkel 12

Töötajate osalus

1. „EU Inc.“-äriühingu suhtes, mis on loodud artiklite 16–19 kohaselt eimillestki (*ex nihilo*) või artikli 21 kohaselt riigisisese ümberkujundamise, ühinemise või jagunemise teel, kohaldatakse selle äriühingu registrijärgse asukoha liikmesriigis kehtivaid töötajate osalust käsitlevaid norme.
2. Kui „EU Inc.“-äriühing on asutatud direktiivi (EL) 2017/1132 I, II ja IV peatüki kohase piiriülese ümberkujundamise, ühinemise või jagunemise teel või läbib kõnealuse direktiivi kohase piiriülese ümberkujundamise, ühinemise või jagunemise, määratakse töötajate osalust käsitlevad normid kindlaks direktiivi (EL) 2017/1132 artiklite 86l, 133 ja 160l kohaselt.

II PEATÜKK. ELI KESKLIIDES, ASUTAMINE NING DOKUMENTIDE JA ANDMETE ESITAMINE

Artikkel 13

Äriühingu avalduse vorm

1. „EU Inc.“-äriühingu asutamiseks kasutatakse kõigil juhtudel ühtlustatud avalduse vormi. Vorm on digitaalne ja masinloetav ning selles sisalduv teave kogutakse struktureeritud andmetena.
2. Määruse (EL) nr 910/2014 kohaste e-identimise vahendite abil identifitseeritud tulevased juhatuse liikmed täidavad äriühingu avalduse vormi ja allkirjastavad selle määruses (EL) nr 910/2014 osutatud usaldusteenuste kaudu.

3. Lõikes 1 osutatud avalduse vorm sisaldab artikli 35 lõikes 3 osutatud rakendusaktis kindlaks määratud teavet, niivõrd kui seda on vaja:
- (a) äriühingu asutamiseks riiklikus äriregistris;
 - (b) maksukohustuslasena registreerimise numbril väljastamiseks ja/või
 - (c) käibemaksukohustuslasena registreerimise numbril väljastamiseks;
 - (d) tegelikke kasusaajaid käsitleva teabe kandmiseks tegelike kasusaajate registrisse.
4. Avalduse vormile lisatakse põhikiri, mille jaoks võib kasutada artiklis 8 osutatud ELi vorme. Asutajaaktsionärid allkirjastavad põhikirja määruse (EL) nr 910/2014 kohaste usaldusteenuste kaudu.
5. Avalduses nõutakse, et isikud, kes taotlevad juhatuse liikmeks saamist, deklareeriksid, kas nad nõustuvad saama juhatuse liikmeks, kohustuvad täitma oma ülesandeid ja on teadlikud mõnest asjaolust, mis võiks olla juhatuse liikmena tegutsemise keelu aluseks registreerimise liikmesriigis.
6. Kui ükski juhatuse liikmeks saamist taotlev isik deklareerib mõne sellise asjaolu olemasolu või see tehakse kindlaks ennetava kontrolli käigus, ei kohaldata artiklis 16 osutatud kiirmenetlust.
7. Kui „EU Inc.“-äriühing asutatakse artiklite 16 ja 17 kohaselt, tagab komisjon, et ELi keskliides kontrollib automaatselt, kas kavandatav äriühingu nimi langeb kokku või sarnaneb mõne määruses (EL) 2017/1001⁴⁷ osutatud liidu kaubamärgi või direktiivis (EL) 2015/2436⁴⁸ osutatud riigisisese kaubamärgiga. Kui „EU Inc.“-äriühing asutatakse artikli 18 kohaselt äriregistri kaudu, tagavad liikmesriigid, et kõnealuse automaatse kontrolli teeb äriregister. Selleks luuakse tasuta ühendus BRISi ja kaubamärgialaste IT-vahendite vahel, mille Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet (EUIPO) töötab välja määruse (EL) 2017/1001 artikli 152 lõike 1 punkti b kohaselt, millega on nähtud ette andmebaaside ja portaalide loomine kogu liitu hõlmava konsulteerimise, otsingute tegemise ja klassifitseerimise eesmärgil. See ühendus võimaldab EUIPO-l ka teavitada kaubamärgi taotlejaid liidus sellest, et taotletav kaubamärk on identne või sarnane enne kaubamärgi taotluse esitamise kuupäeva registreeritud „EU Inc.“-äriühingu nimega. Selline teave antakse üksnes teavitamise eesmärgil ja see ei piira kaubamärgi läbivaatamist ega registreerimist.

Artikkel 14

Ennetav kontroll

1. Liikmesriigid tagavad „EU Inc.“-äriühingu asutamisel põhikirja ja sellesse hiljem tehtavate muudatuste ennetava haldus-, kohtuliku või notariaalse kontrolli või nende kombinatsiooni.

⁴⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1001 Euroopa Liidu kaubamärgi kohta (kodifitseeritud tekst) (ELT L 154, 16.6.2017, lk 1–99, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1001/2025-12-01>).

⁴⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2436 kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 336, 23.12.2015, lk 1–26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2436/2015-12-23>).

2. Kõnealuse kontrolli käigus kontrollitakse, kas:
- (a) põhikirja vorminõuded on täidetud ning artiklis 8 osutatud ELi vormide kasutamise korral kasutatakse neid nõuetekohaselt;
 - (b) lisas kindlaks määratud kohustuslik miinimumsisu on esitatud;
 - (c) „EU Inc.“-äriühingu nimi ja eesmärk vastavad käesoleva määruse nõuetele;
 - (d) avaldajatel on vajalik õigus- ja teovõime ning neil on õigus äriühingut esindada;
 - (e) kõik kapitali tehtavad sissemaksed on artikli 64 lõike 4 kohaselt tehtud ja vajaduse korral on artikli 65 kohaselt täidetud mitterahaliste sissemaksetega seotud lisanõuded.

Artikkel 15

ELi keskliides

1. Komisjon loob direktiivi (EL) 2017/1132 artiklis 22 osutatud ELi keskliidese, mis on BRISi Euroopa elektroonilise juurdepääsupunkti osa.
2. Komisjon teeb ELi keskliideses kõigis liidu ametlikes keeltes elektrooniliselt kättesaadavaks artiklis 8 osutatud ELi vormid, artiklis 13 osutatud avalduse vormi ja asjakohased üksikasjalikud juhised „EU Inc.“-äriühingu registreerumiseks ning dokumentide ja andmete esitamiseks.
3. Kui „EU Inc.“-äriühing asutatakse artiklite 16 ja 17 kohaselt ELi keskliidese kaudu, tagab komisjon, et liides edastab avalduse vormi ja põhikirja BRISi kaudu registreerimise liikmesriigi äriregistrile. Kõnealune äriregister jagab seda teavet riiklike ennetava kontrolli asutustega.
4. Otsuse tegemine „EU Inc.“-äriühingu riiklikusse äriregistrisse kandmise kohta jääb endiselt riikliku pädeva asutuse ülesandeks kooskõlas riigisisese õiguse, käesoleva määruse sätete ja muu liidu õigusega.
5. ELi keskliides võimaldab äriühingu registreerimise seisu reaajas jälgida.
6. ELi keskliides annab teavet intellektuaalomandi õiguste, sealhulgas kaubamärkide ja disainilahenduste registreerimise kohta.
7. „EU Inc.“-äriühingud saavad artikli 25 lõike 1 ja artikli 27 lõike 1 kohaselt esitada ELi keskliidese kaudu dokumente ja andmeid.

Artikkel 16

Kiirendatud asutamismenetlus ELi keskliidese kaudu

1. Kui „EU Inc.“-äriühing asutatakse ELi keskliidese kaudu, esitavad tulevased juhatuse liikmed artiklis 13 osutatud avalduse vormi koos artiklis 8 osutatud ELi vormidega.

2. Liikmesriigid tagavad, et artikli 14 kohane ennetav kontroll ja „EU Inc.“-äriühingu registreerimine viiakse lõpule 48 tunni jooksul alates lõikes 1 osutatud dokumentide esitamisest ELi keskliidese kaudu ja maksab maksimaalselt 100 eurot või sellega võrdväärse summa registreerimise liikmesriigi omavääringus.

Nendes liikmesriikides, kes ei ole eurot kasutusele võtnud, arvutatakse esimeses lõigus sätestatud summa omavääringusse ümber vahetuskursside alusel, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* päeval, mil jõustub määrus, milles on kõnealused summad sätestatud.

Nende liikmesriikide omavääringusse ümberarvutamiseks, kes ei ole eurot kasutusele võtnud, võib esimeses lõigus sätestatud summat, mis on väljendatud eurodes, suurendada või vähendada mitte rohkem kui 5 %, et saada omavääringus ümardatud summad.

Artikkel 17

Asutamine ELi keskliidese kaudu, kui ei kasutata ELi vorme

1. Kui „EU Inc.“-äriühing asutatakse ELi keskliidese kaudu, ilma et kasutataks artiklis 8 osutatud ELi vorme, esitavad tulevased juhatuse liikmed artiklis 13 osutatud avalduse vormi koos põhikirjaga.
2. Artikli 14 kohane ennetav kontroll ja „EU Inc.“-äriühingu registreerimine viiakse lõpule viie tööpäeva jooksul alates avalduse vormi ja põhikirja esitamisest.

Artikkel 18

Täielikult internetipõhine asutamismenetlus äriregistri kaudu

1. Kui „EU Inc.“-äriühing asutatakse äriregistri kaudu, toimub asutamine täielikult internetipõhiselt ning selleks kasutatakse artikli 13 kohast avalduse vormi ja põhikirja.
2. Tehakse artikli 14 kohane ennetav kontroll. Artiklis 8 osutatud ELi vormide kasutamise korral viiakse registreerimine lõpule artikli 16 lõikes 2 sätestatud tingimustel ja muudel juhtudel artikli 17 lõikes 2 sätestatud tingimustel.

Artikkel 19

„EU Inc.“-äriühingu tütaretevõtja asutamine

1. Direktiivi (EL) 2017/1132 II või IIB lisas loetletud äriühing või „EU Inc.“-äriühing võib asutada „EU Inc.“-äriühingu tütaretevõtja kas ELi keskliidese kaudu või täielikult internetipõhiselt äriregistri kaudu kooskõlas artiklitega 16, 17 ja 18.
2. Kui direktiivi (EL) 2017/1132 II või IIB lisas loetletud äriühing või „EU Inc.“-äriühing asutab „EU Inc.“-äriühingu tütaretevõtja, ei nõuta neilt BRISis kättesaadavate dokumentide ega andmete esitamist.

3. Kui tütarettevõtja asutatakse teises liikmesriigis, otsib tütarettevõtja registreeriv äriregister EUID põhjal automaatselt BRISist tütarettevõtja asutava äriühinguga seotud dokumendid ja andmed.
4. Kui tütarettevõtja asutatakse samas liikmesriigis, on tütarettevõtja asutava äriühinguga seotud dokumendi ja andmed kättesaadavad ka kõnealuse äriühingu äriregistris.

Artikkel 20

Andmete ühekordne esitamine ametiasutustele

1. Pärast „EU Inc.“-äriühingu kandmist äriregistrisse vahetab kõnealune äriregister selle „EU Inc.“-äriühingu andmeid, sealhulgas EUID-d ja konkreetseid andmeid, mis on saadud avalduse vormiga ja mida on vaja maksukohustuslase ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbriga saamiseks ning tegelike kasusaajate registri jaoks, kohe digitaalsel kujul registreerimise liikmesriigi maksukohustuslasena ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbriga väljastamise eest vastutavate asutuste ja tegelike kasusaajate registriga. Äriregister vahetab „EU Inc.“-äriühingu andmeid digitaalsel kujul ka sotsiaalkindlustusasutustega.
2. „EU Inc.“-äriühingult ei nõuta lõikes 1 osutatud andmete esitamist lõikes 1 osutatud asutustele ega tegelike kasusaajate registrile.
3. „EU Inc.“-äriühing saab maksukohustuslasena ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbriga väljastamise eest vastutavatelt asutustelt viivitamatult digitaalsel kujul kõnelused numbrid. „EU Inc.“-äriühingult ei nõuta eraldi avalduse esitamist kõnealustele asutustele või tegelike kasusaajate registrile, samuti ei nõuta „EU Inc.“-äriühingult lisaandmete esitamist kõnealustele asutustele või tegelike kasusaajate registrile, välja arvatud juhul, kui neid lisaandmeid ei ole võimalik saada mujalt ja kui need on hädavajalikud käibemaksukohustuslasena registreerimise numbriga väljastamiseks.
4. Äriregister edastab lõikes 1 osutatud asutustele automaatselt digitaalsel kujul mis tahes muudatused „EU Inc.“-äriühinguga seotud andmetes, mis kõnealused asutused on juba lõike 1 kohaselt saanud.

Artikkel 21

Loomine riigisisese või piiriülese ümberkujundamise, ühinemise või jagunemise teel

1. Lisaks artiklites 16–18 sätestatule võib „EU Inc.“-äriühingu luua ühel järgmistest viisidest:
 - (a) olemasoleva äriühingu riigisisene ümberkujundamine;
 - (b) olemasolevate äriühingute riigisisene ühinemine;
 - (c) olemasoleva äriühingu riigisisene jagunemine;

- (d) piiratud vastutusega äriühingu või äriühingute ümberkujundamine, ühinemine või jagunemine.
2. „EU Inc.“-äriühingu loomist riigisisese ümberkujundamise teel reguleeritakse ümberkujundatava äriühingu suhtes kohaldatava liikmesriigi õigusega.
 3. „EU Inc.“-äriühingu loomist olemasolevate äriühingute riigisisese ühinemise või olemasoleva äriühingu riigisisese jagunemise teel reguleeritakse kummagi ühineva äriühingu või jaguneva äriühingu suhtes kohaldatava liikmesriigi õigusega.
 4. Lõigetes 2 ja 3 osutatud riigisiseses ümberkujundamises, ühinemises või jagunemises saab osaleda üksnes äriühing, mille registreerimisest on möödunud juba kaks aastat või millel on juba kaks heakskiidetud raamatupidamise aastaaruannet.
 5. „EU Inc.“-äriühingu loomine piiriülese ümberkujundamise, ühinemise või jagunemise teel toimub direktiivi (EL) 2017/1132 I, II ja IV peatüki kohaselt.
 6. „EU Inc.“-äriühing võib lõikes 1 sätestatud viisidel muutuda registreerimise liikmesriigis riigisiseseks piiratud vastutusega äriühinguks. Kõnealuses lõikes osutatud riigisisese tehingu kohta saab teha otsuse alles siis, kui registreerimisest on möödunud juba kaks aastat või on juba kaks heakskiidetud raamatupidamise aastaaruannet.

Artikkel 22

Juhatuse liikme juhatuse liikmena tegutsemise keeld

1. Nii „EU Inc.“-äriühingu asutamise kui ka uute juhatuse liikmetega seotud andmete esitamise korral deklareerivad isikud, kes taotlevad „EU Inc.“-äriühingu juhatuse liikmeks saamist, kas nad on teadlikud mõnest asjaolust, mis võiks olla juhatuse liikmena tegutsemise keelu aluseks asjaomases liikmesriigis.
2. „EU Inc.“-äriühingu juhatuse liikmeks ei või saada isik, kelle suhtes kehtib mõnes teises liikmesriigis juhatuse liikmena tegutsemise keeld.
3. Liikmesriigid tagavad, et neil on kehtivad juhatuse liikmena tegutsemise keelde reguleerivad normid. Kõnealused normid peavad muu hulgas võimaldama arvesse võtta teises liikmesriigis kehtivaid juhatuse liikmena tegutsemise keelde või teavet, mis on ärikeelu seisukohast oluline. Käesoleva artikli kohaldamisel mõistetakse juhatuse liikme all vähemalt artikli 25 lõike 1 punktis f osutatud isikuid.
4. Seoses teabe vahetamisega isikute kohta, kes taotlevad „EU Inc.“-äriühingu juhatuse liikmeks saamist, kohaldavad liikmesriigid direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 13i lõikeid 1, 3, 4, 6 ja 7.

Artikkel 23

ELi keskliidese kaudu digitaalselt esitatavate dokumentide ja andmete allkirjastamine

1. Kõik ELi keskliidese kaudu esitatavad dokumendid ja andmed allkirjastatakse määruses (EL) nr 910/2014 osutatud usaldusteenuste kaudu või vajaduse korral [väljaannete talitus: viide ettepanekule: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus

Euroopa ettevõtluskukrute loomise kohta (COM(2025) 838)] osutatud Euroopa ettevõtluskukru allkirjastamisfunktsiooni abil.

2. Lõikes 1 osutatud dokumentide ja andmete esitamine hõlmab järgmist:
 - (a) vormid, mis on ette nähtud dokumentide ja andmete esitamiseks äriühingu poolt või nimel;
 - (b) üldkoosoleku otsused;
 - (c) muude äriühingu organite otsused;
 - (d) isiklikud deklaratsioonid asjaomaste isikute poolt või nimel.

Artikkel 24

Dokumentide ja andmete digitaalne esitaja

1. „EU Inc.“-äriühing võib artiklis 31 osutatud ELi digitaalse volikirjaga volitada isikut (edaspidi „dokumentide ja andmete digitaalne esitaja“) käesoleva määruse kohaselt enda nimel allkirjastama dokumente ja esitama ELi keskliidese kaudu vorme.
2. ELi keskliides kontrollib ELi digitaalset volikirja automaatselt.

III PEATÜKK. ANDMETE KÄTTESADAVUS JA PIIRIÜLENE KASUTAMINE

Artikkel 25

Äriregistris kättesaadavaks tehtavad dokumendid ja andmed

1. Registreerimise liikmesriik tagab, et äriregistris tehakse avalikult kättesaadavaks järgmised dokumendid ja andmed, mis „EU Inc.“-äriühing on artikli 27 kohaselt esitanud:
 - (a) „EU Inc.“-äriühingu nimi ja õiguslik vorm;
 - (b) „EU Inc.“-äriühingu registrijärgne asukoht, mis koosneb tänavast, majanumbrist, sihtnumbrist ja liikmesriigist, kui need andmed on registreeritud;
 - (c) „EU Inc.“-äriühingu digitaalne asukoht, kui see on olemas;
 - (d) „EU Inc.“-äriühingu tegevusala, mis vastab selle põhitegevusele või põhitegevustele ning mida väljendatakse Euroopa Ühenduse majanduse tegevusalade statistilise klassifikaatori (NACE) vastava koodi abil, ning kui see on asjakohane, konkreetsem tegevus ja eesmärk;
 - (e) põhikiri ja selle konsolideeritud versioon pärast iga võimalikku muudatust, kõigis artiklis 7 osutatud keeltes;
 - (f) selliste isikute määramine, ametist vabastamine ja andmed nende isikute kohta, kellel on seadusjärgse organina, sealhulgas juhatusena, või sellise

organi liikmena õigus:

- i. esindada „EU Inc.“-äriühingut tehingutes kolmandate isikutega või kohtus; avalikustamisest peab ilmnema, kas „EU Inc.“-äriühingut esindama volitatud isikud võivad seda teha üksinda või peavad tegutsema ühiselt;
 - ii. võtta osa äriühingu juhtimisest, järelevalvest või kontrollimisest;
- (g) artikli 65 lõikes 5 osutatud eksperdi aruandest loobumise otsus;
- (h) iga majandusaasta raamatupidamisdokumendid, mille avaldamine on nõutav nõukogu direktiivide 86/635/EMÜ ja 91/674/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL kohaselt;
- (i) kui „EU Inc.“-äriühing on või jääb ühe aktsionäriaga, selle aktsionäri andmed;
- (j) „EU Inc.“-äriühingu likvideerimine;
- (k) likvideerijate määramine, andmed nende kohta ja nende volitused, välja arvatud juhul, kui sellised volitused tulenevad otse ja eranditult seadusest või äriühingu põhikirjast;
- (l) likvideerimismenetluse lõppemine.
2. Liikmesriigid tagavad, et pädevad kohtud ja muud asjaomased ametiasutused, kes vastutavad asja eest riigisisese õiguse alusel, teevad registreerivale äriregistrile kättesaadavaks järgmised dokumendid ja andmed ning et need on kõnealuses äriregistris avalikult kättesaadavad:
- (a) „EU Inc.“-äriühingu õigustühisuse tuvastamine;
 - (b) muu „EU Inc.“-äriühingut käsitlev üldise mõjuga otsus, mis muudab lõikes 1 osutatud dokumente ja andmeid.
3. Registreerimise liikmesriik tagab, et järgmised registreerivas äriregistris esitatavad dokumendid ja andmed on kõnealuses registris avalikult kättesaadavad:
- (a) „EU Inc.“-äriühingu registrinumber ja EUID;
 - (b) „EU Inc.“-äriühingu seisund, näiteks kas see on suletud, registrist kustutatud, likvideerimisel, likvideeritud, lõpetatud või majanduslikult mitteaktiivne;
 - (c) teave filiaalide kohta, mille „EU Inc.“-äriühing on muus liikmesriigis avanud, sealhulgas filiaali nimi, registrinumber, EUID ja registreerimise liikmesriik, vastavalt BRISi kaudu äriregistrite vahel vahetatud teabele ja artiklis 29 osutatud ELi äriühingu tõendile.
4. Kohaldatakse direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 16 lõikeid 3–6 kolmandatele isikutele tuginemise ja masinloetavuse kohta ning artikli 16 lõikeid 3 ja 4 tõestatud koopiade ja usaldusteenuste kasutamise kohta.
5. Liikmesriigid tagavad, et registri esitatavad dokumentide ja andmete elektroonilised koopiad ja väljavõtted sobivad kokku määruses (EL) nr 910/2014 sätestatud Euroopa

digiidentiteedikukru ja [väljaannete talitus: viide ettepanekule: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa ettevõtluskukrute loomise kohta] osutatud ettevõtluskukruga.

Artikkel 26

BRISi kaudu kättesaadavaks tehtavad dokumendid ja andmed

1. BRISi kaudu tehakse avalikult kättesaadavaks järgmine:
 - (a) artiklis 25 osutatud dokumendid ja andmed;
 - (b) „EU Inc.“-äriühingu keskmine töötajate arv majandusaastas, kui riigisisese õiguse kohaselt tuleb sellised andmed äriühingu finantsaruannetes kättesaadavaks teha, ja alates hetkest, mil sellised andmeväljavõtted on võimalikud;
 - (c) „EU Inc.“-äriühingu suhtes *mutatis mutandis* kohaldatava direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 19b kohased kontsernide andmed;
 - (d) äriregistris ja BRISis tehakse tasuta avalikult kättesaadavaks vähemalt artikli 25 lõike 1 punktides a–f ja j ning lõike 3 punktides a–c loetletud dokumendid ja andmed. Artiklis 25 loetletud dokumentidest ja andmetest saadava koopia hind ei tohi ületada koopia tegemise halduskulusid, kaasa arvatud äriregistrite arendus- ja hoolduskulud.
2. Kohaldatakse direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 19 lõiget 3.

Artikkel 27

Dokumentide ja andmete esitamine registrile ja ajakohastamine

1. „EU Inc.“-äriühingud esitavad kõik artikli 25 lõikes 1 ja artikli 40 lõike 2 punktis a osutatud dokumendid ja andmed kas ELi keskliidese kaudu või otse äriregistrile.
2. „EU Inc.“-äriühingud hoiavad nende kohta äriregistris talletatud dokumendid ja andmed ajakohasena. Muudatusi esitatakse ja äriregistreid ajakohastatakse direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 15 kohaselt. Esitatud muudatuste suhtes kohaldatakse käesoleva määruse artikli 14 kohaselt ennetavat kontrolli.
3. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, esitavad „EU Inc.“-äriühingud põhikirja muudatused viie päeva jooksul alates muudatuse tegemise otsusest. Kui tehtav muudatus esitatakse artiklis 8 osutatud ELi vormiga, luuakse põhikirja konsolideeritud versioon automaatselt. Kui põhikirjas tehtava muudatuse esitamiseks ei kasutata artiklis 8 osutatud ELi vormi, tuleb lisaks esitada ka põhikirja konsolideeritud versioon. ELi keskliidese kaudu esitatud ELi vormi kohase muudatuse puhul kehtib artikli 16 lõikes 2 sätestatud kiirendatud registreerimismenetluse tähtaeg ja maksumus.
4. Pädev kohus või ametiasutus esitab artikli 25 lõikes 2 osutatud dokumendid ja andmed, sealhulgas neisse tehtavad muudatused, direktiivi (EL) 2017/1132 artiklis 15 sätestatud tähtaja jooksul otse äriregistrile.
5. Kõik dokumendid ja andmed, sealhulgas lõikes 1 osutatud dokumendid ja andmed,

esitatakse äriregistrile täielikult internetipõhiselt ning määruse (EL) nr 910/2014 kohaste e-identimise vahendite või [väljaannete talitus: viide ettepanekule: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa ettevõtluskukrute loomise kohta] osutatud ettevõtluskukru abil.

Artikkel 28

„EU Inc.“-äriühingu andmete ühekordne esitamine kogu selle elutsükli jooksul

1. Kui ametiasutustel on seoses haldus- või kohtumenetlusega vaja tutvuda „EU Inc.“-äriühingu konkreetsete andmetega, mis on BRISi kaudu või äriregistris avalikult kättesaadavad, ei nõuta äriühingult nende andmete esitamist.
2. Lõige 1 ei piira liidu või riigisisese õiguses sätestatud kohustust esitada dokumente menetlusnõuete täitmiseks, erandkorras või juhtumipõhiselt, kui ametiasutustel on põhjendatud alus kahtlustada „EU Inc.“-äriühinguga seoses kuritarvitust või pettust.
3. Liikmesriigid võivad luua direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 22 lõike 5 kohaselt vabatahtlikud juurdepääsupunktid ametiasutuste juurdepääsuks BRISile.

Artikkel 29

Äriühingu ja filiaali andmete avalikustamise kohustus

1. Ärialases suhtluses, olgu see digitaalne või paberkandjal, avalikustab „EU Inc.“-äriühing järgmised andmed:
 - (a) „EU Inc.“-äriühingu nimi;
 - (b) „EU Inc.“-äriühingu EUID;
 - (c) „EU Inc.“-äriühingu registrijärgse asukoha aadress,
 - (d) „EU Inc.“-äriühingu elektroonilised kontaktandmed;
 - (e) „EU Inc.“-äriühingu digitaalne asukoht, näiteks selle veebisait.
2. „EU Inc.“-äriühingu digitaalses asukohas avalikustatakse vähemalt lõikes 1 nimetatud andmed.
3. Lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse ka teises liikmesriigis registreeritud „EU Inc.“-äriühingu filiaali ärialase suhtluse suhtes. Lisaks avalikustatakse sellises suhtluses kõnealuse filiaali registreerimise liikmesriik ja EUID.

Artikkel 30

ELi äriühingu tõend

1. „EU Inc.“-äriühingu soovi korral väljastab registreeriv äriregister sellele mitmekeelse ELi äriühingu tõendi. ELi äriühingu tõendit tunnistatakse selle väljastamise ajal kõigis liikmesriikides piisava tõendina äriühingu asutamise ja tõendil esitatud andmete kohta.
2. Äriregistrid väljastavad „EU Inc.“-äriühingule ELi äriühingu tõendi direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 16b lõigete 1, 2 ja 4–7 kohaselt.
3. ELi äriühingu tõend peab sobima kokku määruses (EL) nr 910/2014 osutatud Euroopa

digiidentiteedikukru ja [väljaannete talitus: viide ettepanekule: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa ettevõtluskukrute loomise kohta] osutatud Euroopa ettevõtluskukruga, kui need on olemas.

Artikkel 31

ELi digitaalne volikiri

1. Käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate, eriti äriühingute asutamist, filiaalide registreerimist või likvideerimist ning piiriülest ümberkujundamist, ühinemist ja jagunemist käsitlevate toimingute tegemiseks teises liikmesriigis saab „EU Inc.“-äriühing kasutada ELi digitaalset volikirja.
2. „EU Inc.“-äriühing saab kasutada ELi digitaalse volikirja vormi, mis on olemas kõigis ELi ametlikes keeltes, et volitada isikut ennast direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 16 lõigete 1–3 kohaselt esindama.
3. ELi digitaalne volikiri peab sobima kasutamiseks koos määruses (EL) nr 910/2014 osutatud Euroopa digiidentiteedikukru ja [väljaannete talitus: viide ettepanekule: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa ettevõtluskukrute loomise kohta] osutatud Euroopa ettevõtluskukruga, kui need on olemas.

Artikkel 32

Vabastus legaliseerimisest ja muudest sarnastest formaalsustest ja sellega seotud kaitsemeetmetest

1. Kui „EU Inc.“-äriühinguga seotud dokumentide ja andmete ärakirjad ja väljavõtted, mille äriregister on esitanud ja kinnitanud ning mis on autenditud määruses (EL) nr 910/2014 osutatud usaldusteenuste kaudu või [väljaannete talitus: viide ettepanekule: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa ettevõtluskukrute loomise kohta] osutatud Euroopa ettevõtluskukrute abil, kui need on olemas, sealhulgas nende dokumentide ja andmete kinnitatud tõlked, tuleb esitada teises liikmesriigis, vabastatakse need direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 16d lõike 1 kohaselt legaliseerimisest ja muudest sarnastest formaalsustest.
2. Kui „EU Inc.“-äriühinguga seotud notariaalaktid ja haldusdokumendid ning nende kinnitatud ärakirjad ja tõlked, mis on väljastatud liikmesriigis ja autenditud määruses (EL) nr 910/2014 osutatud usaldusteenuste kaudu või [väljaannete talitus: viide ettepanekule: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa ettevõtluskukrute loomise kohta] osutatud Euroopa ettevõtluskukrute abil, kui need on olemas, tuleb esitada teises liikmesriigis, vabastatakse need direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 16d lõike 3 kohaselt legaliseerimisest ja muudest sarnastest formaalsustest.
3. Direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 16d lõiget 3 kohaldatakse *mutatis mutandis* artiklis 30 osutatud ELi digitaalse tõendi ja artiklis 31 osutatud ELi digitaalse volikirja suhtes ning direktiivi (EL) 2017/1132 artiklite 86n, 127a ja 160n kohaselt

edastatud ümberkujundamis-, ühinemis- ja jagunemiseelsete tõendite suhtes.

4. Kui teiste liikmesriikide ametiasutustel tekib põhjendatud kahtlus liikmesriigi esitatud digitaalsete ärakirjade või väljavõtete või digitaalsete notariaalaktide päritolus või ehtsuses, sealhulgas pitseri või templi ehtsuses, või on alust arvata, et dokument on võltsitud, kohaldatakse *mutatis mutandis* direktiivi (EL) 2017/1132 artiklit 16e.

Artikkel 33

Vabastus tõlke esitamise kohustusest

1. „EU Inc.“-äriühinguga seotud dokumentide koopiaid ega väljavõtteid, mille on esitanud äriregister, ei pea tõlkima, kui äriühingu kohta vajalik konkreetne teave on kättesaadav ja leitav:
 - (a) äriühingu põhikirjast või
 - (b) artiklis 30 osutatud ELi äriühingu tõendilt või
 - (c) registrite sidestamise süsteemi kaudu ning on identifitseeritav direktiivi (EL) 2017/1132 artiklis 18 osutatud selgitavate märkuste abil.
2. Kui „EU Inc.“-äriühingu põhikiri või muu sellega seotud dokument, mille esitab äriregister, tuleb esitada teises liikmesriigis, saab kinnitatud tõlget nõuda üksnes juhul, kui see on põhjendatud dokumendi kasutusotstarbega, näiteks kohustusliku avalikustamise nõude täitmiseks või kohtus esitamiseks, ning kui see on rangelt vajalik, ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist.
3. Kui kinnitatud tõlke esitamine on lõike 2 kohaselt põhjendatud, loetakse see nõue täidetuks, kui dokumendi on tõlkinud asjaomase liikmesriigi heaks kiidetud tehisarutõlkur. Kõnealused tõlkevahendid võib integreerida ühe funktsioonina ELi ettevõtluskukrusse.
4. Liikmesriigid otsustavad, millised tehisintellekti tõlkevahendid nad oma haldus- ja kohtumenetlustes kasutamiseks heaks kiidavad. Liikmesriigid edastavad heakskiidetud tehisintellekti tõlkevahendite loetelu komisjonile ja avaldavad selle ELi keskliideses. Vajaduse korral ajakohastavad liikmesriigid seda loetelu põhjendamatu viivitusega.

Artikkel 34

Digitaalne keskregister

Pärast artiklis 15 osutatud ELi keskliidese loomist arendab komisjon seda edasi, et kujundada sellest välja „EU Inc.“-äriühingute digitaalne keskregister. Selleks on komisjonil õigus võtta [väljaannete talitus: 18 kuu möödumiseks käesoleva määruse kohaldamise kuupäevast] kooskõlas artiklis 107 osutatud kontrollimenetlusega vastu rakendusaktid, millega määratakse kindlaks keskregistri tehniline spetsifikatsioon ja pakutakse „EU Inc.“-äriühingutele juhiseid sisaldavaid vabatahtlikke vorme ja näidiseid.

Artikkel 35

BRISi käsitlevad sätted

1. Artiklites 25 ja 40 osutatud dokumendid ja andmed on direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 18 lõike 3 kohaselt kõigis liidu ametlikes keeltes BRISi kaudu kättesaadavad ja otsitavad.
2. Komisjon ja liikmesriigid tagavad, et direktiivi (EL) 2017/1132 sätteid, milles käsitletakse teabevahetust ning dokumentide ja andmete digitaalsete ärakirjade kättesaadavust BRISi kaudu, kohaldatakse ka „EU Inc.“-äriühingute suhtes, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud erinorme. Komisjon muudab rakendusmäärust 2021/1042, et laiendada selle kohaldamist „EU Inc.“-äriühingutele.
3. Komisjon kehtestab rakendusaktidega [*väljaannete talitus: käesoleva määruse jõustumise kuupäevale järgneva 9. kuu viimaseks päevaks*] järgmise:
 - (a) artiklis 8 osutatud mitmekeelsed ELi vormid, sealhulgas nende tehniline spetsifikatsioon ja asjaomaste andmete üksikasjalik loend;
 - (b) artiklites 13 ja 38 osutatud mitmekeelsed avalduse vormid, artikli 13 lõikes 7 osutatud automaatne kontroll, sealhulgas tehniline spetsifikatsioon ja asjaomaste andmete üksikasjalik loend;
 - (c) registrite vahel andmete vahetamise ning BRISi kaudu dokumentide ja andmete kättesaadavaks tegemise eesmärgil edastatavate andmete üksikasjalik loend, millele on osutatud artikli 15 lõikes 3, artikli 19 lõikes 3, artiklis 26, artikli 38 lõikes 4 ja artiklis 40;
 - (d) artiklis 30 osutatud ELi äriühingu tõendi ja artiklis 31 osutatud ELi digitaalse volikirja ning [*väljaannete talitus: viide ettepanekule: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa ettevõtlushukrute loomise kohta*] osutatud Euroopa ettevõtlushukru kokkusobivuse tehniline spetsifikatsioon.

IV PEATÜKK. PIIRIÜLESED FILIAALID

Artikkel 36

Üldpõhimõtted

1. Liikmesriigis registreeritud „EU Inc.“-äriühing võib avada filiaali teises liikmesriigis.
2. Iga „EU Inc.“-äriühingu filiaal registreeritakse selle liikmesriigi äriregistris, kus filiaal avatakse.

Artikkel 37

Filiaali registreerimine

1. „EU Inc.“-äriühing võib avada teises liikmesriigis filiaali, kasutades selleks artiklis 38 osutatud avalduse vormi, kusjuures kehtivad artikli 16 lõike 2 kohased tähtajad ja maksumuse ülempiir.
2. „EU Inc.“-äriühing võib direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 28a lõike 6 kohaselt registreerida teise liikmesriigi äriregistris filiaali täiesti internetipõhiselt, kasutades selleks artiklis 38 osutatud avalduse vormi.
3. Filiaali registreerinud äriregistri ja „EU Inc.“-äriühingu registreerinud äriregistri teabevahetus registreeritud filiaali kohta toimub direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 28a lõike 7 kohaselt.

Artikkel 38

Filiaali avalduse vorm

1. Selleks et registreerida ELi keskliidese kaudu teise liikmesriigi äriregistris „EU Inc.“-äriühingu filiaal, kasutatakse avalduse vormi. Vorm on digitaalne ja masinloetav ning selles sisalduv teave kogutakse struktureeritud andmetena.
2. Avalduse vormi allkirjastab elektrooniliselt „EU Inc.“-äriühingu juhatuse liige, kes on identifitseeritud määruse (EL) nr 910/2014 kohaste e-identimise vahendite või [*väljaannete talitus: viide ettepanekule: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa ettevõtluskukrute loomise kohta*] osutatud ettevõtluskukru abil.
3. Avalduse vorm sisaldab artikli 40 lõike 2 punktis b osutatud teavet ja konkreetset teavet, mida on vaja:
 - (a) filiaali maksukohustuslasena registreerimise numברי väljastamiseks;
 - (b) filiaali käibemaksukohustuslasena registreerimise numبری väljastamiseks.
 - (c) Filiaali registreeriv äriregister saab EUID põhjal automaatselt BRISist artikli 40 lõike 2 punktis a osutatud teabe „EU Inc.“-äriühingu kohta.
4. Filiaali registreerivalt „EU Inc.“-äriühingult ei nõuta selliste filiaali registreerimise menetlusega seotud dokumentide ega andmete esitamist, mis on BRISis kättesaadavad.

Artikkel 39

Filiaali ja äriühingu andmete ühekordne esitamine ametiasutustele

1. Pärast „EU Inc.“-äriühingu filiaali kandmist äriregistrisse vahetab kõnealune äriregister selle „EU Inc.“-äriühingu ja avalduses vormis esitatud filiaali andmeid ning muid asjaomaseid andmeid, mis on kõnealusele äriregistrile BRISi kaudu kättesaadavad, sealhulgas filiaalile antud EUID-d, kohe digitaalsel kujul registreerimise liikmesriigi maksukohustuslasena ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numبری väljastamise eest vastutavate asutuste ja tegelike kasusaajate registriga. Äriregister vahetab „EU Inc.“-äriühingu ja filiaaliga seotud andmeid

digitaalsel kujul ka sotsiaalkindlustusasutustega.

2. „EU Inc.“-äriühingult ega selle filiaalilt ei nõuta selliste andmete esitamist lõikes 1 osutatud asutustele ja tegelike kasusaajate registrile, mis on filiaali äriregistris või BRISis kättesaadavad või sisalduvad avalduse vormis.
3. „EU Inc.“-äriühingu piiriülene filiaal saab maksukohustuslasena ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbri väljastamise eest vastutavatelt asutustelt viivitatamatult digitaalsel kujul kõnelused numbrid. Samuti ei nõuta „EU Inc.“-äriühingult ega selle filiaalilt eraldi avalduse ega lisaandmete esitamist kõnealustele asutustele, välja arvatud juhul, kui neid lisaandmeid ei ole võimalik saada mujalt ja kui need on hädavajalikud käibemaksukohustuslasena registreerimise numbri väljastamiseks.
4. Lõikes 1 osutatud äriregister edastab lõikes 1 osutatud asutustele automaatselt digitaalsel kujul kõik muudatused „EU Inc.“-äriühingu andmetes, mis kõnealused asutused on juba lõike 1 kohaselt saanud.

Artikkel 40

Filiaalidega seotud dokumentide ja andmete kättesaadavus

1. Teise liikmesriigi õigusega reguleeritud „EU Inc.“-äriühingu registreeritud filiaaliga seotud dokumendid ja andmed tehakse direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 16 lõigete 3–6 kohaselt filiaali äriregistris ja BRISi kaudu avalikult kättesaadavaks.
2. Avalikustamiskohustus hõlmab ainult järgmisi andmeid:
 - (a) filiaali puhul:
 - i. filiaali nimi;
 - ii. filiaali aadress;
 - iii. filiaali tegevusala;
 - iv. selliste isikute määramine ja andmed, kes on äriühingu alalise esindajana filiaali tegevuses volitatud esindama äriühingut tehingutes kolmandate isikutega või kohtus, koos märkega nende volituste ulatuse kohta;
 - (b) „EU Inc.“-äriühingu puhul:
 - i. „EU Inc.“-äriühingu registreerinud äriregister;
 - ii. „EU Inc.“-äriühingu nimi;
 - iii. „EU Inc.“-äriühingu õiguslik vorm;
 - iv. „EU Inc.“-äriühingu registrijärgne asukoht;
 - v. „EU Inc.“-äriühingu registrinumber;
 - vi. „EU Inc.“-äriühingu EUID;

- vii. selliste isikute määramine ja andmed, kes on äriühingu seadusjärgse organina või sellise organi liikmena volitatud esindama äriühingut tehingutes kolmandate isikutega või kohtus vastavalt äriühingu poolt artikli 25 kohaselt avalikustatule;
 - viii. „EU Inc.“-äriühingu likvideerimine, likvideerijate määramine, andmed nende kohta ja nende volitused, samuti likvideerimismenetluse lõppemine vastavalt äriühingu poolt artikli 25 kohaselt avalikustatule;
 - ix. maksejõuetus-, kokkuleppe-, kompromissi tegemise või muu analoogiline menetlus, mis on käimas „EU Inc.“-äriühingu suhtes;
 - x. filiaali sulgemine.
- 3. Direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 30a sätteid, milles käsitletakse automaatset teabevahetust äriühingu registreerinud äriregistri ja filiaali registreerinud äriregistri vahel, kohaldatakse ka „EU Inc.“-äriühinguga seotud andmete muutumise suhtes.
 - 4. Direktiivi (EL) 2017/1132 artiklite 20, 28c ja 34 sätteid, milles käsitletakse automaatset teabevahetust äriühingu registreerinud äriregistri ja filiaali registreerinud äriregistri vahel, kohaldatakse *mutatis mutandis* ka „EU Inc.“-äriühingute ja nende piiriüleste filiaalide suhtes.

Artikkel 41

Piiriülene liikuvus

„EU Inc.“-äriühingu piiriülene ümberkujundamine, ühinemine või jagunemine toimub direktiivi (EL) 2017/1132 I, II ja IV peatüki kohaselt.

V PEATÜKK. TEGEVUS

Artikkel 42

Äriühingu organid

- 1. „EU Inc.“-äriühingu tegevusnormid ja selle juhtimise tingimused sätestatakse põhikirjas.
- 2. Äriühingul on juhatus, mis vastutab selle juhtimise eest. Juhatus koosneb ühest või mitmest füüsilisest isikust (edaspidi „juhatuse liige“). Vähemalt üks juhatuse liikmetest peab olema liidu resident.
- 3. Juhatus võib teostada kõiki äriühingu volitusi, milleks ei ole artiklis 4 sätestatud normide kohaselt vaja üldkoosolekut või muud põhikirjajärgset organit.
- 4. Üldkoosolek on volitatud igal ajal määrama või ametist vabastama juhatuse liikmeid ning kiitma heaks raamatupidamise aastaaruannet ja tegutsema muudes käesolevas määruses ja põhikirjas kindlaks määratud küsimustes. Üldkoosolek võib anda juhatusele suuniseid. Kõnealused suunised on juhatusele siduvad, välja arvatud juhul, kui need on vastuolus artiklist 4 tulenevalt kohaldatavate normidega.

Artikkel 43

Äriühingu esindamine

1. „EU Inc.“-äriühingut esindab selle juhatus. Kui „EU. Inc“-äriühingul on mitu juhatuse liiget, esindavad nad äriühingut ühiselt ja neid nimetatakse „kaasjuhtideks“.
2. Kui „EU Inc.“-äriühingul on mitu juhatuse liiget, võib põhikirjas sätestada või üldkoosolekul otsustada, et kõik või osa juhatuse liikmetest võivad esindada äriühingut üksinda. Sellisele volituste piirangule võib kolmanda isiku vastu tugineda üksnes juhul, kui see on tehtud artiklite 25 ja 27 kohaselt avalikult kättesaadavaks.
3. Kolmanda isiku vastu ei või tugineda muudele juhatuse liikmete volituste piirangutele, mis tulenevad põhikirjast või põhikirjajärgse organi otsusest.
4. Juhatuse liikmete tehtud toimingud on „EU Inc.“-äriühingu jaoks siduvad, isegi kui need toimingud jäävad äriühingu tegevusalast välja.
5. Juhatuse liikmed võivad delegeerida mis tahes volituse teisele isikule, kes peab delegeeritud volituse kasutamisel kinni pidama kõigist kohustustest, mis juhatuse liikmed on talle pannud.

Artikkel 44

Juhatuse liikme ülesanded

1. Ilma et see piiraks konkreetsetes olukordades kehtida võivaid täiendavaid kohustusi, on juhatuse liikmed alati kohustatud tegutsema:
 - (a) kooskõlas äriühingu põhikirjaga;
 - (b) heas usus ja äriühingu parimates huvides;
 - (c) piisava hoolikuse, asjatundlikkuse ja hoolsusega.
2. Juhatuse liige vastutab äriühingu ees tegevuse või tegemata jätmise eest, mis on vastuolus käesolevast määrusest tulenevate kohustustega, põhikirjaga või üldkoosoleku otsusega ning põhjustab äriühingule kahju.
3. Juhatuse liige ei vastuta äriühingu ees:
 - (a) kahju eest, mida põhjustab äriühingule tegevusalane otsus, tingimusel et juhatuse liige tegutses heas usus ja mõistlikult ettenägeliku isikule omase hoolikusega ja tal oli alust arvata, et ta tegutseb äriühingu parimates huvides;
 - (b) kahju eest, mida põhjustab äriühingule tegevus, mis põhineb üldkoosoleku õiguspärasel otsusel.
4. Juhatuse liikmete vastutust reguleeritakse täiendavalt kehtiva riigisisese õigusega.

Artikkel 45

Juhatuse liikme huvide konflikt

1. Kui põhikirjas ei ole sätestatud teisiti, teatab juhatuse liige juhatusele, või kui ta on ainus juhatuse liige, kuid samas mitte ainus aktsionär, üldkoosolekule igast

küsimusest, mille puhul võib tema enda ja äriühingu huvide vahel tekkida huvide konflikt.

2. Juhatuse liige ei osale otsuse tegemises küsimuses, mille puhul tal on huvide konflikt, välja arvatud juhul, kui tal on selleks üldkoosoleku või põhikirja luba.

Artikkel 46

Seotud osapoolte tehingud

1. Põhikirjas võib:
 - (a) nõuda, et kõik või teatavad „EU Inc.“-äriühingu tehingud kõigi või teatavate juhatuse liikmete, aktsionäride või seotud osapooltega kiidavad heaks juhatus, üldkoosolek või sellise tehinguga mitte seotud juhatuse liikmed või aktsionärid või et neile antakse sellest teada;
 - (b) sätestada, et seotud osapoolte vahelisi tehinguid käsitatakse nende olemuse, hinna või muu omaduse tõttu „EU Inc.“-äriühingu parimate huvidega vastuolus olevana ja seetõttu neid ei sõlmita.
2. Kui juhatuse liikme või aktsionäriiga sõlmitakse tehing, mis on vastuolus lõike 1 kohaselt vastu võetud põhikirja asjaomaste sätetega, vastutab kõnealune juhatuse liige või aktsionär kahju eest, mida tehing „EU Inc.“-äriühingule põhjustab.
3. Kui „EU Inc.“-äriühing on ühe aktsionäriiga äriühing, vormistatakse tehingud ainuaktsionäri ja tema esindatava äriühingu vahel kirjalikult, välja arvatud juhul, kui need tehingud on seotud jooksvate toimingutega tavalistes tingimustes.

Artikkel 47

Elektrooniliste vahendite kasutamine koosolekuteks ja hääletamiseks

1. Üldkoosolek ja juhatuse koosolekud võivad toimuda täielikult internetis või hübriidkujul. Liikmesriigid ei kehtesta nõudeid või tingimusi, mis piiraksid võimalusi pidada koosolekuid ja hääletada elektrooniliste vahendite abil.
2. Juhatus määrab kindlaks, milliseid elektroonilise sidepidamise vahendeid kasutatakse.
3. Internetipõhise ja hübriidvormis üldkoosoleku puhul tagab äriühing aktsionäridele võimaluse:
 - (a) reaajas koosolekul viibida ja osaleda;
 - (b) kasutada oma hääleõigust;
 - (c) identifitseerida ennast elektrooniliste vahendite abil, mida juhatus peab kehtivaks, et tagada osaluse ehtsus.

Artikkel 48

Kirjalikud otsused

1. Aktsionäride otsused võetakse vastu üldkoosolekul, välja arvatud juhul, kui põhikirjas on sätestatud, et otsuseid võib võtta vastu kirjalikult ilma koosolekuta, või kui kõik aktsionärid annavad kirjaliku nõusoleku kirjalikuks hääletamiseks.

2. Kirjalik otsus loetakse vastuvõetuks, kui selle on allkirjastanud nõutav häälteenamus nõuetekohase hääleõigusega aktsionäre. Nõutav häälteenamus on sama, mida nõutakse otsuse vastuvõtmiseks üldkoosolekul.
3. Kirjalikud otsused võib võtta vastu elektrooniliste vahenditega, tingimusel et:
 - (a) kavandatava otsuse tekst saadetakse kõigile aktsionäridele või tehakse neile kättesaadavaks digitaalsel kujul;
 - (b) aktsionärid väljendavad oma nõusolekut püsival ja kontrollitaval viisil (sealhulgas tavalise elektroonilise suhtluse teel) ning
 - (c) nõusolekut väljendavad isikud saab usaldusväärselt identifitseerida.
4. Käesoleva artikli kohaselt vastu võetud kirjalikel otsustel on samasugune õiguslik mõju kui üldkoosolekul vastu võetud otsustel.
5. Kui „EU Inc.“-äriühing on ühe aktsionäri äriühing, vormistatakse üldkoosoleku volitusi kasutava ainuaktsionäri otsused kirjalikult.

Artikkel 49

Kvoorum ja häälteenamus

1. Aktsionäride otsuste puhul on kvoorumiks vaja, et koosolekul oleks kohal või esindatud hääleõiguslike aktsiate lihthäälteenamus, kui põhikirjas ei ole sätestatud teisiti.
2. Aktsionäride otsused võetakse vastu lihthäälteenamusega, kui põhikirjas ei ole sätestatud teisiti.
3. Põhikirja muudatused võetakse vastu antud häälte kahekolmandikulise kvalifitseeritud enamusega, kui põhikirjas ei ole sätestatud teisiti. Kui muudatusega suurendatakse aktsionäri finantskohustusi või -vastutust, on selleks vaja ka kõnealuse aktsionäri sõnaselget nõusolekut.

Artikkel 50

Põhikirja muutmine

1. „EU Inc.“-äriühingu põhikirja võib muuda artikli 49 lõike 3 kohaselt vastu võetud üldkoosoleku otsusega.
2. Juhatuse liikmed võivad teha põhikirjas ilma üldkoosoleku otsusteta redaktsioonilisi muudatusi, mis ei ole sisulist laadi.

Artikkel 51

Aktsialiigiga kaasnevate õiguste kaitse

1. Üldkoosoleku või juhatuse otsus, millega muudetakse konkreetseid õigusi, eesõigusi või privileege, mis kaasnevad teatava aktsialiigiga, ei jõustu ilma kõnealust liiki aktsiate omanike heakskiiduta.
2. Kui põhikirjas ei ole sätestatud teisiti, käsitatakse aktsialiigiga kaasnevaid õigusi muutvate otsustena muu hulgas järgmisi sündmusi:
 - (a) aktsialiigi nimiväärtuse (kui see on olemas) või dividendiõiguste vähendamine;

- (b) kasumi või likvideerimistulude väljamakse järjekorra muutmine;
 - (c) uue aktsialiigi loomine, millega kaasnevad õigused on suuremad olemasoleva aktsialiigiga kaasnevatest õigustest.
3. Kui põhikirjas ei ole sätestatud teisiti, on lõikes 1 osutatud heakskiiduks vaja mõjutatud liiki aktsiate omanike antud hääle kahekolmandikulist kvalifitseeritud enamust.

Artikkel 52

Aktsionäri loobumine

1. Kui pädev kohus leiab „EU Inc.“-äriühingu aktsionäri esitatud hagi põhjal, et äriühingut on juhitud või juhitakse kõnealust aktsionäri survestaval viisil, teeb kohus äriühingule ja selle ülejäänud aktsionäride korralduse omandada kõnealuse aktsionäri aktsiad.
2. Lõikes 1 osutatud hagi esitatakse „EU Inc.“-äriühingu ja selle ülejäänud aktsionäride vastu.
3. Kui pädev kohus teeb otsuse hageja kasuks, ostab „EU Inc.“-äriühing ülejäänud aktsionäride arvel proportsionaalselt neile kuuluvate aktsiate arvuga hagejale kuuluvad aktsiad, makstes nende eest hinna, mis vastab kohtu kindlaks määratud õiglasele väärtusele lõikes 1 osutatud hagi kättetoimetamise kuupäeval. Kohus määrab kindlaks ka tähtaja, mille jooksul tuleb taganenud aktsionärile tasuda aktsiate hind koos hagi kättetoimetamise kuupäevast alates kogunenud intressiga.
4. „EU Inc.“-äriühing ja selle ülejäänud aktsionärid vastutavad lõikes 3 osutatud aktsiate hinna tasumise eest solidaarselt.

VI PEATÜKK. DIGITAALNE AKTSIARAAMAT, AKTSIAD JA AKTSIATE VÕÕRANDAMINE

Artikkel 53

Nimelised aktsiad

1. „EU Inc.“-äriühingu aktsiad on elektroonilised ja need kantakse digitaalsesse aktsiaraamatusse. Aktsiate kandmisega digitaalsesse aktsiaraamatusse luuakse nendega kaasnevad õigused ja see tõendab kõnealuste aktsiate omandiõigust.
2. Põhikirjas võib sätestada, et aktsiate väljalaskmiseks, aktsiaraamatusse kandmiseks ja võõrandamiseks kasutatakse hajusraamatu tehnoloogiat või muid digilahendusi.
3. „EU Inc.“-äriühingul ei ole esitajaaktsiaid.

Artikkel 54

Digitaalne aktsiaraamat

1. Iga „EU Inc.“-äriühing loob registreerimisel digitaalse aktsiaraamatu, hoiab seda ajakohasena ning tagab selle tervikluse ja turvalisuse; digitaalne aktsiaraamat peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:
 - (a) kõigi aktsionäride nimed ja aadressid;

- (b) igale aktsiale antud tunnus;
 - (c) aktsia nimiväärtus, kui see on olemas;
 - (d) iga aktsia märkimise kuupäev;
 - (e) aktsia tagasiostetavus, kui see on asjakohane;
 - (f) kõigi aktsionäri tasutud või tasumisele kuuluvate rahaliste sissemaksete summad, kui neid on;
 - (g) kõigi aktsionäri tasutud või tasumisele kuuluvate mitterahaliste sissemaksete väärtus ja laad, kui neid on;
 - (h) võõrandatud aktsia omandamise kuupäev;
 - (i) iga aktsia võõrandamise järjekorranumber;
 - (j) iga aktsia liik, kui aktsialiike on mitu;
 - (k) aktsionäride ühise esindaja nimi ja aadress, kui aktsia kuulub mitmele aktsionärile;
 - (l) aktsiale seatud koormist või panti või aktsiaga seotud õiguste piirangut käsitlev teave ning kasusaaja nimi, kui neid on.
2. Digitaalsele aktsiaraamatule on juurdepääs kõigil aktsionäridel ja muudel huvitatud isikutel, kellel on määruse (EL) 2016/679 kohaselt selle vastu õigustatud huvi.
 3. Pärast iga aktsia võõrandamist väljastab „EU Inc.“-äriühing selle omandanud uuele aktsionärile tema taotluse korral põhjendamatu viivitusega digitaalse aktsiatähe. Digitaalne aktsiatäht kinnitab, et kõnealune isik on aktsionär.
 4. Digitaalne aktsiatäht peab sisaldama järgmist:
 - (a) digitaalse aktsiaraamatu väljavõte, mis sisaldab kogu lõikes 1 osutatud teavet aktsiatähte taotleva aktsionäri omandiõiguse kohta;
 - (b) põhiline õiguslik teave „EU Inc.“-äriühingu kohta, sealhulgas vähemalt selle registrijärgne asukoht, EUID ja aktsiate koguarv;
 - (c) digitaalne ajatempel, mis kinnitab aktsia aktsiaraamatusse kandmise kuupäeva;
 - (d) aktsiale seatud koormise või panti või aktsiaga seotud õiguste piirangu kohta aktsiaraamatusse tehtud kandeid käsitlev avaldus.
 - (e) Liikmesriigid ei kehtesta digitaalses aktsiatähes minimaalselt sisalduma pidavale teabele ega selle vormile lisanõudeid.
 5. Äriühing või selle juhatuse liige või juhatuse delegeeritud isik kuupäevastab digitaalse aktsiatähe kvalifitseeritud e-ajatempliga ja varustab selle kvalifitseeritud e-templiga või allkirjastab selle kvalifitseeritud e-allkirjaga määruse (EL) nr 910/2014 kohaselt või [väljaannete talitus: viide ettepanekule: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa ettevõtlikukrute loomise kohta] osutatud Euroopa ettevõtlikukru abil.

Digitaalne aktsiatäht võib sobida kokku Euroopa digiidentiteedikukruga [väljaannete talitus: ettepanekule: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa ettevõtlikukrute loomise kohta].

Artikkel 55

Aktsiate võrdsus ja aktsialiigid

1. Kõigi „EU Inc.“-äriühingu aktsiatega kaasnevad võrdsed õigused ja kohustused, kui lõikes 2 ei ole sätestatud teisiti. „EU Inc.“-äriühing kohtleb kõiki samas seisundis aktsionäre võrdselt.
2. Põhikirjas võib sätestada mitu aktsialiiki, millega kaasnevad erinevad õigused ja kohustused. Aktsiad, millega kaasnevad samad õigused ja kohustused, kuuluvad samasse aktsialiiki.
3. Lõikes 1 osutatud õiguste ja kohustuste hulka võivad muu hulgas kuuluda eesõigus kasumi või likvideerimistulude väljamaksetele, vetoõigus, õigus mitmele häälele, hääleõiguse puudumine, teatavat liiki aktsiatega kaasnevad muud konkreetsed juhtimisõigused ning aktsiate võõrandamisega seotud õigused ja kohustused.

Artikkel 56

Aktsionäri õiguste kasutamine

1. Aktsiaga kaasnevad aktsionäri õigused jõustuvad artikli 54 lõikes 1 loetletud teabe kandmisel digitaalsesse aktsiaraamatusse.
2. Kui aktsia kuulub ühiselt mitmele isikule, määravad nad ühise esindaja, kes kasutab äriühingus nende õigusi aktsionäridena. Aktsia kaasomanikud vastutavad aktsiaga kaasnevate kohustuste eest solidaarselt.
3. „EU Inc.“-äriühing annab aktsionäridele enne üldkoosolekut selle päevakorras olevate punktide kohta piisavalt teavet.
4. Igal aktsionäril on õigus esitada küsimusi seoses üldkoosoleku päevakorras olevate küsimustega. Äriühing vastab neile küsimustele, tingimusel et juhatus ei leia, et taotletud teabe avalikustamine tekitaks äriühingule olulist kahju või oleks õigusvastane.
5. Põhikirjas võib sätestada, et kõigil või teatavatel aktsionäridel on taotluse korral õigus tutvuda äriühingu arvepidamisega.
6. Kahtluse korral, et äriühing on oluliselt rikkunud õigusnorme või põhikirja, võivad aktsionärid, kellele kuulub vähemalt kümnendik (1/10) aktsiatest, igal ajal taotleda pädevalt kohtu- või haldusasutuselt sõltumatu eksperdi määramist, kes teostab uurimise. Taotluses tuleb esitada kahtluse konkreetsed põhjused ja uurimise eesmärk. Põhikirjaga võib anda lõikes 1 osutatud õiguse ka teatavatele aktsionäridele või aktsionäridele, kellele kuulub vähem kui kümnendik aktsiatest.
7. Pädev kohtu- või haldusasutus määrab kindlaks lõikes 6 osutatud uurimise ulatuse. Äriühing võimaldab eksperdile juurdepääsu oma dokumentidele ja andmetele ning ta võib taotleda oma uurimise jaoks teavet juhatuselt. Ekspert esitab uurimise tulemuste kohta aruande, mis tehakse kättesaadavaks kõigile aktsionäridele. Aruanne ei tohi sisaldada ärisaladusi ega tundlikku äriteavet.
8. Artiklis 6 osutatud sõltumatu eksperdi töötasu maksab äriühing. Põhikirjas võib sätestada, et uurimist taotlenud aktsionärid hüvitavad äriühingule kõnealuse töötasu, kui aruandes ei tehta kindlaks, et õigusnorme või põhikirja on oluliselt rikutud.

Artikkel 57

Hääleõigus

1. Üks aktsia annab alati ühe hääle, kui põhikirjas ei ole sätestatud teisiti.
2. Aktsionär ei või hääletada eri aktsiate eest eri moodi, kui põhikirjas ei ole sätestatud teisiti.
3. Põhikirjas võib sätestada, et teatav aktsia ei anna üldse hääleõigust või ei anna hääleõigust teatavates üldkoosolekul arutatavates küsimustes.
4. Kui aktsia ei anna hääleõigust lõikes 3 osutatud küsimuses, ei võeta seda üldkoosolekul kõnealuses küsimuses kvoorumi ja häälteenamuse arvutamisel arvesse.

Artikkel 58

Aktsiate võõrandamine

1. „EU Inc.“-äriühingu aktsiad on vabalt võõrandatavad, kui põhikirjas ei ole sätestatud teisiti.
2. Sissemaksete eest, mis on võõrandamise ajal veel aktsiate eest tasumata, vastutavad äriühingu ees solidaarselt omandaja ja võõrandaja.

Artikkel 59

Digitaalne aktsiate võõrandamise menetlus

1. Aktsiate võõrandamise ja selle kohta digitaalsesse aktsiaraamatusse kande tegemise võib teostada täielikult internetipõhiselt.
2. Liikmesriigid ei kehtesta nõudeid ega tingimusi, mis piiravad võimalust teostada aktsiate võõrandamise ja selle kohta digitaalsesse aktsiaraamatusse kande tegemise täielikult internetipõhiselt.
3. Aktsiate võõrandamine loetakse kehtivaks, kui selle kohta on sõlmitud leping, mis on varustatud kvalifitseeritud e-templiga või allkirjastatud kvalifitseeritud e-allkirjaga määruse (EL) nr 910/2014 tähenduses, sealhulgas [*väljaannete talitus: viide ettepanekule: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa ettevõtuskukrute loomise kohta*] osutatud Euroopa ettevõtuskurku abil.
4. Kui lepinguosalisel ei ole võimalik kasutada lõikes 1 osutatud kvalifitseeritud e-templit või kvalifitseeritud e-allkirja, võib võõrandamislepingu sõlmida täiustatud e-templi või täiustatud e-allkirja teel määruse (EL) nr 910/2014 tähenduses, tingimusel et sellele lisatakse isikusamasuse tõend, mida on kontrollinud kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja määruse (EL) nr 910/2014 tähenduses.
5. Liikmesriigid ei kehtesta võõrandamise õiguslikuks kehtimiseks lisaformaalsusi, sealhulgas notariaalakti nõuet.
6. Aktsiate võõrandamine jõustub alles siis, kui selle kohta on tehtud kanne digitaalsesse aktsiaraamatusse. Mõlemad aktsiate võõrandamise osalised teatavad „EU Inc.“-äriühingule aktsiate võõrandamisest kirjalikult elektrooniliste vahendite kaudu ning esitavad allkirjastatud lepingu koos artikli 54 lõikes 1 osutatud teabega.
7. Kui „EU Inc.“-äriühing saab aktsiate võõrandamise täieliku teate, vaatab äriühing dokumendid läbi, et kontrollida võõrandaja õiguslikku alust aktsiad võõrandada ja kooskõla äriühingu põhikirjaga.

8. „EU Inc.“-äriühing teeb võõrandamise kohta kande oma digitaalsesse aktsiaraamatusse või teatab lepinguosalistele kande tegemisest keeldumise põhjused kolme tööpäeva jooksul alates lõikes 4 osutatud täieliku teate kättesaamisest.
9. Võõrandamise kohta kande tegemisel digitaalsesse aktsiaraamatusse väljastab „EU Inc.“-äriühing kohe uuele aktsionärile digitaalse aktsiatähe.
10. Kui on leidnud aset ilmselge või tehniline viga või pettus või äriühing ei ole teinud kannet õiguspäraselt teostatud võõrandamise kohta, parandatakse digitaalsesse aktsiaraamatusse kantud andmeid riigisisese õiguse kohaselt.

Artikkel 60

Juurdepääs avalikule aktsiaturule

1. Liikmesriigid ei keela „EU Inc.“-äriühingul taotleda oma aktsiate kauplemisele võtmist mitmepoolses kauplemissüsteemis, tingimusel et äriühing järgib liidu ja riigisisese õiguse kehtivaid nõudeid.
2. „EU Inc.“-äriühing võib taotleda oma aktsiate kauplemisele võtmist reguleeritud turul, kui liikmesriigid on sätestanud selle võimaluse oma õiguses ning ta järgib liidu ja riigisisese õiguse kehtivaid nõudeid.

VII PEATÜKK – RAHASTAMINE

Artikkel 61

Nimiväärtuseta aktsiad

1. „EU Inc.“-äriühingu aktsiatel ei ole nimiväärtust ja need ei moodusta osa äriühingu kapitalist (nimiväärtuseta aktsiad), kui põhikirjas ei ole sätestatud teisiti.
2. Kui põhikirjas on ette nähtud, et aktsiatel on nimiväärtus (nimiväärtusega aktsiad), moodustab iga aktsia nimiväärtus osaväärtuse äriühingu kapitalist. Kõik äriühingu aktsiad on sama nimiväärtusega.
3. „EU Inc.“-äriühingul ei tohi olla mõlemaid, nii nimiväärtusega kui ka nimiväärtuseta aktsiaid.

Artikkel 62

Kapitali suurus

1. Äriühingule ei ole kehtestatud miinimumkapitali suurust ja ta pea aja jooksul kapitali ega kohustuslikku reservi suurendama.
2. Äriühingu kapital on väljendatud eurodes või äriühingu registreerimise liikmesriigi ametlikus vääringus, kui liikmesriigi ametlik vääring ei ole euro.
3. Kui äriühing laseb välja nimiväärtusega aktsiaid, on iga aktsia eest tasutud sissemaks kapitali võrdne selle nimiväärtusega. Kapital märgitakse täielikult.

Artikkel 63

Omakapitali säilitamine

1. Äriühingu kapitali säilitamiseks nõutavat vara ei jaotata aktsionäride vahel, välja arvatud juhul, kui kapitali vähendatakse vastavalt artiklile 77.
2. Aktsiate eest tehtud sissemakse või selle osa suhtes, mis jäetakse kapitali sisse maksmata, ei kohaldata lõike 1 kohaseid piiranguid ja seda võib vastavalt artiklile 72 vabalt jaotada, kui põhikirjas ega uute aktsiate väljalaskmise otsuses ei ole sätestatud teisiti.

Artikkel 64

Aktsiate eest tehtav sissemakse

1. Aktsionärid teevad aktsiate eest kokkulepitud sissemakse vastavalt põhikirjale või uute aktsiate väljalaskmise otsusele.
2. Aktsiate eest võib teha sissemakse mis tahes majandusliku väärtuse üleandmise teel, sealhulgas rahamaksetena ja mitterahaliste maksetena vastavalt artiklis 65 sätestatud nõuetele.
3. Aktsiaid võib välja lasta kapitali tehtava sissemakse eest või sissemakse eest, mida ei tehta kapitali, või sissemakse eest, mis kujutab endast mõlema kombinatsiooni.
4. Kapitali tehtav sissemakse tehakse täielikult aktsiate väljalaskmise ajal.
5. Põhikirjas või uute aktsiate väljalaskmise otsuses võib sätestada, et see osa sissemaksest, mida ei tehta kapitali, tasutakse kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul või äriühingu taotluse alusel. Igal juhul tehakse kogu sissemakse hiljemalt viie aasta möödumisel aktsiate väljalaskmise kuupäevast.

Artikkel 65

Nõuded mitterahalisele sissemaksele

1. Kapitali võib teha mitterahalise sissemakse, välja arvatud juhul, kui see kujutab endast töö tegemise või teenuste osutamise kohustust.
2. Aktsiate eest tehtud mitterahalisel sissemaksel peab olema kindlaksmääratav väärtus. Mitterahaline sissemakse esimeste aktsiate eest määratakse kindlaks põhikirjas. Kui mitterahalise sissemakse eest lastakse välja uusi aktsiaid, määratakse sissemakse väärtus kindlaks aktsiate väljalaskmise otsuses.
3. Enne kui aktsiaid mitterahalise sissemakse eest välja lastakse, peavad üks või mitu haldus- või õigusasutuse nimetatud või heakskiidetud sõltumatut eksperti koostama aruande.
4. Lõikes 3 osutatud eksperdiaruanne sisaldab vähemalt iga sellise vara kirjeldust, mille eest sissemakse tehti, ja väärtuse hindamiseks kasutatud meetodeid ning selles märgitakse, kas kõnealuseid meetodeid kasutades kindlaksmääratud väärtused vastavad vähemalt lõike 2 kohaselt täpsustatud väärtustele. Aruanne esitatakse ja avaldatakse äriregistris.
5. Põhikirjas või üldkoosoleku otsuses, mis on vastu võetud põhikirja muutmiseks vajaliku häälteenamusega, võib loobuda lõikes 3 osutatud eksperdiaruande nõudest mitterahalise sissemakse või selle osa korral, mida ei tehta kapitali. Eksperdiaruandest loobumise otsus esitatakse ja avaldatakse põhikirjas.

6. Kui mitterahaline sissemakse oli aktsiate märkimise kuupäeval selle õiglase väärtusega võrreldes märkimisväärselt ülehinnatud, peab aktsionär, kes sellise sissemakse tegi, äriühingule puudujäägi hüvitama.

Artikkel 66

Esimeste aktsiate väljalaskmine

1. Esimeste aktsiate märkimine kuulutatakse välja põhikirjas.
2. Esimesed aktsiad registreeritakse digitaalses aktsiaraamatus selle loomise ajal.

Artikkel 67

Uute aktsiate väljalaskmine

1. Uute aktsiate väljalaskmise otsus tehakse üldkoosolekul.
2. Põhikirjas võib volitada juhatust või muud äriühingu organit tegema otsuseid uute aktsiate väljalaskmise kohta kindlaksmääratud maksimaalse arvu aktsiate ulatuses. Selline volitus võib anda juhatusele või muule äriühingu organile õiguse piirata rahalise sissemakse eest väljalastud uute aktsiate ostueesõigust või selle välistada.
3. Uute aktsiate väljalaskmise otsuses nähakse ette väljalastavate aktsiate arv ja aktsia eest tehtav sissemakse ning märgitakse, kas teatav osa sissemaksest tehakse kapitali.
4. Uusi aktsiaid võib märkida täielikult internetipõhiselt. Liikmesriigid ei tohi kehtestada nõudeid ega tingimusi, mis piiravad võimalust märkida uusi aktsiaid täielikult internetipõhiselt, sealhulgas nõuet aktsiate märkijatele, et nad taotleksid maksukohustuslasena registreerimise numbrit isiklikult.
5. Aktsiate märkimine loetakse kehtivaks, kui äriühing ja märkija on sõlminud lepingu, millel on kvalifitseeritud e-tempel või mis on allkirjastatud kvalifitseeritud e-allkirjaga määruse (EL) nr 910/2014 tähenduses.
6. Kui märkijal ei ole võimalik kasutada lõikes 1 osutatud kvalifitseeritud e-templi või kvalifitseeritud e-allkirja, võib lepingu sõlmida täiustatud e-templi või täiustatud e-allkirja teel määruse (EL) nr 910/2014 tähenduses, tingimusel et sellele lisatakse isikusamasuse tõend, mida on kontrollinud kvalifitseeritud usaldusteenuse osutaja määruse (EL) nr 910/2014 tähenduses.
Liikmesriigid ei kehtesta märkimise õiguspärasuse tagamiseks lisaformaalsusi, sealhulgas notariaalakti nõuet.
7. Uute aktsiate märkimise korral fikseeritakse märkija, märkimise aluseks olev aktsiate väljalaskmise otsus, märgitavad aktsiad, tasutav sissemakse ja see, kas teatav osa sissemaksest tehakse kapitali.
8. Juhatas registreerib uued märgitud aktsiad põhjendamatu viivitusega pärast seda, kui kõik märkimisega vahetult kaasnevad sissemaksed on täielikult tehtud ja kõik märkimise tingimused on täidetud.
9. Juhatas ajakohastab vastavalt artiklile 27 põhikirjas märgitud aktsiate arvu ja kapitali sissemakse korral kapitali suuruse.

Artikkel 68

Instrumendid, mis annavad õiguse uutele aktsiatele

1. Otsus vahetusinstrumentide, ostutähtede või muude instrumentide kohta, mis annavad õiguse uutele aktsiatele, tehakse üldkoosolekul.
2. Põhikirjas võib volitada juhatust või muud äriühingu organit tegema otsuse lasta välja instrumente, mis annavad õiguse teatavale arvule uutele aktsiatele. Selline volitus võib anda juhatusele või muule äriühingu organile õiguse piirata uutele aktsiatele õiguse andvate instrumentide ostueesõigust või selle välistada.
3. Otsuses selliste instrumentide väljalaskmise kohta, mis annavad õiguse uutele aktsiatele, määratakse väljalaskmise eesmärk, isikud või isikute rühm, kellele instrumente pakutakse, väljalastavate instrumentide arv ning instrumentide eest tasutav sissemakse ja uute aktsiate vahetamise või märkimise tingimused.
4. Juhatus teeb otsuse uute aktsiate väljalaskmise kohta, et rahuldada nõudeid, mis tulenevad instrumentidest, mis annavad õiguse uutele aktsiatele. Kõnealuste aktsiate väljalaskmise suhtes kohaldatakse artiklites 64 ja 65 ning artikli 67 lõigetes 3–8 sätestatud nõudeid uute aktsiate kohta. Vahetusinstrumendi abil nõuete vahetamist uute aktsiate vastu käsitatakse rahalise sissemaksena. Kui äriühingu aktsiatel on nimiväärtus, võib aktsia nimiväärtuse ja vahetusinstrumendi madalama väljalaskehinna vahe katta vahenditest, mille juhatus on määranud väljamakseteks artikli 72 kohaselt.

Artikkel 69

Eesõigus

1. Kui põhikirjas ei ole sätestatud teisiti, pakutakse rahalise sissemakse eest välja lastud uusi aktsiaid või artiklis 68 osutatud instrumente, mis annavad õiguse uutele aktsiatele, ostueesõiguse alusel aktsionäridele proportsionaalselt nende osalusega. Aktsionäridel ei ole eesõigust selliste uute aktsiate omandamisel, mis on välja lastud selleks, et rahuldada nõudeid, mis tulenevad instrumentidest, mis annavad õiguse uutele aktsiatele.
2. Aktsionärid võivad oma eesõigust kasutada neljateistkümne (14) päeva jooksul alates pakkumise tegemisest.
3. Kui üldkoosolek või juhatus, keda on volitatud vastavalt artikli 67 lõikele 2 või artikli 68 lõikele 2, teeb otsuse lasta välja uusi aktsiaid või artiklis 68 osutatud instrumente, mis annavad õiguse uutele aktsiatele, võib ta muuta kõnealuse väljalaskmisega seotud eesõigust või selle välistada

Artikkel 70

Kapitali suurendamine

1. Kapitali võib suurendada järgmiselt:
 - (a) lasta välja uusi aktsiaid sissemaksete eest kapitali, nagu on sätestatud artiklis 64;
 - (b) muuta reservid kapitaliks (kapitali suurendamine reservidest).
2. Kapital loetakse suurendatuks, kui teave suurendamise kohta on avaldatud äriregistris.

Artikkel 71

Kapitali suurendamine reservidest

1. Otsus suurendada kapitali reservidest tehakse üldkoosolekul.
2. Põhikirjas võib volitada juhatust või muud äriühingu organit tegema otsust suurendada kapitali reservidest.
3. Otsuses suurendada kapitali reservidest märgitakse suurendamise summa ja reservid, mis muudetakse kapitaliks. Kapitaliks ei muudeta teatavaid sihtotstarbelisi reserve, välja arvatud juhul, kui kõnealune muutmine on kooskõlas nende sihtotstarbega.
4. Juhatusele on ajakohastab vastavalt artiklile 27 kapitali suuruse ja kui äriühingu aktsiatel on nimiväärtus, põhikirjas märgitud aktsia nimiväärtuse.

Artikkel 72

Väljamaksed

1. Otsus väljamaksete kohta tehakse üldkoosolekul.
2. Põhikirjas võib volitada juhatust või muud äriühingu organit tegema otsuseid väljamaksete kohta.
3. Väljamakseotsus jõustub ainult siis, kui juhatuse kinnitab kõikide juhatuse liikmete allkirjastatud avalduses, et viimaste finantsaruannete põhjal ning äriühingu praeguse ja tulevase majandustegevuse põhjaliku analüüsimise tulemusel on ta jõudnud põhjendatud arvamusele, et pärast väljamaksmist:
 - (a) on viimases bilansis esitatud varade kogusumma suurem kui kohustuste ja kapitali kogusumma (bilansitest) ning
 - (b) äriühing on võimeline tasuma oma võlad ettenähtud ajal tavapärase äritegevuse käigus 12 kuu jooksul pärast väljamakse kuupäeva (maksevõimelisuse test).
4. Kui äriühing teeb väljamakseid, rikkudes lõiget 1, 2 või 3, või kui lõikes 2 osutatud avalduse allkirjastanud juhatuse liikmed teadsid või asjaolusid arvesse võttes oleksid avalduse tegemise ajal pidanud teadma, et pärast väljamakset ei ole äriühingu varade kogusumma suurem kui kohustuste ja kapitali kogusumma või et äriühing ei suuda enam tasuda oma võlgu 12 kuu jooksul pärast väljamakse kuupäeva, vastutavad nad solidaarselt äriühingu ees väljamakse tõttu tekkinud kahju eest.
5. Kui aktsionär on saanud väljamakse, mille tegemisel rikuti lõiget 1, 2 või 3, või kui aktsionär teadis või asjaolusid arvesse võttes oleksid väljamakse tegemise ajal pidanud teadma, et pärast väljamakset ei ole äriühingu varade kogusumma suurem kui kohustuste ja kapitali kogusumma või et äriühing ei suuda enam tasuda oma võlgu 12 kuu jooksul pärast väljamakse kuupäeva, peab aktsionär tagastama väljamakse äriühingule sellises ulatuses, nagu seda nõuavad võlausaldajate ees võetud kohustused.

Artikkel 73

Oma aktsiate märkimine

1. Äriühing ei tohi oma aktsiaid ise märkida. Aktsiad, mis on käesolevat lõiget rikkudes märgitud äriühingu nimel, loetakse märgituks äriühingu asutajate poolt või uute

aktsiate väljalaskmise korral kõigi juhatuse liikmete poolt, kes vastutavad solidaarselt aktsiate eest tehtava sissemakse eest.

2. Kui äriühingu aktsiaid märgib oma nimel, kuid äriühingu huvides tegutsev isik, loetakse selline märkimine sooritatuks kõnealuse isiku enda arvele.

Artikkel 74

Oma aktsiate omandamine

1. Üldkoosolek teeb otsuse äriühingu oma aktsiate omandamise kohta sissemakse eest või oma aktsiate tagatiseks võtmise kohta.
2. Põhikirjas võib volitada juhatust või muud äriühingu organit tegema otsuseid, mille kohaselt võib oma aktsiaid omandada sissemakse eest või tagatiseks võtta kindlaksmääratud maksimaalse arvu aktsiate ulatuses.
3. Äriühing ei või omandada oma aktsiaid ega neid tagatiseks võtta enne, kui sissemakse nende eest on täielikult tehtud.
4. Äriühing omandab oma aktsiaid sissemakse eest üksnes vahenditest, mille kohta juhatuse on kindlaks määranud, et need on väljamaksete tegemiseks kättesaadavad vastavalt artiklile 72.
5. Äriühing võtab oma aktsiaid tagatiseks üksnes juhul, kui tagatavate nõuete summa, või kui tagatiseks võetud aktsiate väärtus on tagatavate nõuete summast väiksem, siis kõnealune väärtus ei ületa väljamaksete tegemiseks kättesaadavate vahendite summat.

Artikkel 75

Oma aktsiate kajastamine

1. Äriühing võib oma aktsiaid hoida omandis, need artiklite 58 ja 59 kohaselt võõrandada või tühistada.
2. Äriühingul ei ole seoses omandis hoitavate oma aktsiatega õigusi.
3. Oma aktsiate tühistamise otsus tehakse üldkoosolekul.
4. Põhikirjas võib volitada juhatust või muud äriühingu organit tegema otsuseid oma aktsiate tühistamise kohta.
5. Kui äriühingu aktsiatel on nimiväärtus, vähendatakse äriühingu kapitali tühistatud aktsiate nimiväärtuse võrra. Oma aktsiate tühistamise korral kannab äriühing kõigi tühistatud aktsiate nimiväärtuse summa reservi, mida käsitatakse osana äriühingu kapitalist.
6. Oma aktsiate tühistamise korral ajakohastab juhatuse vastavalt artiklile 27 aktsiate arvu ja kui äriühingu aktsiatel on nimiväärtus, siis ka põhikirjas märgitud kapitali suuruse.

Artikkel 76

Tagasiostetavad aktsiad

1. Äriühing võib välja lasta uusi aktsiaid, mille äriühing aktsionäridelt tagasi ostab (tagasiostetavad aktsiad). Aktsiad võivad vastavalt tagasiostetavate aktsiate väljalaskmise otsusele olla tagasiostetavad äriühingu, aktsionäri või mõlema valikul.
2. Tagasiostetavad aktsiad lastakse välja vastavalt artiklile 67. Lisaks artikli 67 lõigetes 3 ja 6 osutatud elementidele sätestatakse tagasiostetavate aktsiate väljalaskmise ja märkimise otsuses tagasiostmise tingimused ja viis ning tagasiostuhind või tagasiostuhinna kindlaksmääramise alus.
3. Tagasiostetavaid aktsiaid lastakse välja ainult seni, kuni äriühingul on mittetagasiostetavaid aktsiaid. Mittetagasiostetavaid aktsiaid ei tohi pärast nende väljalaskmist muuta tagasiostetavateks aktsiateks.
4. Tagasiostetavad aktsiad ostetakse tagasi üksnes juhul, kui need on täielikult sisse makstud.
5. Tagasiostmise korral tagasiostetavad aktsiad tühistatakse ja aktsionärile tuleb maksta tagasiostuhind.
6. Tagasiostuhind makstakse välja üksnes vahenditest, mille kohta juhatus on kindlaks määranud, et need on väljamaksete tegemiseks kättesaadavad vastavalt artiklile 72.
7. Tagasiostetavad aktsiad tühistatakse vastavalt artikli 75 lõigetele 5 ja 6. Juhatusel on luba tagasiostetud aktsiaid tühistada.

Artikkel 77

Kapitali vähendamine

1. Otsus kapitali vähendada tehakse üldkoosolekul.
2. Kapitali vähendamise otsuses märgitakse vähendamise eesmärk, viis ja vähendamise summa.
3. Kapitali vähendamise otsus jõustub ainult siis, kui juhatus kinnitab kõikide juhatuse liikmete allkirjastatud avalduses, et viimaste finantsaruannete põhjal ning äriühingu praeguse ja tulevase majandustegevuse põhjaliku analüüsimise tulemusel on ta jõudnud põhjendatud arvamusele, et pärast vähendamist:
 - (a) oleks viimases bilansis esitatud varade kogusumma suurem kui kohustuste kogusumma pärast kapitali vähendamist (bilansitest) ning
 - (b) on äriühing võimeline tasuma oma võlad ettenähtud ajal tavapärase äritegevuse käigus 12 kuu jooksul pärast kapitali vähendamist (maksevõimelisuse test).

Juhatus avaldusele bilansitesti ja maksevõimelisuse testi kohta lisatakse haldus- või kohtuasutuse määratud või heaks kiidetud sõltumatu eksperdi aruanne, milles kinnitatakse, et ekspert on uurinud äriühingu olukorda ega ole teadlik asjaoludest, mis viitaksid sellele, et avaldus ei ole põhjendatud.

Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata, kui kapitali vähendatakse üksnes selleks, et katta kahjusid, mida ei ole võimalik katta muudest omandiväärtpaberitest, või selleks, et samal ajal suurendada kapitali vähemalt vähendamise summa võrra. Põhikirjas võib volitada juhatust või muud äriühingu organit tegema otsuseid kapitali vähendamise kohta kõnealustel otstarvetel.

4. Juhatus ajakohastab vastavalt artiklile 27 põhikirjas märgitud kapitali suuruse ja kui see on asjakohane, ka aktsia nimiväärtuse. Kapital loetakse vähendatuks, kui teave vähendamise kohta on avaldatud äriregistris.
5. Kui äriühing vähendab kapitali, rikkudes lõikeid 1–3, või kui lõikes 3 osutatud avalduse allkirjastanud juhatuse liikmed teadsid või asjaolusid arvesse võttes oleksid avalduse tegemise ajal pidanud teadma, et pärast kapitali vähendamist ei ole äriühingu varade kogusumma suurem kui kohustuste ja kapitali kogusumma või et äriühing ei suuda enam tasuda oma võlgu 12 kuu jooksul pärast kapitali vähendamise kuupäeva, vastutavad nad solidaarselt äriühingu ees kapitali vähendamise tõttu tekkinud kahju eest.
6. Kui aktsionär on saanud kapitalist väljamakse, mille tegemisel rikuti lõiget 1–3, või kui aktsionär teadis või asjaolusid arvesse võttes oleks väljamakse tegemise ajal pidanud teadma, et pärast väljamakset ei ole äriühingu varade kogusumma suurem kui kohustuste kogusumma või et äriühing ei suuda enam tasuda oma võlgu 12 kuu jooksul pärast väljamakse kuupäeva, peab aktsionär tagastama väljamakse äriühingule sellises ulatuses, nagu seda nõuavad võlausaldajate ees võetud kohustused.

VIII PEATÜKK – ELis KOHALDATAV TÖÖTAJATE AKTSIAOPTSIOONI SCHEEM

Artikkel 78

Skeem EU-ESO

1. Äriühing võib koostada ELis kohaldatava töötajate aktsiaoptsiooni skeemi (skeem EU-ESO), mille alusel ta annab õigustatud isikutele välja ostutähti.
2. Skeemi EU-ESO alusel välja antud ostutähti võib anda ainult äriühingu ja selle tütarettevõtjate juhatuse liikmetele ja töötajatele. Skeemi EU-ESO alusel ei anta ostutähti välja isikutele, kellele otseselt või kaudselt kuuluvad äriühingu aktsiad, mis vastavad rohkem kui 25 %-le äriühingu hääleõigustest või äriühingu tuludega seotud õigustest, või kes on omanud selliseid aktsiaid 24 kuu jooksul enne emissiooni.
3. Skeemi EU-ESO koostamise otsus tehakse üldkoosolekul. Otsuses esitatakse vähemalt järgmine teave:
 - (a) õigustatud isikute rühm;
 - (b) maksimaalne ostutähtede arv, mida võib skeemi EU-ESO alusel välja anda, ja aktsiad, millele ostutähe omanikul on õigus ostutähe kasutamise korral;
 - (c) kohustuslik ooteaeg, mis peab mööduma, et skeemi EU-ESO alusel välja antud ostutähti tohiks kasutada, ja mis on vähemalt 24 kuud alates ostutähe väljaandmisest.
4. Skeemi EU-ESO alusel välja antud ostutähed ei ole võõrandatavad ja need antakse välja ilma sissemakseta.
5. Skeemi EU-ESO alusel välja antud ostutähtede kasutamise korral väljalastud uute aktsiate eest tehakse sissemakse rahas ja see peab olema täies mahus tehtud aktsiate väljalaskmise ajal.
6. Juhatusel on luba anda skeemi EU-ESO alusel välja ostutähti ja lasta välja uusi aktsiaid, et rahuldada ostutähtedest tulenevaid nõudeid. Juhatus võib skeemi EU-

ESO alusel välja antud ostutähtedest tulenevaid nõudeid rahuldada ka omandis hoitavate oma aktsiate võõrandamise teel.

7. Olemasolevatel aktsionäridel ei ole eesõigust skeemi EU-ESO alusel välja antud ostutähtedele ega uutele aktsiatele, mis on välja lastud ostutähtedest tulenevate nõuete rahuldamiseks.

Artikkel 79

Ostutähtede maksustamine skeemi EU-ESO raames

1. Käesoleva artikli sätteid kohaldatakse ostutähtede suhtes, mille „EU Inc.“-äriühing on välja andnud artiklis 78 määratletud skeemi EU-ESO alusel.
2. Ostutähest saadud tulu ei loeta tekkinuks ostutähe väljaandmise ajal, õiguste omandamise perioodil ega ka siis, kui ostutähe omanik kasutab oma õigust omandada aktsiaid. See loetakse tekkinuks ja maksustatakse seega alles siis, kui ostutähe kasutamise korral omandatud aktsiad võõrandatakse.
3. Lõikes 2 kirjeldatud tulu võrdub aktsiate õiglase turuväärtuse (müügikuupäeval) ja nende omandamise hinna vahega. Seda maksustatakse vastavalt riigisisesele õigusele.
4. Liikmesriigid tagavad, et skeemi EU-ESO alusel välja lastud ostutähti ja nende alusel ostetud aktsiaid maksustatakse vähemalt sama soodsalt kui muid töötajate aktsiaoptioone või sarnaseid instrumente asjaomase liikmesriigi õiguse alusel, tingimusel et kõik õiguslikud nõuded on täidetud.

IX PEATÜKK – MAKSEJÕULISE „EU INC.“-ÄRIÜHINGU LÕPETAMINE

Artikkel 80

Lõpetamine

1. Kui „EU Inc.“-äriühing lõpetatakse maksejõulise äriühingu likvideerimise raames, esitab ta tegevuse lõpetamist käsitleva teabe vastavalt artiklile 27 täielikult internetipõhiselt selle liikmesriigi äriregistrile, kus kõnealune äriühing on registreeritud.
2. Pärast selle teabe saamist ajakohastab lõikes 1 osutatud äriregister viivitamata „EU Inc.“-äriühingu staatuse, kajastamaks seda, et äriühing on likvideerimisel, ning teeb selle teabe vastavalt artiklile 25 kättesaadavaks.

Artikkel 81

Õigustühisus

1. „EU Inc.“-äriühingu õigustühisuse, mille tulemuseks on selle likvideerimine, saab tuvastada ainult kohtuotsusega järgmistel põhjustel:
 - (a) „EU Inc.“-äriühingul ei ole vastavalt artiklitele 7 ja 8 kehtivat põhikirja, sealhulgas ei ole põhikirjas märgitud äriühingu nime ega tegevusala ega esitatud teavet esimeste aktsiate märkimise kohta;
 - (b) „EU Inc.“-äriühingu tegevus on ebaseaduslik või vastuolus avaliku korraga;
 - (c) kõigi asutajaliikmete õigusvõime puudumine äriühingu asutamise ajal.

„EU Inc.“-äriühingut ei tohi ühelgi muul põhjusel peale käesolevas lõikes loetletud õigustühisuse aluste tunnistada olematuks ega selle asutamist absoluutselt või suhteliselt õigustühiseks või tühistatavaks.

2. Äriühingu õigustühisuse tuvastavale kohtuotsusele võib kolmanda isiku vastu tugineda siis, kui see on artikli 25 kohaselt avaldatud äriregistris. Kolmandad isikud võivad otsuse vaidlustada kuue kuu jooksul alates kohtuotsuse väljakuulutamisest.
3. Õigustühisus iseenesest ei mõjuta „EU Inc.“-äriühingu poolt või äriühinguga võetud selliste kohustuste kehtivust, mis tuleb täita likvideerimisest olenemata.
4. Õigustühiseks tunnistatud „EU Inc.“-äriühingu aktsionäride vahelisi suhteid reguleeritakse registreerimise liikmesriigi õigusega.
5. Õigustühiseks tunnistatud „EU Inc.“-äriühingu aktsionärid on jätkuvalt kohustatud tegema sissemakseid kapitali sellises ulatuses, nagu seda nõuavad võlausaldajate ees võetud kohustused.

Artikkel 82

Andmete ühekordne esitamine ja elektrooniline suhtlus likvideerimise ajal

1. Dokumentide ja andmete esitamine äriregistrile vastavalt artiklile 27 toimub täielikult internetipõhiselt.
2. Äriregister avaldab likvideerimisega seotud dokumendid ja teabe vastavalt artiklile 25.
3. Pärast seda, kui dokumendid ja andmed, sealhulgas artikli 25 kohaselt vajalikud andmed ja dokumendid, mis on seotud „EU Inc.“-äriühingu likvideerimisega maksejõulise äriühingu likvideerimise raames, on esitatud äriühingu registreerinud äriregistrile, teavitab see äriregister viivitamata digitaalselt oma liikmesriigi asjaomaseid riiklikke asutusi „EU Inc.“-äriühingu staatuse muutumisest.
4. Õigusliku vormiga „EU Inc.“ äriühing ei pea likvideerimise korral esitama lõikes 1 osutatud teavet registreerimise liikmesriigi muule asutusele. Äriregister vahetab seda teavet viivitamata digitaalselt asjaomaste riiklike asutustega.
5. Artiklis 80 osutatud dokumentide ja andmete esitamise korral on võlausaldajatel õigus esitada oma nõuded äriühingule või likvideerijale täielikult internetipõhiselt. Selliste nõuete esitamise suhtes ei kohaldata riiklikke füüsilise vormi kasutamise või notariaalse tõestamise nõudeid.

Artikkel 83

Kiirendatud likvideerimine

1. Maksejõulise „EU Inc.“ vormis äriühingu suhtes kohaldatakse kiirendatud likvideerimismenetlust, kui otsuse kuupäeval või artiklis 80 osutatud lõpetamise tinginud sündmuse toimumise kuupäeval on täidetud järgmised tingimused:
 - (a) „EU Inc.“-äriühing on oma majandustegevuse lõpetanud;
 - (b) „EU Inc.“-äriühingul ei ole varasid või kõigi selliste varade alusel on tehtud aktsionäridele väljamakseid vastavalt artiklile 72 enne lõpetamisteate esitamist või sellega samal ajal;
 - (c) „EU Inc.“-äriühingul ei ole kohustusi;

- (d) „EU Inc.“-äriühing ei osale pooleliolevas haldus- ega kohtumenetluses.
2. Kui „EU Inc.“-äriühingul on kohustusi, loetakse lõike 1 punktis c sätestatud tingimus täidetuks, kui kõnealune äriühing esitab kiirmenetluse algatamiseks tõendid kõigi teadaolevate võlausaldajate nõusoleku kohta.
 3. Juhatuse liikmed vastutavad võlausaldajate ees isiklikult ja vajaduse korral solidaarselt kahju eest, mis on tekkinud käesoleva artikli kohase nõusoleku valest või petturlikust deklareerimisest.
 4. Kui äriühing lõpetatakse kohtumääruse alusel, võib kohus lubada kasutada kiirendatud likvideerimismenetlust, kui ta on veendunud, et lõikes 1 sätestatud tingimused on täidetud, välja arvatud juhul, kui lõpetamise põhjused on seotud ebaseadusliku tegevuse või avaliku korraga seotud probleemidega.
 5. „EU Inc.“-äriühingu raamatupidamis- ja muid dokumente säilitab kuue aasta jooksul isik, kelle üldkoosolek või kohus on selle ülesande täitjaks määranud.

Artikkel 84

Kiirendatud likvideerimismenetlus

1. „EU Inc.“-äriühing võib algatada kiirendatud likvideerimismenetluse, kui ta esitab artiklis 80 osutatud lõpetamisteate samal ajal avaldusega kustutada äriühing äriregistrist, kus ta on registreeritud.

Avalduses märgitakse äriühingut kiirmenetluses esindava(te) juhatuse liikme(te) nimi (nimed).
2. Lõpetamisteatele lisatakse järgmised dokumendid:
 - (a) kõigi „EU Inc.“-äriühingu juhatuse liikmete deklaratsioon, mis on autenditud kvalifitseeritud e-allkirjaga vastavalt määrusele (EL) nr 910/2014 ja milles kinnitatakse, et artikli 83 lõikes 1 sätestatud tingimused on täidetud;
 - (b) likvideerimise finantsaruanne;
 - (c) kohustuste olemasolu korral tõendid võlausaldajate nõusoleku kohta;
 - (d) määruse (EL) nr 910/2014 kohaselt kvalifitseeritud e-allkirjadega autenditud deklaratsioon artikli 83 lõikes 5 osutatud määratud isikult, kes kohustub säilitama raamatupidamis- ja muid dokumente kuue aasta jooksul pärast äriühingu kustutamist äriregistrist.
3. Teade esitatakse vastavalt artikli 27 lõikele 5 täielikult internetipõhiselt.
4. Lõikes 2 osutatud dokumendid ja teave avaldatakse vastavalt artiklile 25.

Artikkel 85

Võlausaldajate vastuväited

1. Kui „EU Inc.“-äriühing on kiirendatud likvideerimismenetluses, võivad võlausaldajad esitada sellele vastuväiteid ja nõuda tavalise likvideerimismenetluse algatamist 30 päeva jooksul pärast artikli 84 lõikes 4 osutatud dokumentide ja teabe avalikustamist.

Võlausaldajad, kes algselt nõustusid kiirmenetlusega, võivad samuti esitada sellele vastuväiteid, tingimusel et nad märgivad mõjuvad põhjused, miks nad oma seisukohta muutsid.

2. Võlausaldajad esitavad oma vastuväited äriregistrile, kus „EU Inc.“-äriühing on registreeritud, ja põhjendavad oma nõuet kõnealuse äriühingu vastu. Liikmesriigid tagavad, et vastuväited saab esitada täielikult internetipõhiselt.
3. Kui nõuded on põhjendatud, keeldub äriregister kiirmenetluse algatamisest ja teavitab „EU Inc.“-äriühingut oma otsuse põhjustest, sealhulgas esitab teabe vastuväiteid esitanud võlausaldajate ja nende nõuete põhjuste kohta.
4. Äriregister võib arvesse võtta ka võlausaldajate vastuväiteid, mis on esitatud pärast lõikes 1 osutatud tähtaega, kuid enne „EU Inc.“-äriühingu registrist kustutamist.
5. „EU Inc.“-äriühingu kustutamine äriregistrist ei mõjuta nende võlausaldajate õigusi, kelle nõuete lahendamine oli alles pooleli või kelle nõuded ei olnud esitatud kiirmenetluse käigus. Sellised võlausaldajad võivad:
 - (a) kasutada oma õigusi juhatuse vastu, kes vastutab isiklikult ja vajaduse korral solidaarselt täitmata kohustuste eest, ning
 - (b) tutvuda artikli 84 lõike 2 punktis d osutatud määratud isiku kaudu äriühingu raamatupidamis- ja muude dokumentidega.

Artikkel 86

Menetluse lõpetamise tähtajad

1. Kui liikmesriigi õiguse kohaselt on vaja tõendit maksude tasumise kohta, esitab „EU Inc.“-äriühingu registreerimise liikmesriigi maksuhaldur selle äriregistrile 30 päeva jooksul pärast artikli 84 lõikes 4 osutatud dokumentide ja andmete avaldamist. Maksuhaldur võib esitada oma vastuväited kiirmenetlusele sama tähtaja jooksul.
2. Kui maksuhalduril on vaja võtta enne lõikes 1 osutatud ülesannete täitmist arvesse lisateavet või teha lisatoiminguid, teavitab ta äriregistrit vajadusest pikendada lõikes 1 osutatud tähtaega, mida võib pikendada kuni 30 päeva võrra.
3. Kui maksuhaldur ei teavita äriregistrit oma seisukohast enne lõikes 1 osutatud tähtaja lõppu või tähtaja pikendamise korral enne lõikes 2 osutatud tähtaja lõppu, eeldatakse, et on antud tõend maksude tasumise kohta või et maksuhalduril ei ole vastuväiteid kiirmenetlusele.

Artikkel 87

Äriregistrist kustutamine

1. Artiklites 85 ja 86 osutatud tähtaegade möödumisel ajakohastatakse äriregistris „EU Inc.“-äriühingu staatust vastavalt artikli 25 lõike 3 punktile b ning kustutatakse kõnealune äriühing registrist, tingimusel et:
 - (a) võlausaldajad ei ole esitanud vastuväiteid vastavalt artiklile 85 ning
 - (b) liikmesriigi maksuhaldurilt ei ole saadud tõendit maksude tasumise kohta ega vastuväiteid artikli 86 kohasele kiirmenetlusele.
2. Kui „EU Inc.“-äriühing äriregistrist kustutatakse, kaotab ta juriidilise isiku staatuse.

3. Teave „EU Inc.“-äriühingu staatuse muutmise ja äriregistrist kustutamise kohta avaldatakse vastavalt artiklile 25.

X PEATÜKK – MAKSEJÕUETUSMENETLUS

INNOVAATILISTEST IDUFIRMADEST MAKSEJÕUETUTE „EU INC.“- ÄRIÜHINGUTE LIKVIDEERIMINE

Artikkel 88

Lihtsustatud likvideerimise kohaldamisala innovaatilisest idufirmast „EU Inc.“-äriühingu puhul

1. Käesolevat peatükki kohaldatakse „EU Inc.“-äriühingute suhtes, mis on innovaatilised idufirmad.
2. „Innovaatiline idufirma“ tähendab käesolevas peatükis „EU Inc.“-äriühingut, mis vastab [väljaannete talitus: viide ettepanekule: komisjoni soovitus innovaatiliste ettevõtjate, innovaatiliste idufirmade ja innovaatiliste kasvufirmade määratluse kohta, C (2026) 1800] sätestatud kriteeriumidele.

Artikkel 89

Innovaatiliste idufirmade likvideerimise normid

1. Innovaatilise idufirmast maksejõuetu „EU Inc.“-äriühing võib taotleda lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamist vastavalt käesolevale peatükile.
2. Lihtsustatud likvideerimismenetluse kohaldamisel käsitatakse maksejõuetuna innovaatilisest idufirmast „EU Inc.“-äriühingut, kes ei ole üldjuhul võimeline oma võlgu tähtajaks tasuma. Liikmesriigid kehtestavad selged, lihtsad ja kergesti kontrollitavad tingimused, mille alusel määratakse kindlaks, et innovaatilisest idufirmast „EU Inc.“-äriühing ei suuda üldjuhul oma võlgu nende tähtaja saabumisel tasuda.

Artikkel 90

Pankrotihaldur

1. Lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise korral määratakse pankrotihaldur Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2015/848⁴⁹ artikli 2 punkti 5 tähenduses.
2. Erandina lõikest 1 võib võlgnik, võlausaldaja või võlausaldajate rühm taotleda pankrotihalduri määramata jätmist, tingimusel et innovaatilisest idufirmast „EU Inc.“-äriühing tõendab, et tal on ajakohane jooksev bilanss ja et ta on esitanud asjaomastele riiklikele asutustele oma viimase nõutava aastaaruande.

Artikkel 91

⁴⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 141, 5.6.2015, lk 19–72, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/848/2025-11-06>).

Sidevahendid

Lihtsustatud likvideerimismenetluse korral toimub kogu teabevahetus kohtu või pädeva asutuse, pankrotihalduri ja menetluse poolte vahel digivahendite abil.

Artikkel 92

Lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise avaldus

1. Innovaatilisest idufirmast maksejõuetu „EU Inc.“-äriühing või tema võlausaldaja võib esitada kohtule või pädevale asutusele lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise avalduse.
2. Lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise avaldus esitatakse tüüpvormil. Pooli ei pea esindama advokaat või mõni muu õigusala töötaja.
3. Lõikes 2 osutatud tüüpvorm peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:
 - (a) kui innovaatilisest idufirmast „EU Inc.“-äriühing on juriidiline isik, siis võlgniku nimi, registrinumber, registrijärgne asukoht või postiaadress, kui see on erinev;
 - (b) kui innovaatilisest idufirmast „EU Inc.“-äriühing on füüsilisest isikust ettevõtja, siis võlgniku nimi, registrinumber (kui see on olemas) ja postiaadress, või kui aadress on salastatud, siis võlgniku sünniaeg ja -koht;
 - (c) innovaatilisest idufirmast „EU Inc.“-äriühingu varade loetelu;
 - (d) innovaatilisest idufirmast „EU Inc.“-äriühingu võlausaldajate nimed, aadressid või muud kontaktandmed, mis on teada avalduse esitamise ajal;
 - (e) innovaatilisest idufirmast „EU Inc.“-äriühingu vastu esitatud nõuete loetelu ja iga nõude – selle põhiosa ja kui see on asjakohane, siis intresside – suurus, ning nõude tekkimise kuupäev ja kuupäev, mil see oleks tulnud tasuda (kui need kuupäevad on erinevad);
 - (f) see, kas nõue on tagatud pandi või omandireservatsiooniga, ja kui on, siis milline vara on tagatisõigusega hõlmatud.
4. Komisjon kehtestab lõikes 3 osutatud tüüpvormi rakendusaktidega [*väljaannete talitus: käesoleva määruse jõustumise kuupäevale järgneva 24. kuu viimane päev*]. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 107 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 93

Otsuse tegemine lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise avalduse kohta

Kohus või pädev asutus teeb viivitamata otsuse lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise avalduse kohta ning taotluse kohta mitte määrata pankrotihaldurit, nagu on osutatud artikli 90 lõikes 2.

Artikkel 94

Konkreetsete täitemeetmete peatamine

Võlgnikul on õigus konkreetsete täitemeetmete peatamisele seaduse alusel või kohtu või menetlust läbiviiva pädeva asutuse otsuse alusel.

Artikkel 95

Nõuete esitamine ja tunnustamine

1. Lihtsustatud maksejõuetusmenetluse algatamise korral koostab pankrotihaldur või juhul, kui pankrotihaldurit ei ole määratud, siis võlgnik võlausaldajate ja nõuete loetelu.
2. Pankrotihaldur või juhul, kui pankrotihaldurit ei ole määratud, siis kohus või pädev asutus teavitab kõiki teadaolevaid võlausaldajaid eraldi teatega lõikes 1 osutatud loetelust ja märgib tähtaja, mille jooksul võib esitada vastuväiteid või tõstatada probleeme. Loetellu kantud nõuded võlgniku vastu loetakse esitatuks, ilma et asjaomased võlausaldajad peaksid võtma edasisi meetmeid.
3. Iga võlausaldaja võib esitada nõudeid, mis ei sisaldu lõikes 1 osutatud loetelus, või esitada vastuväiteid või tõstatada probleeme seoses loetellu kantud nõuetega liikmesriigi õiguses sätestatud tähtaja jooksul, mis ei tohi olla pikem kui 30 päeva alates lõikes 2 osutatud eraldi teate saamisest või lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise teate avaldamisest Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2015/848 artiklis 24 osutatud maksejõuetusregistris, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem.
4. Kui võlausaldaja ei ole lõikes 2 osutatud ajavahemiku jooksul vastuväiteid esitanud või probleeme tõstatanud, loetakse lõikes 1 osutatud loetellu kantud nõue vaidlustamata nõudeks ja nimetatud lõike kohaselt lõplikult tunnustatuks.
5. Kohus või pädev asutus menetleb vaidlustatud nõudeid viivitamata. Kohus või pädev asutus võib otsustada jätkata lihtsustatud likvideerimismenetlust vaidlustamata nõuete suhtes.

Artikkel 96

Otsus selle kohta, millist menetlust kasutada

1. Lihtsustatud likvideerimismenetluses jätkab pankrotihaldur või juhul, kui pankrotihaldurit ei ole määratud, siis võlgnik pärast pankrotivara moodustamist vara realiseerimist ja tulu jaotamist.
2. Kohus või pädev asutus võib siiski teha otsuse lõpetada lihtsustatud likvideerimismenetlus ilma varasid realiseerimata, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:
 - (a) pankrotivarasse ei kuulu ükski vara;
 - (b) pankrotivara väärtus on nii väike, et see ei õigusta selle müügi ja tulu jaotamisega seotud kulusid ega halduskoormust;
 - (c) koormatud vara näiline väärtus on väiksem kui tagatud nõuetega võlausaldajatele võlgnetav summa ning kohus või pädev asutus peab põhjendatuks lubada kõnealustel tagatud nõuetega võlausaldajatel vara üle võtta.

3. Kui pankrotihaldur jätkab võlgniku vara realiseerimist, nagu on osutatud lõikes 1, täpsustab ta ka vara realiseerimise viisid. Võlgniku vara müümiseks kasutab pankrotihaldur artiklis 97 osutatud elektroonilist enampakkumissüsteemi, välja arvatud juhul, kui see ei ole vara laadi või menetluse asjaolusid arvestades asjakohane.

Artikkel 97

Elektroonilised enampakkumissüsteemid võlgniku vara müügiks

1. Iga liikmesriik peab [väljaannete talitus: käesoleva määruse jõustumise kuupäevale järgneva 24. kuu viimane päev] tagama, et tema territooriumil on sisse seatud üks või mitu elektroonilist enampakkumisplatvormi, mida kasutatakse innovaatilisest idufirmast „EU Inc.“-äriühingu pankrotivara hulka kuuluva vara müügiks lihtsustatud likvideerimismenetluses, ning et seda platvormi / neid platvorme hooldatakse.
2. Liikmesriigid võivad laiendada lõikes 1 osutatud elektrooniliste enampakkumissüsteemide kasutamist võlgniku ettevõtte või vara müügile nende territooriumil algatatud muud liiki maksejõuetusmenetluse raames.
3. Liikmesriigid tagavad, et elektroonilistele enampakkumisplatvormidele on juurdepääs kõigil füüsilistel ja juriidilistel isikutel, kelle alaline elu- või asukoht või registreerimiskoht on kas asjaomase või teise liikmesriigi territooriumil. Enampakkumissüsteemile juurdepääsuks võib kehtestada kasutaja elektroonilise identifitseerimise nõude ning sel juhul peab isikutel, kelle alaline elu- või asukoht või registreerimiskoht on teises liikmesriigis, olema kooskõlas määrusega (EL) nr 910/2014 võimalik kasutada e-identimise vahendeid.

Artikkel 98

Elektrooniliste enampakkumissüsteemide ühendamise

1. Komisjon loob lõikes 97 osutatud riiklike elektrooniliste enampakkumissüsteemide ühendamiseks vajaliku süsteemi rakendusaktidega, mis võetakse vastu [väljaannete talitus: käesoleva määruse jõustumise kuupäevale järgneva 36. kuu viimane päev]. Süsteemi keskne elektrooniline juurdepääsupunkt on Euroopa e-õiguskeskkonna portaal, mille kaudu ühendatakse riiklikud elektroonilised enampakkumissüsteemid. Süsteem annab kõigis liidu ametlikes keeltes teavet riiklikel elektroonilistel enampakkumisplatvormidel välja kuulutatud enampakkumiste kohta, võimaldab teha nende enampakkumiste seas otsinguid ja pakub hüperlinke, mis viivad riiklike süsteemide lehtedele, kus saab otse pakkumusi esitada.
2. Komisjon kehtestab rakendusaktidega tehnilise kirjelduse ja menetlused, mis on liikmesriikide elektrooniliste enampakkumissüsteemide ühendamiseks vajalikud, nähes ette:
 - (a) digitaalsete vahenditega teabe edastamise ja teabevahetuse meetodite tehnilise kirjelduse või kirjeldused, mis põhineb/põhinevad elektrooniliste enampakkumissüsteemide ühendamise süsteemi jaoks välja töötatud liidese kirjeldusel;

- (b) tehnilised meetmed, millega tagatakse, et teabe edastamisel ja levitamisel elektrooniliste enampakkumissüsteemide ühendamise süsteemis rakendatakse vähemalt minimaalseid infotehnoloogia turvastandardeid;
 - (c) miinimumteabe, mis tehakse keskse platvormi kaudu kättesaadavaks;
 - (d) miinimumkriteeriumid väljakuulutatud enampakkumiste tutvustamiseks Euroopa e-õiguskeskkonna portaalis;
 - (e) miinimumkriteeriumid väljakuulutatud enampakkumiste seas otsingute tegemiseks Euroopa e-õiguskeskkonna portaalis;
 - (f) miinimumkriteeriumid kasutajate suunamiseks enampakkumise välja kuulutanud liikmesriigi enampakkumissüsteemi platvormile, kus nad saavad esitada oma pakkumused otse;
 - (g) sidestamissüsteemi kaudu pakutavate teenuste kättesaadavuse viisid ja tehnilised tingimused;
 - (h) direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 16 lõikes 1 osutatud Euroopa kordumatu tunnuse kasutamise;
 - (i) selgituse selle kohta, milliste isikuandmetega on võimalik tutvuda;
 - (j) andmekaitsemeetmed.
3. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 107 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 99

Elektrooniliste enampakkumissüsteemide loomise ja ühendamise kulud

1. Iga liikmesriik kannab kulud, mis tulenevad tema riiklike elektrooniliste enampakkumissüsteemide loomisest ja kohandamisest, nagu on osutatud artiklis 97, et muuta need Euroopa e-õiguskeskkonna portaaliga koostalitlevaks, samuti kulud, mis tulenevad nende süsteemide käitamisest, haldamisest ja hooldamisest. See ei piira võimalust taotleda sellise tegevuse jaoks toetusi liidu rahastamisprogrammidest.
2. Artiklis 51 osutatud elektrooniliste enampakkumissüsteemide ühendamise süsteemi loomist, haldamist ja edasist arendamist rahastatakse liidu üldeelarvest.

Artikkel 100

Komisjoni kohustused isikuandmete töötlemisel elektrooniliste enampakkumisplatvormide ühendamise süsteemis

1. Komisjon täidab määruse (EL) 2018/1725 artikli 3 lõike 8 kohaseid vastutava töötleja ülesandeid kooskõlas oma käesolevas artiklis kindlaks määratud ülesannetega.
2. Komisjon määrab kindlaks vajalikud põhimõtted ja kohaldab vajalikke tehnilisi lahendusi, et täita oma ülesandeid vastutava töötleja pädevuse piires.
3. Komisjon rakendab nõutavaid tehnilisi meetmeid, et tagada isikuandmete turvalisus edastamise ajal, eelkõige nende konfidentsiaalsus ja terviklus Euroopa e-õiguskeskkonna portaali ja portaalist ülekandmise puhul.

4. Euroopa e-õiguskeskkonna portaali ei salvestata ühendatud enampakkumissüsteemides hoitavaid andmesubjektidega seonduvaid isikuandmeid. Kõik sellised andmed salvestatakse liikmesriikide või muude organite hallatavatesse enampakkumissüsteemidesse.

Artikkel 101

Vara müük elektroonilisel enampakkumisel

1. Lihtsustatud likvideerimismenetluse raames toimuvast pankrotivara elektroonilisest enampakkumisest teatatakse aegsasti artiklis 97 osutatud elektroonilisel enampakkumisplatvormil.
2. Pankrotihaldur teavitab eraldi teadetega kõiki teadaolevaid võlausaldajaid elektroonilise enampakkumise esemest, kellaajast ja kuupäevast ning sellel osalemise nõuetest.
3. Elektroonilisel enampakkumisel võivad osaleda ja pakkumisi teha kõik huvitatud isikud. Liikmesriigid võivad sätestada tingimused, mille alusel on lubatud osaleda ka võlgniku olemasolevatel aktsionäridel või juhtidel.

Artikkel 102

Lihtsustatud likvideerimismenetluse lõpetamise otsus

1. Kohus või pädev asutus teeb lihtsustatud likvideerimismenetluse lõpetamise otsuse kuue kuu jooksul pärast lihtsustatud likvideerimismenetluse algatamise avalduse esitamist. Seda tähtaega võib pikendada ühe korra kuni kuue kuu võrra, kui võlgniku ettevõtte või vara müümiseks või tulu jaotamiseks on vaja lisaaega. Kui tähtaega ei pikendata või pikendatud tähtaeg lõpeb, muudetakse menetlus automaatselt tavaliseks likvideerimismenetluseks.
2. Kui võlgnik on juriidiline isik, käivitab lihtsustatud likvideerimismenetluse lõpetamise otsus liikmesriigi õiguse kohased asjakohased meetmed, mis viivad innovaatilisest idufirmast „EU Inc.“-äriühingu juriidilise isiku staatuse lõpetamiseni.

XI PEATÜKK – KEELATUD NÕUDED

Artikkel 103

Keelatud nõuete loetelu

1. Liikmesriigid kohtlevad „EU Inc.“-äriühinguid nende tegevuse ja toimingute kõigis aspektides vähemalt sama soodsalt kui teisi oma siseriikliku õiguse kohaselt asutatud piiratud vastutusega äriühinguid, välja arvatud juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud ja proportsionaalne.
2. Liikmesriik ei kehtesta ega säilita „EU Inc.“-äriühingu suhtes, mille registrijärgne asukoht on teises liikmesriigis, järgmist:
 - (a) ilma et see piiraks liidu riigiabi eeskirjade kohaldamist, kriteeriume, mille kohaselt ei ole kõnealustel „EU Inc.“-äriühingutel õigust saada avaliku sektori toetust, kuna nende peakontor asub teises liikmesriigis, või mille kohaselt peavad need äriühingud rahastamiskõlblikuks saamiseks tegevuse lõpetama ja taastama või asutama tütarettevõtja;

- (b) meetmeid, millega kehtestatakse majandustegevuse alustamiseks või sellega tegelemiseks luba või muu nõue, mis põhineb nende registrijärgsel asukohal;
 - (c) nõuet omada kõnealuses liikmesriigis kohalikku esindajat või olla isiklikult kohal, et viia lõpule majandustegevuse alustamiseks või teostamiseks vajalik menetlus või saada luba;
 - (d) meetmeid, millega keelatakse teises liikmesriigis avatud maksekonto kasutamine majandustegevuse alustamiseks vajaliku menetluse lõpuleviimiseks või majandustegevusega tegelemiseks või loa saamiseks.
3. Käesolevas artiklis kasutatakse järgmisi mõisteid:
- (a) „luba“ – ametlik või vaikimisi otsus, mille õiguslikult või faktiliselt peab tegema pädev asutus, et loa taotleja saaks juurdepääsu majandustegevusele, tegeleda majandustegevusega või lõpetada majandustegevuse;
 - (b) „nõue“ – nõue, nagu see on määratletud direktiivi 2006/123/EÜ artikli 4 punktis 7.

XII PEATÜKK – LÖPPSÄTTED

Artikkel 104

Andmekaitse

Käesoleva määruse raames töödeldakse isikuandmeid vastavalt määrusele (EL) 2016/679 ja määrusele (EL) 2018/1725.

Artikkel 105

Raamatupidamine

„EU Inc.“-äriühingu suhtes kohaldatakse tema registrijärgse asukoha liikmesriigi kohaldatava raamatupidamisõiguse nõudeid. „EU Inc.“-äriühingu raamatupidamisdokumentide esitamise ja avaldamise suhtes kohaldatakse siiski artiklit 26.

Artikkel 106

Karistused

1. Liikmesriigid näevad ette mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused vähemalt järgmistel juhtudel:
 - (a) artikli 25 lõikes 1, artikli 40 lõikes 2, artiklis 82, artikli 84 lõikes 2 ja artikli 92 lõikes 4 nõutud dokumentide ja andmete esitamata jätmine;
 - (b) esitatud dokumentide ja andmete ajakohastamata jätmine ning muudatuste esitamata jätmine artiklis 27 sätestatud tähtaegade jooksul;
 - (c) nõutava teabe esitamata ja ajakohastamata jätmine digitaalses aktsiaraamatus vastavalt artiklile 54, artikli 66 lõikele 2 ja artikli 67 lõikele 6;
 - (d) artikli 22 lõike 1 ja artikli 84 lõike 2 punkti a kohase vale või eksitava deklaratsiooni esitamine.

2. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada esimeses lõigus osutatud karistuste täitmine.

Artikkel 107

Komiteed

1. Komisjoni abistab keskregistrite, äriregistrite ja äriühingute registrite sidestamise komitee (edaspidi „BRISi komitee“). Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011⁵⁰ tähenduses.
2. X peatüki kohaldamisel abistab komisjoni komitee („maksejõuetuse komitee“), mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) nr 2019/1023⁵¹ artikli 30 alusel. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011⁵² tähenduses.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 108

Aruandlus ja läbivaatamine

1. Komisjon hindab [*väljaannete talitus: kuupäev viis aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva*] käesolevat määrust ning esitab peamiste järelduste kohta Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande. Liikmesriigid esitavad komisjonile teabe, mida on vaja aruande koostamiseks.

Komisjoni aruandes hinnatakse eelkõige äriühingu uue õigusliku vormi „EU Inc.“ kasutuselevõttu, „EU Inc.“-äriühingute asutamist ja seda, kui palju äriühinguid loodi ELi keskliidese kaudu ja ühtseid vorme kasutades.

2. Iga viie aasta järel alates [*väljaannete talitus: kuupäev viis aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva*] vaatab komisjon läbi artikli 16 lõikes 2 osutatud summa kooskõlas ühtlustatud tarbijahinnaindeksiga (ÜTHI), mis on kehtestatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2016/792.

Artikkel 109

Jõustumine ja kohaldamise alguskuupäev

⁵⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisoluliste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13–18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

⁵¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1023, mis käsitleb ennetava saneerimise raamistikke, võlgadest vabastamist ja äritegevuse keeldu ning saneerimis-, maksejõuetus- ja võlgadest vabastamise menetluste tõhususe suurendamise meetmeid, ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132 (saneerimise ja maksejõuetuse direktiiv) (ELT L 172, 26.6.2019, lk 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1023/oj>).

⁵² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisoluliste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13–18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates [väljaannete talitus: käesoleva määruse jõustumise kuupäevale järgneva 12. kuu viimane päev]. Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*

FINANTS- JA DIGISELGITUS

[LISATAKSE]

FINANTS- JA DIGISELGITUS

1.	ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK	3
1.1.	Ettepaneku/algatuse nimetus	3
1.2.	Asjaomased poliitikavaldkonnad	3
1.3.	Eesmärgid.....	3
1.3.1.	Üldeesmärgid	3
1.3.2.	Erieesmärgid	3
1.3.3.	Oodatavad tulemused ja mõju	3
1.3.4.	Tulemusnäitajad	3
1.4.	Ettepanek/algatus käsitleb	4
1.5.	Ettepaneku/algatuse põhjendused	4
1.5.1.	Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava	4
1.5.2.	ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud. ..	4
1.5.3.	Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid	4
1.5.4.	Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega	5
1.5.5.	Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang.....	5
1.6.	Ettepaneku/algatuse ja selle finantsmõju kestus	6
1.7.	Kavandatud eelarve täitmise viis(id).....	6
2.	HALDUSMEETMED	8
2.1.	Järelevalve ja aruandluse reeglid	8
2.2.	Haldus- ja kontrollisüsteem(id).....	8
2.2.1.	Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus	8
2.2.2.	Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta.....	8
2.2.3.	Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).....	8
2.3.	Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed	9
3.	ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU	10
3.1.	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub	10

3.2.	Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele	12
3.2.1.	Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade.....	12
3.2.1.1.	Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud	12
3.2.1.2.	Sihtotstarbelisest välistulust saadavad assigneeringud	17
3.2.2.	Hinnanguline tegevusassigneeringutest rahastatav väljund	22
3.2.3.	Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade	24
3.2.3.1.	Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud	24
3.2.3.2.	Sihtotstarbelisest välistulust saadavad assigneeringud	24
3.2.3.3.	Assigneeringud kokku.....	24
3.2.4.	Hinnanguline personalivajadus	25
3.2.4.1.	Rahastatakse heakskiidetud eelarvest	25
3.2.4.2.	Rahastatakse sihtotstarbelisest välistulust.....	26
3.2.4.3.	Personalivajadus kokku.....	26
3.2.5.	Hinnanguline mõju digitehnoloogiaga seotud investeeringutele – ülevaade.....	28
3.2.6.	Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga.....	28
3.2.7.	Kolmandate isikute rahaline osalus.....	28
3.3.	Hinnanguline mõju tuludele	29
4.	DIGIMÕÕDE.....	29
4.1.	Diginõuded.....	30
4.2.	Andmed	30
4.3.	Digilahendused.....	31
4.4.	Koostalitlusvõime hindamine	31
4.5.	Digimõõdme rakendamist toetavad meetmed	32

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek võtta vastu määrus, mis käsitleb äriühingute 28. õigusraamistikku – „EU Inc“

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

Äriühinguõigus, ühtne turg

1.3. Eesmärgid

1.3.1. Üldeesmärgid

Üldeesmärk nr 1:

aidata kaasa ELi äriühingute ja ELi majanduse konkurentsivõime tugevdamisele ning ühtse turu paremale toimimisele.

Üldeesmärk nr 2:

luua ELis paremad tingimused ettevõtlusega alustamiseks ning paremad investeerimis-, kasvu- ja laienemisvõimalused äriühingutele, eelkõige idu- ja kasvufirmadele.

1.3.2. Erieesmärgid

Erieesmärk nr 1:

luua ELis äriühingutele, eelkõige idu- ja kasvufirmadele, ühine äriühingute õigusraamistik.

Erieesmärk nr 2:

näha ette lihtsad ja tõhusad äriühingunormid ja menetlused kogu äriühingu elutsükli vältel.

Erieesmärk nr 3:

tagada, et äriühingunormid loovad investeerimist soodustava raamistiku.

1.3.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Märkige, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

Oodatavad tulemused:

- lihtsustatud ja ühtlustatud äriühingunormid kõigis ELi liikmesriikides;
- äriühingute, eelkõige idu- ja kasvufirmade halduskoormuse ja nõuete täitmisega seotud kulude vähenemine;
- ELi äriühingutesse, eelkõige idu- ja kasvufirmadesse, tehtavate investeeringute suurenemine;
- ELi äriühingute konkurentsivõime paranemine maailmaturul.

Oodatav mõju:

- positiivne mõju ELi majandusele ja töökohtade loomisele;
- ELi suurem atraktiivsus äriühingute asutamise ja kasvatamise asukohana;
- ELi äriühingute parem juurdepääs rahastamisele;

- siseturu toimimise ja konkurentsivõime paranemine.

1.3.4. Tulemusnäitajad

Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.

Üldeesmärgi nr 1 tulemusnäitaja: uute „EU Inc.“-äriühingute koguarv aastas (sealhulgas *ex nihilo* asutatud ning riigisisese ümberkujundamise, piiriülese ümberkujundamise, jagunemise ja ühinemise teel loodud äriühingud). Andmete allikas: registrite sidestamise süsteem (BRIS).

Üldeesmärgi nr 2 tulemusnäitaja: aastas *ex nihilo* loodud „EU Inc.“-äriühingute arv; ELi keskliidese kaudu kiirmenetlust kasutades loodud „EU Inc.“-äriühingute arv; „EU Inc.“-äriühingute edukate rahastamisvoorude arv; skeemi EU-ESO kasutavate „EU Inc.“-äriühingute osakaal. Andmete allikad: andmed BRISist ja riiklikelt asutustelt ning sihipärased järeluuringud või analüüsid.

1.4. Ettepanek/algatus käsitleb

- ☒ uut meetet
- ☐ uut meetet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest⁵³
- ☐ olemasoleva meetme pikendamist
- ☐ ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Rakendamise esialgne ajakava on järgmine:

- 2026/27: määruse vastuvõtmine
- 2027: rakendusmäärus(t)e vastuvõtmine
- 2028: kohaldamise alguskuupäev

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

ELi tasandi meetme põhjused (ex-ante). Selle ettepaneku kontekstis on ELi tasandi meetmetel märkimisväärne lisaväärtus, kuna ettepanek keskendub konkurentsivõime suurendamisele ja vajaliku õiguskindluse tagamisele, kehtestades selleks ühise õigusraamistiku. Liikmesriikide kahe- või mitmepoolne koostöö ei suudaks lahendada ühtse turu killustatust ja võiks vastupidi tuua kaasa selle veelgi suurema killustatuse. Asutajad puutuksid ELis ettevõtete asutamisel ja juhtimisel jätkuvalt kokku raskustega, idu- ja kasvufirmad ei suudaks endiselt täiel määral kasutada ära ühtse turu ulatust ning osa neist liiguks kolmandatesse riikidesse, kus kasvuks on atraktiivsemad tingimused.

⁵³

Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

Oodatav tekkiv ELi lisaväärtus (ex-post). Kavandatav ELi meede loob eeldatavasti märkimisväärselt lisaväärtust, luues ühtlustatud ja atraktiivse ettevõtluskeskkonna, hõlbustades idu- ja kasvufirmade kasvu ja laienemist ning suurendades ELi majanduse kui terviku konkurentsivõimet. See omakorda toob tõenäoliselt kaasa investeeringute suurenemise, töökohtade loomise ja majanduskasvu, millest saavad lõppkokkuvõttes kasu kodanikud, ettevõtjad ja ELi majandus.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Selles algatuses võetakse arvesse seni ELi äriühinguõiguse väljatöötamisel saadud kogemusi, sealhulgas järgmist:

- Euroopa äriühingu õiguslik vorm, mis on kavandatud suurtele avalikele piiratud vastutusega äriühingutele ning mida saavad luua üksnes eri liikmesriikidest pärit olemasolevad äriühingud või riigisisised äriühingud, millel on tütarettevõtjad teistes liikmesriikides ning mille puhul nõutakse vähemalt 120 000 euro suurust märgitud kapitali, mistõttu see ei ole sobiv asja asutatud idufirmadele;
- äriühinguõiguse direktiiv, millega ühtlustatakse riigisiseseid norme ja menetlusi, sealhulgas veebipõhist asutamist, avalikustamismõudeid, digitaalseid menetlusi ja piiriüleseid tehinguid, kuid mis jätab niinimetatud asutamismõuded (st äriühingud asutamise nõuded) suures osas riigisisese õiguse määrata. Lisaks esineb liikmesriikide vahel endiselt normide killustatus; eelkõige puuduvad ELis ühtlustatud normid, mis käsitleksid lihtsustatud äriühinguvorme.

1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega

Käesolev algatus on täielikult kooskõlas uue mitmeaastase finantsraamistikuga ning selle rahastamine on kavandatud ühtse turu ja tolli programmist. Käesolev ettepanek sobitub täielikult programmi eesmärkidega suurendada Euroopa konkurentsivõimet, edendada digitaliseerimist, vähendada halduskoormust ja tagada õiguskindlus tehnoloogiapõhisel ajastul. Määruse (millega kehtestatakse ühtse turu ja tolli programm ajavahemikuks 2028–2034) eelnõus on selgelt märgitud äriühingute 28. õigusraamistiku ettepaneku kooskõla ühtse turu programmiga: „kavandatav äriühingute 28. õigusraamistik annab otsese panuse liidu konkurentsivõime suurendamisse“.

1.5.5. Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang

Määruse (millega kehtestatakse ühtse turu ja tolli programm ajavahemikuks 2028–2034) eelnõus on programmi kohaldamisalasse kuuluvate poliitikavaldkondade seas loetletud ka äriühinguõigus ning sellele on eraldatud eelarverida 05.03.01.02 ja tegevuskulude assigneering ligikaudu 4 miljonit eurot aastas ajavahemikuks 2028–2034.

1.6. Ettepaneku/algatuse ja selle finantsmõju kestus

☐ Piiratud kestusega

- ☐ hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA
- ☐ finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA ja maksete assigneeringutele ajavahemikul AAAA–AAAA.

☒ Piiramatu kestusega

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku 2028–2031,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Kavandatud eelarve täitmise viis(id)

☒ Eelarve otsene täitmine komisjoni poolt

- ☐ tema talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;

- ☐ rakendusametite kaudu

☐ Eelarve jagatud täitmine koostöös liikmesriikidega

☐ Eelarve kaudne täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
- ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);
- ☐ Euroopa Investeeringuspangale ja Euroopa Investeeringufondile;
- ☐ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
- ☐ avalik-õiguslikele asutustele;
- ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, sel määral, mil neile antakse piisavad finantstagatised;
- ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kellele antakse piisavad finantstagatised;
- ☐ asutustele või isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis;
- ☐ liikmesriigis asutatud asutustele, kelle suhtes kohaldatakse liikmesriigi eraõigust või liidu õigust ja kellele võib kooskõlas valdkondlike normidega usaldada liidu rahaliste vahendite või eelarveliste tagatiste haldamise niivõrd, kuivõrd selliseid asutusi kontrollivad avalik-õiguslikud asutused või avalikke teenuseid osutavad eraõiguslikud asutused ja kontrollivad organid annavad neile solidaarvastutuse vormis piisavad finantstagatised või samaväärsed finantstagatised, mis võivad iga meetme puhul piirduda liidu toetuse maksimumsummaga.

Märkused

Ettepanek tugineb olemasolevale registrite sidestamise süsteemile. Eelarveassigneeringuid kasutatakse süsteemi ja selle aluseks oleva tehnoloogia edasiarendamiseks ning eelkõige ELi keskliidese loomiseks „EU Inc.“-äriühingute asutamiseks ja dokumentide esitamiseks.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse reeglid

Komisjon viib viie aasta jooksul pärast määruse kohaldamise alguskuupäeva läbi hindamise ning esitab selle peamiste tulemuste kohta aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule ja Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele. Komisjoni aruandes hinnatakse eelkõige uue äriühinguvormi „EU Inc.“ kasutuselevõttu, seda, kuidas „EU Inc.“-äriühinguid asutati, ning kui paljud neist loodi ELi keskliidese kaudu ja ühtlustatud vorme kasutades.

Käesolev algatus tugineb juba olemasolevale registrite sidestamise süsteemile (BRIS) ja arendab seda edasi, muutmata BRISi süsteemi korrapärast seiret ja aruandlust, mida tehakse kord nädalas, kord kvartalis ja kord aastas.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus*

See algatus tugineb komisjoni (digiteenuste peadirektoraadi ja õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadi) välja töötatud olemasolevale registrite sidestamise süsteemile (BRIS) ja arendab seda edasi. Käesolev uue määruse ettepanek ei muuda süsteemi puhul kehtivat eelarve täitmise viisi, rahastuse rakendamise mehhanismi, maksete tegemise korda ega kontrollistrateegiat, mida komisjon juba kasutab. BRISi juhtimisstruktuuri eesmärk on hõlbustada tulemuslikku koostööd komisjoni ja liikmesriikide vahel. BRISi juhtkomitee esimees on õigusküsimuste peadirektoraat kui süsteemi omanik ning selle liikmed on pärit talitustest, mis osalevad BRISi juhtimises, käitamises ja arendamises, sealhulgas digiteenuste peadirektoraadist. Äriühinguõiguse eksperdirühm äriregistrite alal toimib koostööfoorumina poolte vahel, kes osalevad BRISi käitamises ja arendamises ELi ja riigi tasandil.

2.2.2. *Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta*

Peamised kindlakstehtud riskid on seotud järgmisega.

a) Kavandatud aja ja kulude ületamine ettenägematute probleemide tõttu selliste IT-arenduste juurutamisel, mida komisjon vajab käesoleva ettepaneku vajaduste jaoks olemasoleva äriregistrite sidestamise süsteemi rakendusala laiendamiseks. Riski vähendab asjaolu, et äriregistrite sidestamise süsteem on juba olemas ja küps ning see tugineb juba olemasolevatele ja küpsetele elementidele ehk eDelivery süsteemile.

Seda riski on juba käsitletud äriregistrite sidestamise süsteemi puhul kasutatavate standardsete sisekontrollisüsteemidega, eelkõige kõigi komisjoni välja töötatud süsteemide suhtes kohaldatavate projektijuhtimiskontrollidega (st juhtimisjärelevalve, projekti- ja riskijuhtimine), sealhulgas komisjoni väljatöötatud projektijuhtimise meetoodika PM2.

b) Liikmesriikide asjaomastes asutustes tekkivad viivitused rakendamisel ja kasutuselevõtmisel. Seda riski leevendavad juba praegu väljakujunenud suhtlus- ja aruandlusvahendid, koostöökokkulepped ja korrapärased järelkohtumised, samuti ennetav tehniline tugi rakendamise eest vastutavatele riiklikele ametiasutustele.

- 2.2.3. *Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal)*

Käesolev algatus ei mõjuta olemasolevate kontrollimeetmete kulutõhusust.

2.3. **Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed**

Specify existing or envisaged prevention and protection measures, e.g. from the anti-fraud strategy.

BRISi haldab vahetult komisjon ning välist arendust ega haldust ei kasutata. Süsteemi Euroopa keskse platvormi komponenti arendab komisjoni sees digiteenuste peadirektoraat, Euroopa juurdepääsupunkti komponenti aga õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraat.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud /liigendamata ⁵⁴	EFTA riigid ⁵⁵	Kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid ⁵⁶	Muud kolmandad riigid	Muu sihtotstarbeline tulu
	05.03.01.02.	Liigendatud	JAH	EI	EI	EI
	[XX.YY.YY.YY]	Liigendatud/liigendamata	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI
	[XX.YY.YY.YY]	Liigendatud/liigendamata	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud /liigendamata	EFTA riigid	Kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid	Muud kolmandad riigid	Muu sihtotstarbeline tulu
	[XX.YY.YY.YY]	Liigendatud/liigendamata	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

⁵⁴ Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

⁵⁵ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

⁵⁶ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaadid.

3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

- ☐ Ettepanek/algatus ei nõua tegevusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus nõuab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

3.2.1.1. Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Nr	
--	----	--

Eeldatakse ELi registri väljatöötamist ja ELi keskliidese järkjärgulist kasutuselt kõrvaldamist alates 2030. aastast.

DG JUST			Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Mitmeaastane finantsraamistik 2028–2034 KOKKU
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Tegevusassigneeringud										
Eelarverida 05.03.01.02.	Kulukohustused	(1a)	4,000	4,000	10,000	9,000	8,000	8,000	8,000	51,000
	Maksed	(2a)	4,000	4,000	10,000	9,000	8,000	8,000	8,000	51,000
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud										
Eelarverida		(3)								0,000
DG JUSTi assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1a + 1b + 3	4,000	4,000	10,000	9,000	8,000	8,000	8,000	51,000
	Maksed	= 2a + 2b + 3	4,000	4,000	10,000	9,000	8,000	8,000	8,000	51,000
			Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Mitmeaastane finantsraamistik 2028–2034 KOKKU
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	(4)	4,000	4,000	10,000	9,000	8,000	8,000	8,000	51,000
	Maksed	(5)	4,000	4,000	10,000	9,000	8,000	8,000	8,000	51,000
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU			(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 05.03.01.02. assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 4 +	4,000	4,000	10,000	9,000	8,000	8,000	8,000	51,000
	Maksed	= 5 +	4,000	4,000	10,000	9,000	8,000	8,000	8,000	51,000

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	4	„Halduskulud“
--	---	---------------

DG JUST		Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034	Mitmeaastane finantsraamistik 2028–2034 KOKKU
• Personalikulud		0,525	1,050	1,575	1,575	1,575	1,575	1,050	8,925
• Muud halduskulud		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
DG JUST KOKKU	Assigneeringud	0,525	1,050	1,575	1,575	1,575	1,575	1,050	8,925

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 4 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	0,525	1,050	1,575	1,575	1,575	1,575	1,050	8,925
--	--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034	Mitmeaastane finantsraamistik 2028–2034

									KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku	Kulukohustused	4,525	5,050	11,575	10,575	9,575	9,575	9,050	59,925
RUBRIIKIDE 1–4 assigneeringud KOKKU	Maksed	4,525	5,050	11,575	10,575	9,575	9,575	9,050	59,925

Hinnang alates 2028. aastast kuludele ja personalile avalduva mõju kohta on lisatud näitlikustamise eesmärgil ega mõjuta järgmist mitmeaastast finantsraamistikku. Rahastamisallikas ja liidu rahaliste kohustuste ulatus 2027. aasta järgsel perioodil sõltuvad mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 üle peetavate institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemustest ning seejärel määratakse need kindlaks iga-aastase eelarvemenetluse ja juhtimismehhanismi kaudu. Kõik assigneeringud ja töötajate arv alates 2028. aastast on soovituslikud.

3.2.2. Hinnanguline tegevusassigneeringutest rahastatav väljund (ei täideta detsentraliseeritud asutuste puhul)

Kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma). Eeldatakse ELi registri väljatöötamist ja ELi keskliidese järkjärgulist kasutuselt kõrvaldamist alates 2030. aastast.

Märkige eesmärgid ja väljundid ↓			Aasta 2028		Aasta 2029		Aasta 2030		Aasta 2031		Aasta 2032		Aasta 2033		Aasta 2034		KOKKU mitmeaastane finantsraamisti k 2028-2034	
	VÄLJUNDID																	
	Liik	Keskmine kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljundite arv kokku	Kulud kokku
ERIEESMÄRK nr 1 ⁵⁷ ...																		
- Väljund																		
Erieesmärk nr 1 kokku																		
ERIEESMÄRK nr 2. Näha ette lihtsad ja tõhusad äriühingunormid ja menetlused kogu äriühingu elutsükli vältel.																		
ELi keskliides areneb digiregistriks			1	4,000	1	4,000	1	10,000	1	9,000	1	8,000	1	8,000	1	8,000	7	51,000
Erieesmärk nr 2 kokku			1	4,000	1	4,000	1	10,000	1	9,000	1	8,000	1	8,000	1	8,000	7	51,000
KOKKU			1	4,000	1	4,000	1	10,000	1	9,000	1	8,000	1	8,000	1	8,000	7	51,000

⁵⁷ Vastavalt punktile 1.3.2 „Erieesmärgid“.

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade

- ☐ Ettepanek/algatus ei nõua haldusassigneeringute kasutamist
- ☐ Ettepanek/algatus nõuab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

3.2.3.1. Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud

HEAKSKIIDETUD EELARVE				Aasta 2028	Aasta 2023	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034	2028-2034 KOKKU
			RUBRIIK 4								
Personalikulud				0,564	0,564	1,692	1,880	1,880	1,504	1,504	9,588
Muud halduskulud				0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIK 4 kokku				0,564	0,564	1,692	1,880	1,880	1,504	1,504	9,588
			RUBRIIGIST 4 välja jäävad kulud								
Personalikulud							0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Muud halduskulud							0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIGIST 4 välja jäävad kulud kokku							0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOKKU				0,564	0,564	1,692	1,880	1,880	1,504	1,504	9,588

Hinnang alates 2028. aastast kuludele ja personalile avalduva mõju kohta on lisatud näitlikustamise eesmärgil ega mõjuta järgmist mitmeaastast finantsraamistikku. Rahastamisallikas ja liidu rahaliste kohustuste ulatus 2027. aasta järgsel perioodil sõltuvad mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 üle peetavate institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemustest ning seejärel määratakse need kindlaks iga-aastase eelarvemenetluse ja juhtimismehhanismi kaudu. Kõik assigneeringud ja töötajate arv alates 2028. aastast on soovituslikud.

3.2.4. Hinnanguline personalivajadus

- ☐ Ettepanek/algatus ei nõua personali kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus nõuab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

3.2.4.1. Rahastatakse heakskiidetud eelarvest

HEAKSKIIDETUD EELARVE				Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034
			• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)				4	4	5	5	5	5	5
20 01 02 03 (ELi delegatsioonides)				0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 01 (kaudne teadustegevus)				0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 11 (otsene teadustegevus)				0	0	0	0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige)				0	0	0	0	0	0	0
			• Koosseisuväline personal (täistööaja ekvivalendina)							
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid)				0	0	0	0	0	0	0
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja noored eksperdid ELi delegatsioonides)				0	0	0	0	0	0	0
Haldustoetuse eelarverida [XX.01.YY.YY]	- peakorteris			0	0	0	0	0	0	0
	- ELi delegatsioonides			0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid kaudse teadustegevuse valdkonnas)				0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 12 (lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid otsese teadustegevuse valdkonnas)				0	0	0	0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige) - Rubriik 7				0	0	0	0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige) - Rubriigist 7 välja jäävad kulud				0	0	0	0	0	0	0
KOKKU				4	4	5	5	5	5	5

3.2.4.2. Rahastatakse sihtotstarbelisest välistulust

SIHTTOTSTARBELINE VÄLISTULU				Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta
				2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
			• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)				0	0	0	0	0	0	0
20 01 02 03 (ELi delegatsioonides)				0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 01 (kaudne teadustegevus)				0	0	0	0	0	0	0

01 01 01 11 (otsene teadustegevus)	0	0	0	0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige)	0	0	0	0	0	0	0
• Koosseisuväline personal (täistööaja ekvivalendina)							
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid)	0	0	0	0	0	0	0
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja noored eksperdid ELi delegatsioonides)	0	0	0	0	0	0	0
Haldustoetuse eelarverida [XX.01.YY.YY]	- peakorteris	0	0	0	0	0	0
	- ELi delegatsioonides	0	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid kaudse teadustegevuse valdkonnas)	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 12 (lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid otsese teadustegevuse valdkonnas)	0	0	0	0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige) - Rubriik 7	0	0	0	0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige) - Rubriigist 7 välja jäävad kulud	0	0	0	0	0	0	0
KOKKU	0	0	0	0	0	0	0

3.2.4.3. Personalivajadus kokku

HEAKSIIDETUD EELARVE + SIHTOTSTARBELINE VÄLISTULU KOKKU	Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034
		• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)					
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)	4	4	5	5	5	5	5
20 01 02 03 (ELi delegatsioonides)	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 01 (kaudne teadustegevus)	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 11 (otsene teadustegevus)	0	0	0	0	0	0	0

Muud eelarveread (märkige)	0	0	0	0	0	0	0	
			• Koosseisuväline personal (täistööaja ekvivalendina)					
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid)	0	0	0	0	0	0	0	
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja noored eksperdid ELi delegatsioonides)	0	0	0	0	0	0	0	
Haldustoetuse eelarverida [XX.01.YY.YY]	- peakorteris					0	0	0 0 0 0 0
	- ELi delegatsioonides					0	0	0 0 0 0 0
01 01 01 02 (lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid kaudse teadustegevuse valdkonnas)	0	0	0	0	0	0	0	
01 01 01 12 (lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid otsese teadustegevuse valdkonnas)	0	0	0	0	0	0	0	
Muud eelarveread (märkige) - Rubriik 7	0	0	0	0	0	0	0	
Muud eelarveread (märkige) - Rubriigist 7 välja jäävad kulud	0	0	0	0	0	0	0	
KOKKU	4	4	5	5	5	5	5	

Hinnang alates 2028. aastast kuludele ja personalile avalduva mõju kohta on lisatud näitlikustamise eesmärgil ega mõjuta järgmist mitmeaastast finantsraamistikku. Rahastamisallikas ja liidu rahaliste kohustuste ulatus 2027. aasta järgsel perioodil sõltuvad mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 üle peetavate institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemustest ning seejärel määratakse need kindlaks iga-aastase eelarvemenetluse ja juhtimismehhanismi kaudu. Kõik assigneeringud ja töötajate arv alates 2028. aastast on soovituslikud.

Ettepaneku rakendamiseks vajatav personal (täistööaja ekvivalendina)

	Kaetakse komisjoni talituste olemasolevast personalist	Erakorraline lisapersonal*		
		Rahastatakse rubriigist 7 või	Rahastatakse BA ridadelt	Rahastatakse tasudest

		teadusuuringute eelarveridadelt		
Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad	0	5	ei kohaldata	
Koosseisuväline personal (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)				

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	Poliitika juhtimine, projektijuhtimine
Koosseisuvälised töötajad	

3.2.5. Hinnanguline mõju digitehnoloogiaga seotud investeeringutele – ülevaade

Kohustuslik: järgmises tabelis tuleks esitada parim hinnang ettepanekust/algatusest tulenevate digitehnoloogiaga seotud investeeringute kohta.

Erandkorras, kui see on vajalik ettepaneku/algatuse rakendamiseks, tuleks rubriigi 4 assigneeringud esitada selleks ettenähtud eelarvereval.

Rubriikide 1–3 assigneeringuid tuleks kajastada „tegevusvaldkonna IT-kuludena, mis on eraldatud rakenduskavadele“. Nende kulud kuuluvad tegevuseelarvesse, mida kasutatakse otseselt algatuse rakendamisega seotud IT-platvormide/vahendite taaskasutamiseks/ostmiseks/arendamiseks ja nendega seotud investeeringuteks (nt litsentsid, uuringud, andmete säilitamine jne). Selles tabelis esitatud teave peaks olema kooskõlas 4. jaos „Digimööde“ esitatud üksikasjadega.

Digi- ja IT- assigneeringud KOKKU	Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034	Mitmeaastane finantsraamistik 2028– 2034 KOKKU
Institutsiooni tasandi IT- kulud	0,000	0,000	0,000	0,000				0,000
RUBRIIK 4 kokku	0,000	0,000	0,000	0,000				0,000
Poliitikavaldkondade IT- kulud rakenduskavadele	0,000	0,000	0,000	0,000				0,000
RUBRIIGIST 4 välja jäävad kulud kokku	0,000	0,000	0,000	0,000				0,000
KOKKU	0,000	0,000	0,000	0,000				0,000

3.2.6. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

Ettepanek/algatus:

- ☒ on täielikult rahastatav mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi sisese vahendite ümberpaigutamise kaudu
- ☐ tingib mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi mittesihotstarbelise varu ja/või mitmeaastase finantsraamistiku määruses sätestatud erivahendite kasutuselevõtu
- ☐ nõuab mitmeaastase finantsraamistiku muutmist

3.2.7. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

- ☐ ei näe ette kolmandate isikute poolset kaasrahastamist

– ☐ näeb ette kolmandate isikute poolse kaasrahastuse, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	Kokku
Nimetage kaasrahastav asutus					
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU					

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☐ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
- ☐ omavahenditele
- ☐ muudele tuludele
- ☐ märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida	Jooksval eelarveaastal kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ⁵⁸			
		Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027
Artikkel					

Sihtotstarbeliste tulude puhul märkige, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave).

⁵⁸ Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.

4. DIGIMÕÕDE

4.1. Diginõuded

Loetlege diginõuded allpool esitatud tabelis.

Viide nõudele	Nõude kirjeldus	Nõudest mõjutatud või sellega seotud osaleja(d)	Üldised protsessid	Kategooriad
Artikkel 10 ja mitu konkreetset artiklit, milles sätestatakse iga menetlusliigi üksikasjalikud normid	Täielikult digitaalsete menetluste põhimõte Kõik äriühinguvormi „EU Inc.“ käsitleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad menetlused peavad toimuma üksnes täielikult veebis.	„EU Inc.“-äriühingud, asutajad, juhatuse liikmed, aktsionärid, potentsiaalsed investorid ja likvideerijad	Äriühingu asutamine, dokumentide esitamine, filiaali registreerimine, likvideerimine, koosolekud, aktsiate emiteerimine, märkimine ja võõrandamine ning muud käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad menetlused	Protsesside digitaliseerimine Digilahendused Digitaalne avalik teenus
Artikkel 11	Veebimaksed Menetluste eest võib tasuda laialdaselt kättesaadavate veebimakseteenuste kaudu	„EU Inc.“-äriühingud, pangad ja muud makseteenuse osutajad, liikmesriigid	Maksete töötlemine	Protsesside digitaliseerimine Digilahendused Digitaalne avalik teenus
Artikkel 13	Äriühingu avalduse vorm Ühtlustatud digitaalne avalduse vorm „EU Inc.“-äriühingu asutamiseks	Asutajad, tulevased juhatuse liikmed, liikmesriigid	Äriühingu asutamine	Protsesside digitaliseerimine Digilahendused Digitaalne avalik teenus

Artikkel 15	ELi keskliides ELi keskliides „EU Inc.“-äriühingute asutamiseks ja dokumentide esitamiseks, piiriüleste filiaalide registreerimiseks ning olemasolevate nimedega automaatsete ristkontrollide tegemiseks	„EU Inc.“-äriühingud, asutajad, juhatuse liikmed, liikmesriigid, Euroopa Komisjon, Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet	Äriühingu registreerimine, dokumentide esitamine, registreerimine	Protsesside digitaliseerimine Digilahendused Digitaalne avalik teenus
Viide: artiklid 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 67, 71, 75, 77, 80, 82, 84, 85, 87	Teabe digitaalne registreerimine, esitamine ja avalikustamine „EU Inc.“-äriühingute registreerimine, dokumentide ja teabe esitamine, teabe avalikult kättesaadavaks tegemine äriregistrites ja BRISi kaudu ning teabe ühekordne esitamine	„EU Inc.“-äriühingud, juhatuse liikmed, aktsionärid, likvideerijad, kolmandad isikud, liikmesriigid	Registreerimine, dokumentide esitamine, avalikustamine, teabe ühekordne esitamine / digitaalne teabevahetus äriregistrite ning maksuasutuste, sotsiaalkindlustusametite ja tegelike kasusaajate registrite vahel	Protsesside digitaliseerimine Digilahendused Digitaalne avalik teenus
Artikkel 30	Digitaalne ELi äriühingu tõend Äriregistri väljastatav mitmekeelne digitaalne ELi äriühingu tõend sisaldab „EU Inc.“-	„EU Inc.“-äriühingud, liikmesriikide haldus- ja kohtuasutused	Äriühinguteabe tõendamine, tõend selle kohta, et „EU Inc.“-äriühing on liikmesriigis õiguspäraselt registreeritud	Protsesside digitaliseerimine Digilahendused Digitaalne avalik teenus

	äriühingu põhilandmeid ning seda võib kasutada liikmesriikide asutustes või liidu institutsioonides ja asutustes toimuvates haldusmenetlustes ning teistes liikmesriikides toimuvates kohtumenetlustes			
Artikkel 31	ELi digitaalne volikiri Mitmekeelset ELi digitaalset volikirja kasutatakse, et volitada esindajaid tegutsema „EU Inc.“-äriühingu nimel	„EU Inc.“-äriühingud, liikmesriigid ja muud ettevõtjad, õiguspraktikud	Esindamine, volitamine ja otsustamine	Protsesside digitaliseerimine Digilahendused
Artikkel 35	Registrite sidestamise süsteem (BRIS) Äriregistrid on omavahel ühendatud BRISi kaudu, mis võimaldab mitmes „EU Inc.“-äriühinguga seotud menetluses registritevahelist digitaalset ühekordset teabevahetust	„EU Inc.“-äriühingud, liikmesriigid (äriregistrid)	Äriühingu teabevahetus	Protsesside digitaliseerimine Digilahendused Digitaalne avalik teenus

Artiklid 37, 38, 39, 40	Piiriülese filiaali digitaalne registreerimine ja teabe avalikustamine Piiriülese filiaali registreerimine, „EU Inc.“-äriühingu filiaali käsitleva teabe digitaalne kättesaadavaks tegemine äriregistrites ja BRISi kaudu ning teabe ühekordne esitamine	„EU Inc.“-äriühingud, liikmesriigid	Piiriülese filiaali registreerimine, avalikustamine, ühekordne teabe esitamine / digitaalne teabevahetus äriregistrite, maksuasutuste, sotsiaalkindlustusasutuste ja tegelike kasusaajate registrite vahel	Protsesside digitaliseerimine Digilahendused Digitaalne avalik teenus
Artiklid 47, 48	Veebikoosolekud, hääletamine ja kirjalikud otsused Aktsionäride ja juhatuse koosolekud peetakse veebis, sealhulgas toimub hääletamine elektrooniliste vahendite abil; võimalik on ka aktsionäride elektrooniliste kirjalike otsuste vastuvõtmine väljaspool koosolekuid	„EU Inc.“-äriühingud, aktsionärid, juhatuse liikmed	Üldkoosolekud, juhatuse koosolekud, aktsionäride otsused	Protsesside digitaliseerimine Digilahendused
Artikkel 54	Digitaalne aktsiaraamat ja digitaalsed aktsiatähed	„EU Inc.“-äriühingud, juhatuse liikmed, aktsionärid	Aktsiate registreerimine, aktsiate võõrandamise kajastamine,	Protsesside digitaliseerimine Digilahendused

	„EU Inc.“-äriühingud peavad digitaalset aktsiaraamatut ja väljastavad aktsionäridele digitaalseid aktsiatähti.		aktsiatähtede väljastamine	
Artikkel 59	Aktsiate digitaalne võõrandamine Aktsiate võõrandamine toimub digitaalselt.	„EU Inc.“-äriühingud, aktsionärid, investorid	Aktsiate võõrandamine, omandiõiguse jälgimine	Protsesside digitaliseerimine Digilahendused
Artikkel 67	Aktsiate väljalaskmine ja märkimine Äsja väljalastud aktsiate märkimine toimub täielikult internetipõhiselt.	„EU Inc.“-äriühingud, aktsionärid, investorid	Aktsiate väljalaskmine ja märkimine	Protsesside digitaliseerimine Digilahendused
Artiklid 91, 97, 98, 99	Lihtsustatud maksejõuetusmenetluste digitaalne teabevahetus, elektrooniliste enampakkumissüsteemide ühendamine Kogu suhtlus kohtu või pädeva asutuse, pankrotihalduri ja menetlusosaliste vahel toimub digitaalsete vahendite abil; riiklike elektrooniliste	„EU Inc.“-äriühingud, (kohtud, pädevad asutused), võlausaldajad	Maksejõuetusmenetlused, enampakkumiste haldus	Protsesside digitaliseerimine Digilahendused Digitaalne avalik teenus

	enampakkumissüsteemide loomine ja nende ühendamine maksejõuetusmenetluses vara müügi hõlbustamiseks.			
--	--	--	--	--

4.2 Andmed

Kohaldamisalasse kuuluvate andmete ja seonduvate standardite / tehniliste kirjelduste üldine kirjeldus

Andmete liik	Viide (viited) nõudele (nõuetele)	Standard ja/või tehniline kirjeldus (kui see on asjakohane)
Äriühingu andmed (äriühingu avalduse vorm, ELi keskliides, teabe digitaalne registreerimine, esitamine ja avalikustamine, digitaalne ELi äriühingutõend, digitaalne ELi volikiri, registrite sidestamise süsteem (BRIS))	Artiklid 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 35, 67, 71, 75, 77, 80, 82, 84, 85, 87	ISA2 programm, BRISi tehnilised kirjeldused, EUID; eIDAS, eDelivery
Filiaali andmed (piiriülese filiaali digitaalne registreerimine ja teabe avalikustamine)	Artiklid 35, 37, 38, 39, 40	ISA2 programm, BRISi tehnilised kirjeldused, EUID; eIDAS, eDelivery
Veebikoosolekud, hääletamine ja kirjalikud otsused	Artiklid 47, 48	eIDAS
Digitaalne aktsiaraamat, digitaalsed	Artiklid 54, 59, 67	eIDAS

aktsiatähed, aktsiate digitaalne võõrandamine, aktsiate väljalaskmine ja märkimine		
Lihtsustatud maksejõuetusmenetluste digitaalne teabevahetus, elektrooniliste enampakkumissüsteemide ühendamine	Artiklid 91, 97, 98, 99	Euroopa e-õiguskeskkonna portaal

Kooskõla Euroopa andmestrategiega

Selgitage, kuidas nõue (nõuded) on kooskõlas Euroopa andmestrategiega

- Ettepanek edendab digivahendite ja -menetluste kasutamist äriühinguõiguse menetlustes ning see on kooskõlas Euroopa andmestrategiega eesmärgiga edendada digitaliseerimist ja andmepõhist innovatsiooni.
- Ettepanek tugineb registrite sidestamise süsteemile (BRIS) ja Euroopa kordumatule tunnusele ning laiendab nende kohaldamist „EU Inc.“-äriühingutele, hõlbustades teabevahetust ja vähendades halduskoormust. See on kooskõlas Euroopa andmestrategiega eesmärgiga parandada andmete jagamist ja koostalitlusvõimet.
- Ettepanek tugineb eIDASele, et hõlbustada veebimenetlusi ja tagada dokumentide autentsus. See on kooskõlas Euroopa andmestrategiega, mis keskendub turvaliste ja usaldusväärsete digitaalsete identiteetide edendamisele.
- Ettepaneku eesmärk on tagada „EU Inc.“-äriühingute läbipaistvus ja usaldusväarsus, tehes äriühinguteabe BRISi kaudu avalikult kättesaadavaks ning tagades, et äriühingud saavad kasutada ühtlustatud ELi äriühingutõendit ja ELi digitaalset volikirja. See on kooskõlas Euroopa andmestrategiega eesmärgiga edendada andmepõhiste ökosüsteemide läbipaistvust ja usaldusväarsust.
- Ettepaneku eesmärk on luua idu- ja kasvufirmadele soodne ettevõtluskeskkond, mis on kooskõlas Euroopa andmestrategiega eesmärgiga edendada innovatsiooni ja ettevõtlust andmepõhiste tehnoloogiate abil.

Kooskõla ühekordsuse põhimõttega

Selgitage, kuidas on kaalutud ühekordsuse põhimõtet ja kuidas on uuritud olemasolevate andmete taaskasutamise võimalust

Ettepanekuga rakendatakse ja edendatakse ühekordsuse põhimõtet. Sellega tagatakse, et äriühingud peavad teabe esitama ainult ühe korra ja olemasolevat teavet saab taaskasutada. Eelkõige tagatakse ettepanekuga, et registreerimise käigus edastatakse äriühingut käsitlev teave äriregistrist maksu- ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrite väljastamise eest vastutavale asutusele, sotsiaalkindlustusametile ja tegelike kasusaajate registrile, ilma et „EU Inc.“-äriühing peaks seda uuesti esitama (ühekordsuse põhimõte), ning et „EU Inc.“-äriühing saab registreerimismenetluse käigus asjaomaselt asutuselt maksu- ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrid. Sama ühekordsuse põhimõtet kohaldatakse ka piiriüleste filiaalide registreerimisel. Lisaks tagatakse ettepanekuga, et kõik likvideerija esitatavad asjakohased dokumendid tegevuse lõpetamiseks väljaspool maksejõuetust edastatakse äriregistrist teistele asutustele (ühekordsuse põhimõte), ilma et äriühing peaks neid uuesti esitama. Ettepanekuga tagatakse ka, et „EU Inc.“-äriühingu tütarettevõtjate või piiriüleste filiaalide asutamisel saab BRISis sisalduvat emaettevõtja teavet taaskasutada, ilma et emaettevõtja peaks seda uuesti esitama.

Ettepanekuga kehtestatakse avaliku sektori asutustele üldine kohustus kasutada BRISis avalikult kättesaadavat teavet ja sellele juurde pääseda, ilma et nad seda ettevõttelt uuesti nõuaksid, välja arvatud teatavatel konkreetsetel juhtudel.

Selgitage, kuidas on uued loodud andmed leitavad, juurdepääsetavad, koostalitlusvõimelised ja taaskasutatavad ning vastavad kvaliteetsetele standarditele

Andmed on hõlpsasti **leitavad** Euroopa ühtse juurdepääsupunkti, Euroopa e-õiguskeskkonna portaali ja riiklike äriregistrile kaudu.

Andmed tehakse kättesaadavaks masinloetavas vormingus, mis tagab nende hõlpsa **kättesaadavuse**.

Ettepanekuga tagatakse andmete **koostalitlusvõime** eri süsteemide ja asutuste vahel, hõlbustades sujuvat teabe vahetamist ja **taaskasutamist** äriregistrile ja riiklike asutuste vahel (nt maksu- ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrite väljastamise eest vastutavad asutused).

Andmevood

Palun esitage iga andmevoo kohta andmed alljärgnevas tabelis:

Andmete liik	Viide (viited) nõudele (nõuetele)	Osaleja, kes andmed esitab	Osaleja, kes andmed saab	Andmevahetuse ajend	Sagedus (kui see on asjakohane)
Äriühingu andmed (äriühingu avalduse vorm, ELi keskliides, teabe digitaalne registreerimine, esitamine ja avalikustamine, digitaalne ELi äriühingutõend, digitaalne ELi volikiri, registrite sidestamise süsteem (BRIS))	Artiklid 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 35, 67, 71, 75, 77, 80, 82, 84, 85, 87	„EU Inc.“- äriühingud	Riiklikud asutused	Asutamine, dokumentide esitamine	Nõudmisel
Filiaali andmed (piiriülese filiaali digitaalne registreerimine ja teabe avalikustamine)	Artiklid 35, 37, 38, 39, 40	„EU Inc.“- äriühingud	Riiklikud asutused	Registreerimine, dokumentide esitamine	Nõudmisel
Lihtsustatud maksejõuetusmenetluste digitaalne teabevahetus, elektrooniliste enampakkumissüsteemide ühendamine	Artiklid 91, 97, 98, 99	„EU Inc.“- äriühingud, riiklikud asutused	Elektrooniline enampakkumisplatvorm	Maksejõuetusmenetlus	Nõudmisel

4.3. Digilahendused

Palun esitage iga digilahenduse puhul viide seda puudutava(te)le digitaalse tähtsusega nõudele (nõuetele), digilahenduse volitatud funktsiooni kirjeldus, selle eest vastutav asutus ning muud asjakohased aspektid, nagu korduskasutatavus ja juurdepääsetavus. Lõpuks selgitage, kas digilahenduse puhul kavatakse kasutada tehisintellektitehnoloogiaid.

Digilahendus	Viide (viited) nõudele (nõuetele)	Peamised volitatud funktsioonid	Vastutav asutus	Kuidas arvesse võetud n juurdepääsetavust?	Kuidas arvesse võetud korduvkasutatavust?	Tehisintellektitehnoloogia kasutamine (kui see on asjakohane)
Registrite sidestamise süsteem (BRIS)	Artiklid 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 35, 67, 71, 75, 77, 80, 82, 84, 85, 87	Äriühingu avalduse vorm, ELi keskliides, teabe digitaalne registreerimine, esitamine ja avalikustamine jne	Komisjon, liikmesriigid	Masinloetav vorming, Euroopa e-õiguskeskonna portaali juurdepääsetavusstandardid	Riiklikel asutustel (nt maksu- ja käibemaksukohustuslaste registreerimise numbrite väljastamise eest vastutavad asutused) on kohustus kohaldada ühekordsuse põhimõtet	Ei kohaldata.

Selgitage iga digilahenduse puhul, kuidas digilahendus vastab ELi küberturvalisuse raamistiku ning muude kohaldatavate digipoliitika ja õigusaktide (nt eIDAS, ühtne digivärv jne) nõuetele ja kohustustele.

Registrite sidestamise süsteem (BRIS)

Digi- ja/või valdkondlik poliitika	Selgitus selle kohta, kuidas see on kooskõlas
ELi küberturvalisuse raamistik	BRISi arendab Euroopa Komisjon asutusesiseselt kooskõlas ELi küberturberaamistikuga ja rakendades sisseprojekteeritud turbe põhimõtet. BRISis kasutatakse CEFi eDelivery süsteemi , mis tagab, et liikmesriikidevaheline andmevahetus on krüpteeritud ja selle terviklus on kaitstud. BRISi arendab komisjon asutusesiseselt.

eIDAS	Määrusega (EL) nr 910/2014 (eIDASe määrus), mida on muudetud määrusega (EL) 2024/1183, luuakse Euroopa digiidentiteedi raamistik, sealhulgas Euroopa digiidentiteedikukkur. Selles on nähtud ette koostalitlusvõimeline digitaalse tuvastamise süsteem ning see on liidus elektroonilise tuvastamise õiguslik alus. See võimaldab kasutajatel oma isikutuvastusandmeid ja atribuutide elektroonilisi tõendeid turvaliselt talletada, hallata ja kontrollida. Euroopa digiidentiteedi raamistik ja käesolev ettepanek täiendavad teineteist, kuna käesolev ettepanek tugineb äriühingute asutajate, juhatuse liikmete ja investorite tuvastamisel Euroopa digiidentiteedi raamistikule, mis on usaldusväärsete ja turvaliste veebimenetluste ning usaldusteenuste kasutamise eeltingimus. Hiljutine komisjoni ettepanek võtta vastu määrus Euroopa ettevõtluskukru loomise kohta tugineb Euroopa digiidentiteediraamistikule ja laiendab seda, kehtestades Euroopa ettevõtluskukru, mille eesmärk on pakkuda kõigile äriühingutele elektroonilise identimise vahendeid ning võimaldada neil dokumente talletada, jagada ja pitseerida, ning turvalist sidekanalit, mis hõlbustab suhtlust ettevõtjate vahel (B2B) ja avaliku sektori asutustega (B2G), toetades nende äriühingute tegevust, kes on valmis seda soetama. Euroopa ettevõtluskukru ettepanek ja käesolev ettepanek on samuti omavahel kooskõlas. Ettevõtluskukkur kasutab äriühingute üheseks tuvastamiseks Euroopa kordumatut tunnust, st käesoleva ettepaneku (ja ELi äriühinguõiguse) kohast äriühingu kordumatut tunnust, mis võimaldab seostada Euroopa ettevõtluskukrud äriregistrites sisalduva ametliku, ajakohase ja usaldusväärse äriühinguteabega. Ettepanek hõlmab olemasolevaid digivahendeid, nagu Euroopa kordumatu tunnus, ELi äriühingutõend ja ELi volikiri, ning muudab need Euroopa ettevõtluskukrutega ühilduvaks.
Ühtne digivärv ja siseturu infosüsteem	Ühtne digivärv hõlbustab kogu ELis veebipõhist juurdepääsu menetlusi käsitlevale teabele, haldusmenetlustele ja abiteenustele; see on <i>lex generalis</i> ning hõlmab üldpõhimõtteid ja laia valikut ühtse digivärava määruses kindlaks määratud haldusmenetlusi. Ühtse digivärava kohaldamisala ja ELi äriühinguõiguse vahel, mis on <i>lex specialis</i> ning hõlmab äriühinguõiguse menetlusi ja äriregistrites sisalduvaid äriühingu andmeid, on selge vahe; äriühinguõiguse menetlused (näiteks äriühingu asutamine, äriühingute või ELi toimimise lepingu artikli 54 tähenduses äriühingute ja firmade dokumentide esitamine) ning likvideerimine ja maksejõuetus on ühtse digivärava kohaldamisalast sõnaselgelt välja jäetud. Seetõttu jäävad ka käesoleva ettepanekuga hõlmatud küsimused samamoodi ühtse digivärava kohaldamisalast välja. Ettepaneku kohased „EU Inc.“-äriühingud – nagu kõik muudki äriühingud – saavad siiski kasutada ühtset digiväravat nendes valdkondades, mis kuuluvad ühtse digivärava kohaldamisalasse. Mis puutub siseturu infosüsteemi, siis see ettepanek täiendab seda.
Muu	Ettepanek on kooskõlas ELi maksustamist ja rahapesuvastast võitlust käsitlevate õigusaktide eesmärkidega ning täiendab neid. Eelkõige on „EU Inc.“-äriühinguid käsitlev teabevahetus äriregistrite ning maksu- ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrite väljastamise eest vastutavate asutuste vahel – mis tagab, et äriregistrites sisalduvat ja kohustusliku ennetava kontrolli käigus kontrollitud äriühinguteavet saab automaatselt

	kasutada maksu- ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrite väljastamiseks – kooskõlas maksustamisalase halduskoostöö direktiivi 2011/16/EL eesmärgiga tagada maksukohustuslaste täielik ja automatiseeritud tuvastamine. Rahapesuvastastel õigusaktidel, nimelt kuuendal rahapesuvastasel direktiivil (EL) 2024/1640 ja rahapesuvastasel määrusel (EL) 2024/1624, on ühtse turu terviklikkuse kaitsmisel ja äriühingute ebaseaduslikel eesmärkidel (näiteks rahapesuks ja terrorismi rahastamiseks) kuritarvitamise ärahoidmisel keskne osa ning nendega tagatakse, et äriühingutel (ja muudel üksustel) on täpne ja ajakohane teave oma tegelike kasusaajate kohta ning et seda tegelike kasusaajate teavet hoitakse igas liikmesriigis keskses registris (näiteks kaubandus- või äriühingute registris) ja tehakse kättesaadavaks pädevatele asutustele, kohustatud isikutele ja õigustatud huvi omavatele isikutele. Kui tagatakse, et „EU Inc.“-äriühingu registreerimise käigus edastatakse äriühinguteave äriregistrist tegelike kasusaajate registrile, kindlustab see selle, et tegelike kasusaajate registris sisalduv äriühinguteave vastab äriregistrites sisalduvale äriühinguteabele, mis on ennetava kontrolli tulemusel kontrollitud ja ajakohane, ning see aitaks seega kaasa ELi rahapesuvastaste õigusaktide eesmärkide saavutamisele, arvestades, et tegelike kasusaajate registritesse kantud andmete õigsus on väga tähtis selliste asutuste ja teiste isikute jaoks, kellel on õigus neile andmetele juurde pääseda, ning selleks, et nende andmete alusel saaks teha kehtivaid ja õiguspäraseid otsuseid. See oleks kooskõlas ka registrite sidestamise süsteemi (BRIS) ja tegelike kasusaajate registrite omavahelise ühendamise süsteemi (BORIS) kavandatava ühendamise vastavalt äriühinguõiguse digivahendite ja -protsesside edasiarendamise direktiivile (EL) 2025/25.
--	---

4.4. Koostalitlusvõime hindamine

Kirjeldage digitaalset avalikku teenust, mida nõuded mõjutavad

Digitaalne avalik teenus või digitaalsete avalike teenuste kategooria	Kirjeldus	Viide (viited) nõudele (nõuetele)	Koostalitleva Euroopa lahendus(ed) (EI KOHALDATA)	Muu(d) koostalitluslahendus(ed)
Registrite sidestamise süsteem (BRIS) Cofog 04.1.1 – üldised	Äriühingu avalduse vorm, ELi keskliides, teabe digitaalne	Artiklid 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 35, 67, 71,		eIDAS Euroopa digiidentiteedikurud Ettevõtluskukkur

majandus- ja kaubandusküsimused.	registreerimine, esitamine ja avalikustamine jne	75, 77, 80, 82, 84, 85, 87		Tegelik kasusaajate registrite omavahelise ühendamise süsteem (BORIS) Tegelik kasusaajate registrid Euroopa e-õiguskeskkonna portaal
----------------------------------	--	----------------------------	--	--

Hinnake nõude (nõuete) mõju piiriülesele koostalitlusvõimele

Registrite sidestamise süsteem (BRIS)

Hindamine	Meede (meetmed)	Võimalikud allesjäänud tõkked (kui see on asjakohane)
Kooskõla kehtivate digi- ja valdkondlike poliitikameetmetega. Loetlege kohaldatavad kindlakstehtud digi- ja valdkondlikud poliitikameetmed	„EU Inc.“-äriühingute äriühinguõiguse menetluste digitaliseerimine ei tugine üksnes olemasolevatele ELi äriühinguõiguse vahenditele, nagu eespool selgitatud, vaid täiendab ka muid ELi tasandil juba olemasolevaid (või praegu väljatöötatavaid) digivahendeid. Ettepanekus sätestatud uued digitaalsed menetlused tuginevad elektroonilise tuvastamise vahendite, sealhulgas Euroopa digiidentiteedikukrute ning usaldusteenuste kasutamisele, mis on sätestatud määruses (EL) nr 910/2014 ⁵⁹ (eIDASe määrus), mida on muudetud määrusega (EL) 2024/1183, ⁶⁰ millega luuakse Euroopa digiidentiteedi raamistik, sealhulgas Euroopa digiidentiteedikukkur. See lähtub juba olemasolevast täiendavusest, mille kohaselt tugineb ELi äriühinguõigus äriühingute asutajate, juhatuse liikmete ja investorite tuvastamisel Euroopa digiidentiteediraamistikule ning tagab võimaluse kasutada ELi äriühinguõiguse veebimenetlustes Euroopa digiidentiteedikukrut. Samuti täiendab käesolev ettepanek hiljutist komisjoni ettepanekut määruse kohta, millega	

⁵⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj>).

⁶⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1183, millega muudetakse määrust (EL) nr 910/2014 seoses Euroopa digiidentiteedi raamistiku kehtestamisega (ELT L, 2024/1183, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1183/oj>).

	luuakse Euroopa ettevõtluskukrud; see ettepanek tugineb Euroopa digiidentiteedi raamistikule⁶¹ ja laiendab seda ning selle eesmärk on toetada äriühinguid ettevõtjatevahelises ja ettevõtjate ning avaliku sektori asutuste vahelises suhtluses. „EU Inc.“-äriühing võib sarnaselt mis tahes muule äriühingule pärast asutamist ja äriregistris registreerimist otsustada osta Euroopa ettevõtluskukru, et dokumente turvaliselt autentida, talletada ja jagada. See tugineb Euroopa ettevõtluskukru ettepaneku ja ELi äriühinguõiguse vahelisele üldisele kooskõlale, mille kohaselt kasutab ettevõtluskukkur äriühingute üheseks tuvastamiseks Euroopa kordumatut tunnust, st ELi äriühinguõiguse kohast äriühingu kordumatut tunnust, võimaldades seostada Euroopa ettevõtluskukrud äriregistrites sisalduva ametliku, ajakohase ja usaldusväärse äriühinguteabega. Lisaks muudetakse käesoleva ettepanekuga digivahendid, nagu ELi äriühingutöönd ja ELi digitaalne volikiri, Euroopa ettevõtluskukruteka ühilduvaks ning võimaldatakse ettevõtluskukrut kasutaval „EU Inc.“-äriühingul seda käesoleva ettepaneku kohaselt kasutada. Ettepanek täiendab ka muid ELi algatusi, mille eesmärk on hõlbustada piiriülest teabevahetust või menetlusi, näiteks ühtse digivärava määrust⁶². Kuigi ühtse digivärava määrusega nähakse ette üldnormid, et hõlbustada kogu ELis veebipõhist juurdepääsu teabele, haldusmenetlustele ja abiteenustele, ning see hõlmab määruses kindlaks määratud laia valikut haldusmenetlusi, käsitletakse käesolevas ettepanekus konkreetseid äriühinguõiguse ja maksejõuetuse menetlusi, mis on kõigi äriühingute ja seega ka „EU Inc.“-äriühingute puhul ühtse digivärava kohaldamisalast sõnaselgelt välja jäetud. Samal ajal saavad „EU Inc.“-äriühingud, nagu ka muud äriühingud, kasutada menetlusi, mis kuuluvad ühtse digivärava kohaldamisalasse. Lingid selle määrusega ette nähtud „EU Inc.“-äriühingu õiguslikku vormi ja menetlusi käsitlevale teabele, mis on kättesaadavad riiklikel registreerimiseks mõeldud veebisaitidel, oleksid ühtse digivärava raames kättesaadavad ka portaali „Your Europe“	
--	---	--

⁶¹ [COM\(2025\) 838 final](#).

⁶² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1724, millega luuakse ühtne digivärv teabele ja menetlustele ning abi- ja probleemilahendamisteenustele juurdepääsu pakkumiseks ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj>).

	kaudu. Ettepanek täiendab ka direktiivi (EL) 2019/1024⁶³ avaandmete ja avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta. Kui avaandmete direktiiv hõlmab avaliku sektori teabe taaskasutamist kolmandate isikute poolt kaubanduslikul või mittekaubanduslikul eesmärgil, siis käesolevas ettepanekus keskendutakse otseste kasutajate, näiteks äriühingute, muude sidusrühmade ja avaliku sektori asutuste vajadusele saada juurdepääs usaldusväärsetele ja ajakohastele ametlikele äriühingu andmetele otse riiklikest äriregistritest ning neid andmeid kasutada.	
Korralduslikud meetmed digitaalsete avalike teenuste sujuvaks osutamiseks. Loetlege kavandatud juhtimismeetmed	e-Delivery kasutamine Struktureeritud andmete kasutamine Kooskõla eIDASega Kooskõla Euroopa digiidentiteedikukruga Kooskõla Euroopa ettevõtluskukruga	
Meetmed, mis on võetud andmete ühise mõistmise tagamiseks. Loetlege sellised meetmed	BRISi rakendusaktid Struktureeritud andmete kasutamine Teekide, sealhulgas ISA2 kasutamine	Tõke #1 Tõke #2 Tõke #3

⁶³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1024 avaandmete ja avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta (uuesti sõnastatud), (ELT L 172, 26.6.2019, lk 56–83, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj>).

Ühiselt lepitud tehniliste kirjelduste ja standardite kasutamine. Loetlege sellised meetmed	e-Delivery süsteem Kooskõla eIDASega Kooskõla Euroopa digiidentiteedikukruga Kooskõla Euroopa ettevõtluskukruga Määratakse täpsemalt kindlaks rakendusaktiga	
---	--	--

4.5. Digimõõtmise rakendamist toetavad meetmed

Palun täitke iga digitaalset rakendamist toetava meetme kohta alljärgnev tabel

Meetme kirjeldus	Komisjoni roll (kui see on asjakohane)
Artiklis 8 osutatud mitmekeelsete ELi vormide, sealhulgas tehniliste kirjelduste ja andmete üksikasjaliku loetelu kehtestamine	Rakendusaktide vastuvõtmine
Artiklites 13 ja 38 osutatud mitmekeelsete avalduse vormide kehtestamine ning artikli 13 lõikes 7 osutatud automaatse kontrolli, sealhulgas tehnilise spetsifikatsiooni ja asjaomaste andmete üksikasjaliku loendi kehtestamine	Rakendusaktide vastuvõtmine
Registritevahelise teabevahetuse eesmärgil edastatavate andmete üksikasjalik loetelu ning dokumentide ja teabe kättesaadavus BRISi kaudu, millele on osutatud artikli 15 lõikes 3, artikli 19 lõikes 3, artiklis 26, artikli 38 lõikes 4 ja artiklis 40	Rakendusaktide vastuvõtmine

Tehnilised kirjeldused artiklites 30 ja 31 osutatud ELi äriühingutõendi ja ELi volikirja kooskõla Euroopa ettevõtluskukrutega kohta	Rakendusaktide vastuvõtmine